

د افغانستان انتقالی اسلامی دولت

د عدلیي وزارت

سمې جريله

فوق العاده ګنه

د افغانستان انتقالی اسلامی قانون

Ketabton.com
قانون اساسی افغانستان

د چاپ نېټه: د ۱۱۸۳ هـ.ش کال د سلواغې د میاثتی (۸) - پرله پسی ګنه (۸۱۸)

دراين شماره:

- ۱- فرمان شماره (۱۰۳) مؤرخ ۱۲۸۲/۱۱/۶ رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون اساسی افغانستان.
- ۲- قانون اساسی افغانستان.
- ۳- فهرست الفبائی (اندکس)

دامتیاز خاوند : دادلی وزارت
مسئول چلوونکی : شاه جهان "بیگزاد"
مرستیال : سور علم

رسمی جریده

بسم الله الرحمن الرحيم	بسم الله الرحمن الرحيم
فرمان	دافتارستان داماسي قانون د توشیح
رئيس دولت انتقالی اسلامی	په باب دافغانستان د انتقالی اسلامي
افغانستان در مورد توشیح قانون	دولت د رئيس
اساسی افغانستان	فرمان
شماره: (۱۰۳)	کنه: (۱۰۳)
تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۶	نېټه: ۱۳۸۲/۱۱/۶
بنام خداوند بزرگ و به آرزوی مسعادت مودم نجیب و صلحدوست افغانستان، قانون اساسی جدید را که توسط لویه جرگه ^۱ تاریخی ۲۲ فوس الی ۱۴ جسدي ۱۳۸۲ هجری شمسی، منعقده ^۲ شهر کابل در ۱۲ فصل و ۱۶۲ ماده به اتفاق آراء تصویب گردید، توشیح و افذاذ آنرا اعلام می دارم.	دلوي خدای په نامه او دافغانستان دنجیبو خلکو د نېکمرغه په هيله، نوي اساسی قانون چې ۱۳۸۲ د ۱۴ هجري لمړیز کال ښلیندی. له ۲۲ څخه د مرغومي تر ۱۴ نېټې پوري په کابل بشار کې د جورې شوي لوېږي جوګې خوا په ۱۲ فصلونو او ۱۶۲ مادوکې درایوې اتفاق تصویب شو، تشویخ او افذاذ پي اعلامو.
از بار گاه خداوند متعال استدعا دارم تا این قانون اساسی با رعایت احکام دین مین اسلام، تحکیم وحدت ملي، تحقق اهداف دموکراسی، اعمار جامعه مدنی، رفاه همگانی اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی، مشعل راه دولت	د متعال خدای له در بار څخه هيله کسوم تر خو دغه اساسی قانون داسلام دهین دین د حکمونو په رعایت سره د عملی یووالی د لینگبست، د دموکراسی دهدفونر د تحقق دمدنی تولني د جورو لو، د ټولیزې اقتصادی، اجتماعی، سیاسی او فرهنگی

رسمی جریده

موکالی، د دولت او دهبواد دخلکو
دلاري ډيوه شي، سوله، برابري او وروروئي
د افغانستان دملت تر منځ تامين کړي.
ومردم کشور ګردیده، صلح، برابري و
برادرۍ را بین ملت افغانستان تامين
نماید.

ومن الله توفيق
حامد ګرزى

ومن الله توفيق
حامد ګرزى

رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان
۱۳۸۲/۶/دلو / هجری شمسی
شهر کابل

د افغانستان دانعقاني اسلامي دولت رئيس
۱۳۸۲/۶/سلواګه هجري شمسی
د کابل بسار

رسمی جریده

فهرست		فهرست	
تعداد ماده	عنوان	دمادو شمیر	عنوان
	مقالات		سریزه
(۱۱ ماده)	فصل اول: دولت	(۲۱ ماده)	نومری فصل: دولت
(۳۸ ماده)	فصل دوم: حقوق اساسی و وجایب اتباع	(۳۸ ماده)	دوم فصل: دایابعو اساسی حقوق او و جاپ
(۱۱ ماده)	فصل سوم: رئیس جمهور	(۱۱ ماده)	دریم فصل: جمهور زیس
(۱۰ ماده)	فصل چهارم: حکومت	(۱۰ ماده)	خلورم فصل: حکومت
(۲۹ ماده)	فصل پنجم: شورایی ملی	(۲۹ ماده)	پنجم فصل: ملی شوری
(۶ ماده)	فصل ششم: لویه جرگه	(۶ ماده)	شیرم فصل: لویه جرگه
(۲۰ ماده)	فصل هفتم: قضاء	(۲۰ ماده)	اوم فصل: قضاء
(۷ ماده)	فصل هشتم: اداره	(۷ ماده)	اتم فصل: اداره
(۶ ماده)	فصل نهم: حالت اضطرار	(۶ ماده)	نهم فصل: داضطرارت حالت
(۲ ماده)	فصل دهم: تعديل	(۲ ماده)	لس فصل: تعديل
(۷ ماده)	فصل یازدهم: احکام متفرقه	(۷ ماده)	یوو لسم فصل: متفرقه حکمونه
(۵ ماده)	فصل دوازدهم: احکام انتقالی	(۵ ماده)	درو لسم فصل: انتقالی حکمونه

رسمي جريده

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام
على سيد الانبياء والمرسلين محمد عليه السلام
وعلى آله واصحابه اجمعين.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام
على سيد الانبياء والمرسلين محمد عليه السلام
وعلى آله واصحابه اجمعين.

مقدمه

ما مردم افغانستان:

- * با ايمان راسخ به ذات پاک خداوند و توکل به مشیت حق تعالى و اعتقاد به دین مقدس اسلام؛
- * بادرک بي عدالتى ها و نابساماني های گذشته و مصائب بي شمارى که بر کشور ما وارد آمده است؛
- * با تقدیر از فداکاری ها، مبارزات تاریخي، جهاد و مقاومت بر حق تمام مردم افغانستان و ارج گذاری به مقام والای شهدای راه آزادی کشور؛
- * بادرک اين که افغانستان واحد و يكپار چه به همه اقوام و مردم اين سوزمن تعلق دارد؛
- * با رعایت منشور ممل متحده و با احترام به اعلاميجهانی حقوق بشر؛
- * به منظور تحکیم وحدت ملي و حراست از استقلال، حاكمیت ملي

سریزه

مورد دافغانستان خلکو:

- * دلوی خدای عزیز سپیختی ذات په ټینګ ايمان، حق تعالی په مشیت پر توکل او داسلام په سپیختی دین پر اعتقاد؛
- * دېبرو پې عدالیو او ناخو الو په درک او زمود پر هبود راغلیو پې شمبره مصیتوونه په پاملرنډ؛
- * دافغانستان دټولو خلکو دسر بشندو، تاریخي مبارزو، جهاد او پر حق مقاومت دستایلو او د وطن د آزادی دلاري د شهیدانو لور مقام ته په ارزښت ورکولو؛
- * په دې درک سره چې واحد او یو موقي افغانستان ددي خاوری په ټولو قومونو او خلکو اړه لري؛
- * دملګرو ملتو دمنشور په رعایت او دبشر د حقوقو نړیوالی اعلامي ته په درناوي؛
- * دملې وحدت دینګښت او ده بود داستقلال، ملي حاکمیت او (مسکنی

رسمي جويند

و تمامیت ارضی کشور؛

* به منظور تأسیس نظام متکی بر اراده مردم و دموکراسی؛

* به منظور ایجاد جامعه مدنی عاری از ظلم، استبداد، تبعیض و خشونت و مبتنی بر قانونمندی، عدالت اجتماعی، حفظ کرامت و حقوق انسانی و تأمین آزادی‌ها و حقوق اساسی مردم؛

* به منظور تقویت بنیاد‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و دفاعی کشور؛

* به منظور تأمین زندگی مردم و محیط زیست سالم برای همه ساکنان این سرزمین؛

* و سر انجام، به منظور ثبت جایگاه شایسته افغانستان در خانواده بین المللی؛

این قانون اساسی را مطابق به واقعیت‌های تاریخی، فرهنگی و اجتماعی کشور و مقتضیات عصر، از طریق نمایندگان منتخب خود در لویه جرگه مورخ چهاردهم جدی سال یک هزار و سه صد و هشتاد و دو هجری شمسی در شهر کابل تصویب کردم.

پیش‌تیا دستاتی په منظور؛

* دخلکو پر اراده او دموکراسی ولار نظام دناییس لپاره؛

* له ظلم، استبداد، تبعیض او تاوړیخوالي پاکې؛ پر قانونیت، اجتماعی عدالت، دانسانی حقوقو او کرامت پر خوندي تابه ولاري مدنی تولني دجوړولو او دخلکو داماسي حقوقو او آزاديو دنامين په منظور؛

* ده باد دسياسي، اجتماعي، اقتصادي او دفاعي بسته نود پياوري کولو لپاره؛

* ددې خاورې تولو او سپدونکيو له ديو هوسا ژوندانه او د ژوند د سالم چاپريال دنامين په منظور؛

* او بالاخره په نړيواله کورنۍ کې د افغانستان لپاره دورخای دثیت په منظور؛

ده باد تاریخي، فرهنگي او تولنيزو واقعيتو او د زمان له غږښتو سره سم مودغه اساسی قانون دڅلوا استازيو له لاري د یسو زرو درې سوه دوه اټیام لمړیز هجري کال د مرغومي دمواشي په خوارلسنه نېټه د کابل، په بسار کې تصویب کر.

رسمی جریده

فصل اول دولت

لومړۍ فصل دولت

مادةً اول

افغانستان، دولت جمهوری اسلامی، مسْقُل، واحد و غیر قابل تعزیز می باشد.

لومړۍ ماده

افغانستان، خپلواک، واحد، او نه پلپدونسکی اسلامی جمهوری دولت دی.

مادةً دوم

دین دولت جمهوری اسلامی افغانستان، دین مقدس اسلام است.
پیروان سایر ادیان در پیروی از دین و اجرای مراسم دینی شان در حدود احکام قانون آزاد می باشند.

دوه یکه ماده

د افغانستان د اسلامی جمهوری دولت دین، د اسلام سپیخلي دین دی.
دنورو اديانو پیروان د خپل دین په پیروی او د خپلو دیني مراسمو په اجرا کسي د قانون د حکمونو په حدود وکي آزاد دي.

مادةً سوم

در افغانستان هیچ قانون نمی تواند مخالف معتقدات و احکام دین مقدس اسلام باشد.

درې پیمه ماده

په افغانستان کې هیچ قانون نشي ګولای چې د اسلام د سپیخلي دین د معتقداتو او احکامو مخالف وي.

مادةً چهارم

حاکمیت ملي در افغانستان به ملت تعلق دارد که به طور مستقیم یا توسط نمایندگان خود آنرا اعمال می کند.

څلورمه ماده

په افغانستان کې ملي حاکمیت په ملت پوری اړه لوی چې په مستقیم دولت په خپله یا په د خپلو استاذیو له لاري عملی کوي.

رسمی جویده

ملت افغانستان عبارت است از تمام
الرادیکه تابعیت افغانستان را دارا
باشد.

ملت افغانستان مشکل از اقوام پشتو،
تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوج،
پشه بی، نورستانی، ایحاق، عرب، قرغیز،
قزیلماش، گوخر، براهوی، و سایر اقوام
میباشد.

بر هر فرد از افراد ملت افغانستان
کلمه 'افغان اطلاق می شود.
هیچ فرد از افراد ملت از تابعیت
افغانستان محروم نمی گردد.

امور مربوط به تابعیت و پناهندگی
توسط قانون تنظیم می گردد.

د افغانستان ملت عبارت دی له هغو
ټولو افرازو خخه چې د افغانستان تابعیت
ولري.

د افغانستان ملت له پښتون، تاجک،
هزاره، ازبک، ترکمن، بلوج، پشه بی،
نورستانی، ایحاق، عرب، قرغیز، قزیلماش،
گوخر، براهوی او نورو قومونو خخه
جوړ دي.

د افغان کلمه د افغانستان د ملت پر هر
فرد اطلاق کېږي.

د ملت هیڅ یو فرد د افغانستان له تابعیت
خخه نه محرومېږي.

په تابعیت او پناه ورکولو پوري مربوطې
چاري د قانون له لياري تنظيمېږي.

مادهٰ پنجم

تطبيق احکام این قانون اساسی
وسایر قوانین، دفاع از استقلال،
حاکمیت ملي و تسامیت ارضی و
تامین امنیت و قابلیت دفاعی
کشور از وظایف اساسی دولت
می باشد.

پنځمه مادهٰ

ددی اسامی قانون او سورو قوانینو
د حکمونو تطبق ، له استقلال، ملي
واکمنی او زمکنی بشپړیا خخه دفاع او
د هیواد د امنیت او دفاعی قابلیت
تامین، د دولت له اساسی وظایفو
خخه دي.

رسمی جوړیده

مادهٰ ششم

دولت به ايجاد يك جامعهٰ مرقه و مترقبى بر اساس عدالت اجتماعي، حفظ كرامات انساني، حمايت حقوق بشر، تحقق دموکراسى، تأمين وحدت ملي، برابری بين همه اقوام و قبائل و انکشاف متوازن در همه مناطق کشور مکلف مي باشد.

شپږمه ماده

دولت، د انساني کرامات د مسالتو، بشري حقوقو د ملاړۍ، د دموکراسۍ د تحقق، ملي وحدت د تأمين، د ټولسو قومونو او قبایلو ترمنځ د برابرې او د هباد په ټولو سیمو کې د متوازنې پراختیا او ټولنیز عدالت، پرینست د یوې هوسا او پر مختللي ټولني په جورولو مکلف دي.

مادهٰ هفتم

دولت منشور ملل متحده، معاہدات بين الدول، میثاق های بين المللی که افغانستان به آن ملحق شده است و اعلامیهٰ جهانی حقوق بشر را رعایت می کند.

دولت از هر نوع اعمال ترسوریستی، زرع و قاچاق مواد مخدر و تولید و استعمال مسکرات جلوگیری می کند.

اوومه ماده

دولت د ملګرو ملنونو د منشور، د بین-الدول معاہدو، د نړيوالو میشاғونو چې افغانستان له هفو سره تراو لسری او د بشري حقوقو د نړيوالي اعلامي رعایت کوي.

دولت د هر راز ترسوریستي اعمالو، د مخدراه موادو د کرلو او قاچاق او د مسکراتو د تولید او استعمال مخنیوی کوي.

مادهٰ هشتم

دولت سياست خارجي کشور را بر مبنای حفظ استقلال، منافع ملي و

اتمه ماده

دولت د هباد خارجي سياست د چلواکي، ملي کھو او زمکنى بشپړنیا په

رسمي جوړه ۵

۶

تعامیت ارضی و عدم مداخلله، حسن
همجواری، احترام مقابل و تساوی
حقوق تنظیم می نماید.

ساتلو، نه مداخللي بهه ګاونډیتوب، مقابل
احترام او د حقوقو د برآبری پرېښتے
تنظیموي.

ماده^۱ نهم

معدن و سایر منابع زیر زمینی و آثار
باستانی ملکیت دولت می باشدند.
حافظت و اداره^۲ املاک دولت و طرز
استفاده^۳ درست از منابع طبیعی و سایر
املاک عامه توسط قانون تنظیم می
گردد.

نهمه ماده

کانونه او نوری تر زمکنی لاندی زبرمی او
لرغونی آثار د دولت ملکیت دي.
د دولت د ملکیتونو ماته او اداره او له
طبیعی زبرمو او نورو عامه ملکیتونو خخه
د سمی استفادی دول د قانون له لیساری
تنظیمړوي.

ماده^۴ دهم

دولت، سرمایه گذاریها و تشبثات
خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد
بازار، مطابق به احکام قانون، تشویق،
حمایت و مصنونیت آنها را تضمین می
نماید.

لسمه ماده

دولت، خصوصی پانګکی اچونی او
خصوصی تشبثات د بازار د اقتصاد د نظام
پرېښت د قانون له حکمونو سره سم
هڅوی، ملاتړ یې کوي او مصونیت یې
تضمنیو.

ماده^۵ یازدهم

امور مربوط به تجارت داخلی و
خارجی، مطابق به ایجابات اقتصادی
کشور و مصالح مردم، توسط قانون
تنظیم می گردد.

یوو لسمه ماده

په کورنۍ او بېهړنۍ سودا ګزی پوری ترلي
چاري، د هباد له اقتصادي غونښتو او د
څلکو له ګټو سره سمی د قانون له لیاري
تنظیمړوي.

رسمي جريده

۷

مادهٔ دوازدهم

د افغانستان بانک، بانک مرکزی دولت نشر پول و طرح و تطبيق سياست پولی کشور، مطابق به احکام قانون، از صلاحیت بانک مرکزی می باشد.
بانک مرکزی در مورد چاپ پول با کمیسیون اقتصادی ولسي جرگه مشوره می نماید.
تشکیل و طرز فعالیت این بانک توسط قانون تنظیم می شود.

دولسمه ماده

د افغانستان بانک، د دولت مرکزی او مستقل بانک دی.
د پيسو نشروع، د هباد د پولي سياست طرح او تطبيق، د قانون له حکمونو سره سه د مرکزی بانک صلاحیت دی.
مرکزی بانک د پيسو د چاپ په برخه کې د ولسي جرگه له اقتصادي کمیسیون سره مشوره کوي.
د دي بانک تشکیل او د کسار پول د قانون له لیاري تنظیموري.

مادهٔ سیزدهم

دولت برای انکشاف صنایع، رشد تولید، ارتقای سطح زندگی مردم و حمایت از فعالیتهای پیشه وران، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبيق می نماید.

ديارلسمه ماده

دولت د صنایعو د پراختیا، د تولید د ودی او د خلکو د ژوند د سطحي د لورتیا او د کسبگرو د فعالیتونو د ملاتر لپاره اغیزمن بروگرامونه طرح او تطبيقوي.

مادهٔ چهاردهم

دولت برای انکشاف زراعت و مالداری، بهبود شرایط اقتصادي، اجتماعی و معیشتی دهقانان و مالداران و اسکان

خوارلسمه ماده

دولت د کرني او مالداري د پراختیا، د بزرگرانو او مالدارانو د اقتصادي، تولیزو او د ژوند د شرایط د بنه کولو او د کوچیانو د میشتوسو او د دوی د

رسمي جريده

۸

و بهبود زندگي کوچیان، در حدود بنهه مالي دولت، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبيق می نماید.

دولت به منظور تهيه مسکن و توزيع ملکيتهای عامه برای اتباع مستحق، مطابق به احکام قانون و در حدود امکانات مالي، تدابير لازم اتخاذ مسي نماید.

زوند د مسون لپاره د دولت د مالي توان په حدودو کي اغزمن پروگرامونه طرح او تطبیقوي.

دولت مستحقو اتباعو ته د استوکخای د برابرولو په منظور او د عامه ملکيتونو د و بش لپاره، د قانون له حکمونو سره سم او د مالي امکاناتو په حدود و کي لازم تدبironه نيسی.

ماده' پانزدهم

دولت مكلف است در مورد حفظ و بهبود جنگلات و محیط زیست تدابير لازم اتخاذ نماید.

پنخلسمه ماده

دولت مكلف دي چې د خنکلونسو او د چاپریال د خوندي کولو او پنه والي لپاره لازم تدبironه نيسی.

ماده' شانزدهم

از جمله زبانهای پشتو، دری، ازبکی، ترکمنی، بلوجی، پشه بی، نورستانی، پامیری و سایر زبانهای رایج در کشور، پشتو و دری زبانهای رسمی دولت میباشدند.

در مناطقیکه اکثریت مردم به بکی از زبان های ازبکی، ترکمنی، پشه بی، نورستانی، بلوجی و یا پامیری تکلم می

شپارسمه ماده

د پښتو، دری، ازبکی، ترکمنی، بلوجی، پشه بی، نورستانی، پامیری او په هیواد کي د نورو مرسو جو ژبو له جملی خخه پښتو او دری د دولت رسمی ژاسبی دي.

په هفو سیمو کي چې د خسلکو اکثریت له ازبکی، ترکمنی، بلوجی، پشه بی، نورستانی او یا پامیری ژبرو خخه

رسمي جريده

۹

نمایند آن زبان علاوه بر پشتو و دری به حیث زبان سوم رسمی می باشد و نحوه تطبیق آن توسط قانون تنظیم می گردد.

دولت برای تقویت و انکشاف همه زبانهای افغانستان پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق مینماید.

نشر مطبوعات و رسانه های گروهی به تمام زبانهای رایج در کشور آزاد می باشد.

مصطلحات علمی و اداری ملی موجود در کشور حفظ میگردد.

پریوی خبری کوی له پښتو او دری سربهه هفه زبه دریمه رسمی زبه ده، د تطیق دولتی د فانون له لیاري تنظیمپری.

دولت د افغانستان د ټولو ژبو د پاڼې تا او پراختیا لپاره اغزمن پروگرامونه طرح او تطبیفوی.

په هباد کې د مطبوعاتو، راهیسو او تلویزیون خپروني ده باد پر تولو مروجو ژبو آزادی دي.

په هباد کې موجود ملي، علمی او اداري مصطلحات سائل کېږي.

ماده هفدهم

دولت برای ارتقای معارف در همه سطوح، انسکشاف تعلیمات دینی، تنظیم و بهبود وضع مساجد، مدارس و مراکز دینی تدبیر لازم اتخاذ می نماید.

اوه لسمه ماده

دولت په پلا پبلو سطحو کې د معارف د ودی او د دینی زده کړو د پراختیا، د جومالونو، مدرسو او دینی مرکزونو د وضعی د بهه والي او تنظیم لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

ماده هجدهم

مبداء تقویم کشور بر هجرت پېغمبر اکرم ﷺ پر اکرم ﷺ استوار است.

اتلسنه ماده

د هباد د تقویم مبداء د پېغمبر اکرم ﷺ پر هجرت ولار دي.

رسمی جریده

۱۰

مبانی کار ادارات دولتی تقویم هجری شمسی می باشد.	د دولتی ادارو د کار بنسټ هجري لمبز کال دی.
روز های جمعه، ۲۸ اسد و ۸ سور تعطیل عمومی است . سایر رخصتی ها توسط قانون تنظیم می گردد.	د جمعی ورخې ، ۵ اسد ۲۸ او د سور ۸ عمومی رخصتی دی، نوری رخصتی د قانون له لیاري تنظیمهږي.

ماده' نزدهم

بیرق افغانستان مرکب است از: سه قطعه با رنگ های سیاه، سرخ و سبز که به صورت عمودی، به اندازه های مساوی، از چپ به راست، در گذار هم واقع شده، عرض هر رنگ برابر نصف طول آن است و در وسط آن نشان ملی افغانستان قرار دارد.

نشان ملی افغانستان عبارت از محراب و منبر به رنگ مفید می باشد که در دو گوشه آن دو بیرق و در وسط آن در قسمت فوقانی ، کلمه مبارک لا اله الا الله محمد رسول الله و الله اکبر واشعه خورشید در حال طلوع و در قسمت تحتانی آن تاریخ ۱۴۹۸ هجری شمسی و کلمه

نویسمه ماده

د افغانستان بېغ له: دریو تور، سور او زرغون رنگه توتو خخه جور دی دری واړه توټي په مساوی ډول له کین نه بني لور ته په عمودي ډول سره پرتې وي او د هر رنگ سور د هقه د او پدو نیماتي دی چې په منځ کې بې د افغانستان ملي نیبان خای پر خای شوي دي.

د افغانستان د دولت ملي نیبان له سپین رنگي محراب او منبر خخه جور دی چې په دو خندو کې بې دوه بیوغونه او د منځ په برني برخه کې بې د لا اله الا الله محمد رسول الله مبارکه کلمه او الله اکبر او د راخونکي لمورانګي او په لاندنې برخه کې بې د ۱۴۹۸ هجري شمسی تاریخ او د افغانستان کلمه راغلي

رسمی جوړیده

۱۱

افغانستان، جا داشته و از دو طرف با خوش های ګندم احاطه شده است.
طرز استفاده از برق و نشان ملي توسط قانون تنظیم می گردد.

چې له دوو خوا وو د غښو وږي پسری را ګرځول شوي دي.
له بېرغ او ملي نیبان خنځه د استفادې خونکوالي د قانون له لیاري تنظیمېږي.

مادة^۱ بیستم

سرود ملي افغانستان به زبان پشتو و با ذکر الله اکبر و نام اقوام افغانستان می باشد.

شلمه ماده

د افغانستان ملي سرود په پښتو زېه دي، الله اکبر او د افغانستان د قومونو نومونه به پکې راخې.

مادة^۱ بیست و یکم

پایتحت افغانستان شهر کابل می باشد.

یوویشتمه ماده

د افغانستان پایتحت د کابل بشار دي.

فصل دوم

حقوق اساسی و وجایب اتباع

مادة^۱ بیست و دوم

هر نوع تعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است.
اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجایب مساوی می باشند.

دوه یم فصل

د اتباعو اساسی حقوق او وجایب

دوه ویشتمه ماده

د افغانستان د اتباعو ترمنځ هر راز تعیض او امتیاز منع دي.
د افغانستان اتابع پنهانی او نارینه دقانون په وړاندې مساوی حقوق او وجایب لوري.

مادة^۱ بیست و سوم

زندگی موهبت اهي و حق طبیعی انسان است. هیج شخص بدون مجروز قانونی

درویشتمه ماده

زوند د خدای غَلَّة بخښه او دانسان طبیعی حق دي، هېڅوک له فانوني محوزه

رسمی جریاده

۱۲

از این حق محرر
نمی گردد.

پرته له دی حقه بسی برخی
کبدای نشی.

ماده^۱ بیست و چهارم

آزادی حق طبیعی انسان است. این حق جز آزادی دیگران و مصالح عامه که توسط قانون تنظیم میگردد، حدودی ندارد.

آزادی و کرامت انسان از تعرض مصون است.

دولت به احترام و حمایت آزادی و کرامت انسان مکلف می باشد.

خلیلی ششم ماده

آزادی د انسان طبیعی حق دی. دا حق د نورو له آزادی. اوله عامه مصالحو پرته چې د قانون له لیاري تنظیمبوري حدود نه لري.

د انسان آزادی او کرامت له تبری خوندی دی.

دولت د انسان د آزادی او کرامت به سانه او درناوي مکلف دی.

ماده^۲ بیست و پنجم

برانت ذمه حالت اصلی است. متهم تا وقتی که به حکم قطعی محکمه^۳ با صلاحیت محکوم علیه فرار نگیرد، بی گناه شناخته می شود.

پنجه ویشتمه ماده

د ذمه برانت اصلی حالت دی ترهفی چې د باصلاحیه محکمی به قطعی حکم متهم محکوم علیه ثابت نشی، بسی گناه گنبل کېږي.

ماده^۴ بیست و ششم

جرم یک عمل شخصی است. تعقیب، گرفتاری یا توقيف متهم و تطبیق جزا براو به شخص دیگری سراابت نمی کند.

شپر ویشتمه ماده

جرائم یو شخصی عمل دی. د متهم تعقیبول، نیول یا توقيقول او پرهقه بساندی د جزا تطبیق بل هېچانه سراابت نه کوي.

رسمي جريده

۱۳

ماده^۱ بیست و هفتم

هیچ عملی جرم شمرده نمی شود مگر به حکم قانونی که قبل از ارتکاب آن نافذ گردیده باشد.

هیچ شخص را نمی توان تعقیب ، گرفتار و یا توقيف نمود مگر بر طبق احکام قانون.

هیچ شخص را نمی توان مجازات نمود مگر به حکم محکمه^۲ با صلاحیت و مطابق به احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گردیده باشد.

او و ویشتمه ماده

هیچ یو عمل جرم نه گنل کېري خو دهه قانون له مخي چې د جرم تر ارتکاب دمخه نافذ شوي وي.

هیڅوک د قانون له حکمونه پرته تعقیبیدای، نیول کبدای او یا تسویقیدای نه شي.

هیچانه سزا نشي ورکول کبدای مگر، د با صلاحیته محکمی به حکم او د هفه قانون له احکامو سره سم چې د اتهام ور فعل تو ارتکابه محکمی نافذ شوي وي.

ماده^۱ بیست و هشتم

هیچ يك از اتباع افغانستان به علت اتهام به جرم، به دولت خارجی مپرده نمی شود مگر بر اساس معامله^۳ بالمثل و پیمان های بين الدول که افغانستان به آن پیوسته باشد.

هیچ افغان به سلب تابعیت و یا تبعید در داخل یا خارج افغانستان محکوم نمی شود.

اته و ویشتمه ماده

د افغانستان هیچ یو تبعه په جرم باندی د منهيم کېدو له امله، بهرنې دولت ته نه سپارل کېري، مگر د ورته معاملې او د هفو بين الدول تر ونو نو له محسی چې افغانستان ورسره تړ او لري.

هیچ افغان د تابعیت په سلبندو او په افغانستان کې دنه یا بهر په شپل کېدو نه محکومېږي.

رسمی جریده

۱۴

ماده^۰ بیست نهم

تعذیب انسان ممنوع است.
هرچند شخص نمی تواند حتی به مقصد کشف حقایق از شخص دیگر، اگر چه تحت تعقیب؛ گرفتاری یا تسوییف و یا محکوم به جزا باشد، به تعذیب او اقدام کند یا امر بدهد.

تعیین جزایی که مخالف گرامت انسانی باشد، ممنوع است.

نهه ویشتمه ماده

دانسان تعذیب منع دی.

هېخوک نه شي کولای چې له بل شخص خخه حتی د حقایقو د ترلاسه کولو لپاره که خه هم تر تعقیب، نیونې یا توقيف لاندی وي او یا په جزا محکوم وي، دهنه تعذیب لپاره اقدام و کړي یا په تعذیب امر ورکړي.

دانسانی گرامت مخالفی جزا تاکل منع دی.

ماده^۰ سی ام

اظهار، اقرار و شهادتی که از متهم با شخص دیگری به وسیله اکراه به دست آورده شود، اعتبار ندارد.

اقرار به جرم عبارت است از اعتراف متهم با رضایت کامل و در حالت صحت عقل، در حضور محاکمه با صلاحیت.

دېبرشمہ ماده

له متهم یا بل شخص خخه په زور تر لاسه شوي خرگندونې، اقرار یا شهادت اعتبار نلري.

په جرم اقرار دمتهم هله اعتراف له واي چې په بشپړه خوبنه او دعقلی روغتیا په حالت کې بې د با صلاحیته محکمې په وړاندی کړي وي.

ماده^۰ سی و یکم

هر شخص می تواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری و یا برای اثبات حق

یو دېبرشمہ ماده

هر خوک کولای شي چې له نیوں کبدو سره سه له خانه داتشام دلري

رسمي جريده

۱۵

خود، وکيل مدافع تعين
كند.

متهم حق دارد بمجرد گرفتاري، از
اتهام منسوب اطلاع يابد و در داخل
معادي كه قانون تعين مي کند در
محكمه حاضر گردد.

دولت در قضایای جنایی برای متهم بي
بعضاعت وکيل مدافع تعين مي نماید.
محرمیت مکالات، مراسلات
و مخابرات بین متهم و وکيل آن، از هر
نوع تعریض مصون میباشد.
وظایف و صلاحیت های وکلای مدافع
توسط قانون تنظیم می گردد.

کولو او یا حق ثابتلو لو لپاره مدافع
وکيل رياکي.

متهم حق لري چې له نیولوسره سم له
منسوب اتهامه خان خبر کري او دهفي
مودي دنه چې قانون بي رياکي، محکمه
کي حاضر شي.

دولت په جنایي پېښو کې دبوزلي متهم
لپاره مدافع وکيل رياکي.
دمتهم او دفعه دوکيل ترمنځ مکالات،
مراسلات او مخابرات له هر ډول تعرض
څخه خوندي دي.
دمدافع وکيلانو وظایف او واکونه دقانون
له لياري تنظیمېږي.

مادهٚ سی و دوم

مدیون بودن شخص موجب سلب یا
محدود شدن آزادی وی نمی شود.
طرز وسائل تحصیل دین توسط قانون
تنظیم می گردد.

دو دېرشمہ ماده

پور دېبوروي د آزادی دسلېدو یا
محدود دهدو سبب ګبدای نشي.
دېبور دېبرته اخيستلو لاري چاري او
وسائل دقانون له لياري تنظیمېږي.

مادهٚ سی و سوم

ابیاع افغانستان حق انتخاب کردن
و انتخاب شدن را دارا می باشد.

دری دېرشمہ ماده

د افغانستان ابیاع د انتخابولو او
دانتخابدلو حق لوی.

رسمي جريده

۱۶

شروط وطرز استفاده از اين حق توسط
قانون تنظيم مي گردد.

له دي حق خخه دكتري اخيستو شرياط او
لاري د قانون له لياري تنظيموري.

مادهٔ سی و چهارم

آزادی بيان از تعرض مصون است.
هر افغان حق دارد فکر خود را به
وسيلهٔ گفتار، نوشته، تصوير و يا وسائل
ديگر، با رعایت احکام مندرج اين قانون
اساسی اظهار نماید.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام
قانون، به طبع و نشر مطالب،
بدون ارائه قبلی آن به مقامات
دولتی، پردازد.

احکام مرسوط به مطبع، راديو
و تلویزیون، نشر مطبوعات و مایر
وسائل ارتباط جمعی توسط قانون تنظیم
می گردد.

مادهٔ سی و پنجم

اتباع افغانستان حق دارند به منظور
تأمين مقاصد مادي و يا معنوی، مطابق
به احکام قانون، جمعیتها ناسیس
نمایند.

خلور دې شمه ماده

ديبيان آزادی له تبری خخه خوندي ۵۵.
هر افغان حق لري چې خپل فکر
دوينا، لیکني، انخور او يا نورو و سيلو له
لاري، په دي اسامي قانون کې دراغلسو
حکمونو په رعایت، خو ګند کړي.

هر افغان حق لري دقانون له حکمونو سره
سم مطالب، بي له دي چې هغه مخکي له
مخکي دولتي مقامونو ته وښي، خپاره او
نشر کړي.

دمطعرو، رadio او تلویزیون، د مطبوعاتو
د خپرولو او د جمیع ارتباط په نورو و سيلو
پوري مربوط حکمونه دقانون له لیساری
تنظیموري.

پنځه دې شمه ماده

د افغانستان اتابع حق لري چې د خپل
مادي او يا معنوی غومستو د تامین لپاره،
د قانون له حکمونو سره سم تولني جوري
کړي.

رسمی جویله

۱۷

- دالغستان ایاع حق لري دفانون له
حکمونو سره سم، سیاسی گوندونه
جوړ کړي، په دې شرط چې:
۱. د گونند هرامنامه او اساسنامه داسلام
دېخلي دین دا حکامو او په دې اساسی
قانون کې دراغلو نصوصو او ارزښتونو
مخالف نه وي؛
 ۲. د گوند تشکیلات او مائی منابع خرگند
وي؛
 ۳. نظامي او نظامي ډوله تشکیلات او
هدفونه ونه لري؛
 ۴. له بهرنیو سیاسی گوندونو یا نورو
بهرنیو منابعو سره ترپی نه وي؛
دقوم، سیمی، ازېي او فقهی مذهب پرېښت
د گوند جورول او فعالیت کول، جواز نه
لري.
- هغه جمعیت او گوند چې دفانون له
حکمونو سره سم جورېږي
دفانوني موجبات او با
صلاحیتي محاکمي له حکمه پرته نه
منحل کېږي.
- ایاع افغانستان حق دارند، مطابق به
احکام قانون، احزاب سیاسی تشکیل
دهند، مشروط بر اینکه:
۱. هرامنامه و اساسنامه^{*} حزب، مناقض
احکام دین مقدس اسلام و نصوص
وارزشہای مندرج این قانون اساسی
نیاشد؛
۲. تشکیلات و منابع مائی حزب علشی
باشد؛
۳. اهداف و تشکیلات نظامي و شبه
نظامي نداشته باشد؛
۴. وابسته به حزب سیاسی و یا دیگر
منابع خارجی نیاشد؛
تأسیس و فعالیت حزب بر مبنای
قومیت، سمت، زبان و مذهب فقهی
جواز ندارد.
- جمعیت و حزبی که مطابق به
احکام قانون تشکیل می شود،
بسونو موجبات قانونی
و حکم محکمه^{*} با صلاحیت
منحل نمی شود.

رسمی جریده

۱۸

مادهٔ سی و ششم

اتباع افغانستان حق دارند برای تأمین مقاصد جائز و صلح آمیز، بدون حمل سلاح، طبق قانون اجتماع و تظاهرات نمایند.

شپر دېر شمه ماده

د افغانستان اتباع حق لوي چسي د رو او سوله ييزو غونبستود تأمین لپاره له فانون سره سه بي و سلي غوندي او مظاوري وکړي.

مادهٔ سی وهفتمن

آزادی و محرومیت مراسلات و مخابرات اشخاص چه به صورت مکتوب باشد و چه به وسیلهٔ تلفون، تلگراف و وسائل دیگر، از تعرض مصون است.

دولت حق تفییش مراسلات و مخابرات اشخاص را ندارد، مگر مطابق به احکام قانون.

اوه دېر شمه ماده

دا شخاصود مخابري او ليکونو آزادي او محرومیت که په ليکلسي دول وي یا د تسلیفون او تلگراف یا نورو وسیلو له لاري، له تبری خخه خوندي دي.

دولت دا شخاصو د مخابرو او ليکونو دېلني حق نه لري مګر د فانون له حکمونو سره سه.

مادهٔ سی و هشتم

مسکن شخص از تعرض مصون است.

هیچ شخص، به شمول دولت، نمی‌تواند بدون اجازهٔ ساکن یا قرار محکمهٔ با صلاحیت و به غیر از حالات و طرزی که در قانون تصریح شده است، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفییش نماید.

اته دېر شمه ماده

د شخص استوګنخی له تبری خخه خوندي دي.

هېڅوک د دولت په ګډون نشي کولای داستوګن له اجازي یا د واکفني محکمي له قراره پرته او بي له هفو حالات او لارو چسي په قانون کې بټول شوي، د چاکور ته ورنوزي یابي و پلنۍ.

رسمي جريده

۱۹

در مورد جرم مشهود ، مامور مسؤول می تواند بدون اجازه^۱ قبلی محکمه، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتش کند. مامور مذکور مکلف است بعد از داخل شدن یا اجرای تفتش ، در خلال مدتی که قانون تعیین می کند قرار محکمه را حاصل نماید.

دشمنی جرم په مورد کی مسؤول مامور کولای شي دمحکمی له محکمی اجازی پرته د شخص کورته ور توزی یا هفه و پلني. نوموري مامور مکلف دی کورته له تنوتو یا پلني وروسته ، په هفه مسوده کي چې قانون بې تاکي د محکمی فرار ترلاسه کري.

ماده^۲ سی و نهم

هر افغان حق دارد به هر نقطه^۳ کشور سفر نماید و مسکن اختیار کند، مگر در مناطقی که قانون ممنوع قرار داده است. هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون به خارج افغانستان سفر نماید و به آن عودت کند. دولت از حقوق اتباع افغانستان در خارج از کشور حمایت می نماید.

نهه دېر شمه ماده

هر افغان حق لري د هبود هر ګوټ ته سفر و کړي او استوګن شي خو له هغه سيمو پرته چې قانون منع کري وي.

هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم له افغانستان خخه بهر سفر و کړي او بهرته راستون شي.

دولت له هبود خخه بهر دافغانستان د اتباعو د حقوقو سانه کوي.

ماده^۴ چهلم

ملکت از تعرض مصون است. هیچ شخص از کسب ملکت و تصرف در آن منع نمی شود، مگر در حدود احکام قانون.

څلوبښتمه ماده

ملکت له تبری خخه خوندي دي. هېڅوک دملکت د ترلاسه کولو او په هفه کي له تصرف کولو خخه نه منع کېږي. مگر دقانون داحکامو په حدودو کې.

رسمي جريده

۲۰

ملکت هیچ شخص، بدون حکم قانون و فیصلهٔ محکمهٔ با صلاحیت مصادره نمی‌شود.

استعمالاًک ملکت شخص، تنها به مقصد تأمین منافع عامه، در بدلهٔ تعزیز قبلی و عادلانه، به موجب قانون معجاز می‌باشد.

تفییش و اعلان دارایی شخص، تنها به حکم قانون صورت می‌گیرد.

د هېچا ملکت د قانون د حکم او د باصلاحیه محکمې له پوپکړي پرته نه مصادره کېږي.

د شخص د ملکت استعمالاًک يوازي دعameه ګټود تأمین په مقصد، د محکمې او عادلانه بدلهٔ ورکولو، د قانون له مسخی معجاز دی.

د شخص د شتمنی پلته او اعلان يوازي د قانون په حکم کبدای شي.

مادهٔ چهل و یکم

اشخاص خارجی در افغانستان حق ملکت اموال عقاری را ندارند.
اجارهٔ عقار بمنظور سرمایه گذاری، مطابق باحکام قانون معجاز می‌باشد.
فروش عقار به نمایندگی های سیاسی دول خارجی و به موسسات بین المللی که افغانستان عضو آن باشد، مطابق به احکام قانون، معجاز می‌باشد.

يو خلوپښته ماده

بهرني اشخاص په افغانستان کې د عقاري مالونو د ملکت حق نه لري.

د عقار اجاره د پانګي اچونې به منظور د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.
د بھرنېو ملکونو پر سیاسي نمایندگیو او پر هغو بین المللی مؤسسو چې افغانستان پکي غربیوب لري د عقاري مالونو پلورل د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

مادهٔ چهل و دوم

هر افغان مکلف است مطابق به احکام قانون به دولت مالیه و

دو خلوپښته ماده

هر افغان مکلف دي د قانون له حکمونو سره سم دولت ته

رسمي جوړه

۲۱

محصول تادیه کند.	مالیه او محصول ورکري.
هیچ نوع مالیه و محصول، بدون حکم قانون، وضع نمی شود.	هېڅ راز هالیه او محصول، د قانون له حکمه پرته نه وضع کېږي.
الدازه ^۱ مالیه و محصول و طرز تادیه ^۲ آن، با رعایت عدالت اجتماعی، توسط قانون تعین می گردد.	د مالیې او محصول اندازه او د ورکري ټولیز عدالت په رعایت د قانون په وسیله بنوول کېږي.
این حکم در مورد اشخاص و مؤسسات خارجی نیز تطبيق می شود.	دا حکم د بهرنیو کسانو او مؤسسو په برخه کې هم تطبيقه کړي.
هر نوع مالیه، محصول و عواید تادیه شده، به حساب واحد دولتی تحويل داده می شود.	هر ټول ورکره شوي مالیه، محصول او عایدات، دولتی واحد حساب ته تحويله کړي.

ماده^۳ چهل و سوم

تعليم حق تمام اتباع افغانستان است که تا درجه^۴ لیسانس در مؤسسات تعليمي دولتني به صورت رايگان از طرف دولت تأمین میگردد.

دولت مكلف است به منظور تعميم متوازن معارف در تمام افغانستان، تأمین تعليمات متوسطه^۵ اجباري، پروگرام مؤثر طرح و تطبيق نماید و زمينه^۶ تدریس زبانهای مادری را در

دری خلوېښتمه ماده

زده کړه د افغانستان د ټولو اتباعو حق دی چې د لیسانس تسلی درجې پوري وریا د دولت له خوا تأمينه کړي.

دولت مكلف دی چې په ټول افغانستان کې د متوازن معارف د عامولو او د منځيو اجباري زده کړو د تأمین لپاره اغزمن هر ګرام طرح او تطبيق کړي او د مورنيو ژبو د تدریس لپاره په هغو

رسمي جريده

۲۴

مناطقی که به آنها تکلم می کند فراهم کند.

سيمو کېي جېي پوري خبرېي كېري لاره هواره كېري.

مادهٚ چهل و چهارم

دولت مكلف است به منظور ايجاد توازن و انکشاف تعليم برای زنان، بهبود تعليم کوچیان و امحای بسی سعادی در کشور، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبيق نماید.

خلور خلوپښته ماده

دولت مكلف دی دېخود زده کړو د پراختیا او توازن د ايجاد په منظور، د کوچیانو دزده کړو د بنه والي او په هبودکې د پې سوادي د له منځه ورلسو لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيق کېري.

مادهٚ چهل و پنجم

دولت نصاب واحد تعليمي را، بر مبنای احکام دین مقدس اسلام و فرهنگ ملي و مطابق با اصول علمي، طرح و تطبيق می کند و نصاب مضامين دینی مکاتب را، بر مبنای مذاهب اسلامی موجود در افغانستان، تدوین می نماید.

پنځه خلوپښته ماده

دولت د اسلام د سېڅلې دین د حکمونو او ملي فرهنگ پرښته او له علمي اصولو سره سم، واحد تعليمي نصاب طرح او تطبيقوي او د بسوونخو د دیني مضامونونو نصاب په افغانستان کې د شو اسلامي مذہبو تو پرښته تدوینوي.

مادهٚ چهل و ششم

تأسیس و ادارهٚ مؤسسات تعليمات عالی، عمومي و اختصاصي وظيفهٚ دولت است.

شپږ خلوپښته ماده

دلورو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو جوړول او اداره کول، د دولت وظيفه ده.

رسمی جویده

۲۳

اتیاع افغانستان می توانند به اجازه دولت به تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی، اختصاصی و سواد آموزی اقدام نمایند.

دولت می تواند تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی را به اشخاص خارجی نیز مطابق به احکام قانون اجازه دهد.

شرابط شمول در مؤسسات تعلیمات عالی دولتی و سایر امور مربوط به آن، توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ چهل و هفتم
دولت برای پیشرفت علم، فرهنگ، ادب و هنر پروگرامهای مؤثر طرح می نماید.

دولت حقوق مؤلف، مخترع و کاشف را تضمین می نماید و تحقیقات علمی را در تمام عرصه ها تشویق و حمایت می کند و استفاده مؤثر از نتایج آن را، مطابق به احکام قانون، تعیین می بخشد.

دولت افغانستان اتباع کولای شی د دولت به اجازه دلورو، عمومی، اختصاصی او دسوا د زده کړو موسسی جوړي کړي.

دولت کولای شی بهرنیو کسانو ته هم د قانون له حکمونو سره سه د لورو، عمومی او اختصاصی زده کړو د موسسو د جوړولو اجازه ورکړي.

د لورو زده کړو به دولتي موسسو کې د شاملېدو شرطونه او له هفو سره سوری مربوطی چاري، د قانون له لیاري تنظیم بری.

اوه خلوپنتمه ماده

دولت د علم، فرهنگ، ادب او هنر د پرمختګ لپاره اغږمن پروګرامونه طرح کوي.

دولت د مؤلف، مخترع او کاشف حقوق تضمینوي او په نولو برخو کې علمی خبرنی هڅوی او ملاتې پې کوي او د هفو له نېجو خخه د اغږمنې ګنجي اخیستل د قانون له حکمونو سره سه عاموي.

رسمي جريده

۴۴

مادهٔ چهل و هشتم

کار حق هر افغان است.

تعین ساعات کار، رخصتی با مزد، حقوق کار و کارگر و سایر امور مربوط به آن توسط قانون تنظیم می‌گردد.

انتخاب شغل و حرفة، در حدود احکام قانون، آزاد می‌باشد.

اته خلوپښته ماده

کار، د هر افغان حق دی.

د کار د ساعتونو تاکل، او با معاشه رخصتی، د کار او کارگر حقوق او له هغه سره نوري مربوطي چاري د قانون له لياري تنظيميري.

د قانون د حکمونو په حدودو کې د کار او کسب انتخاب آزاد دي.

مادهٔ چهل و نهم

تحمیل کار اجباری ممنوع است.
سهم ګبری فعال در حالت جنگ، آفات و سایر حالاتی که حیات و آسایش عامه ژوند او هوماینه تهدید ملن هر افغان می‌باشد.

تحمیل کار بر اطفال جواز ندارد.

نهه خلوپښته ماده

د جبری کار تحمیل منع دی.
د جنگري، آشونو او نورو داسي حالاتو کې چې عامه ژوند او هوماینه تهدید کړي فعاله برخه اخيسته د هر افغان ملي وجیه ده.

پرماسونو د کار تحمیل جواز نه لري.

مادهٔ پنجاهم

دولت مکلف است به منظور ايجاد ادارهٔ سالم و تحقق اصلاحات در سیستم اداری کشور ندایر لازم الخاذ نماید.

اداره اجراءات خود را با بیطرفي کامل

پنځوسمه ماده

دولت مکلف دي چې د یوی سالې اداري او د هبود په اداري سیستم کې د سمون د رامنځ ته کېدو لپاره، لازم تدبیرونه ونیسي.

اداره خپل اجراءات په بشپړه بي طرفی

رسمي جريده

۲۵

و مطابق به احکام قانون عملی می
سازد.

اتباع افغانستان حق دسترسی به
اطلاعات از ادارات دولتی را در حدود
احکام قانون دارا می باشند. این حق
جز صدمه به حقوق دیگران و امنیت
عامه حمودی ندارد.

اتباع افغانستان بر اساس اهلیت و بدون
هیچگونه تعیض و به موجب احکام
قانون به خدمت دولت پذیرفته می
شوند.

او د قانون له حکمونو سره سه عملی
کوي.

د افغانستان اتباع حق لسری د قانون د
حکمونو په حدودو کې له دولتی ادارو
څخه اطلاعات تر لامه کړي. دا حق د
نورو حقوقو او عامه امنیت ته لسه زیان
رسولو پرته، حدود نه لوي.

د افغانستان اتباع د اهلیت له مختی او له
هر ډول توپیر څخه پرته د قانون لسه
حکمونو سره سه د دولت خدمت ته مثل
کېږي.

مادهٰ پنجاه و یکم

هر شخص که از اداره بدون
موجب متضرر شود مستحق جرمان
خساره می باشد و می تواند برای
حصول آن در محکمه دعوا اقامه
کند.

به استثنای حالاتی که در قانون تصریح
گردیده است، دولت نمی تواند بدون
حکم محکمه با صلاحیت به تحصیل
حقوق خود اقدام کند.

یو پنځوسمه ماده

هر خواک چې له ادارې څخه بې موجبه
زیانمن شي د تاوان اخیستلو مستحق
دی او کولای شي د تاوان د نسلامه
کولو لپاره په مسحکمه کې د عوایاقامه
کړي.

له هغه حالاتو پرته چې قانون بسوولي،
دولت نشي کولای د باصلاحیه
محکمی له حکمه پرته د خپل حقوقو د
نسلامه کولو لپاره اقدام و کړي.

رسمی جویده

۴۶

دو پنحو سمه ماده

ماده^۱ پنجاه و دوم

دولت وسائل وقايه و علاج امراض و تسهيلات صحی رايگان را برای همه اتباع مطابق به احکام قانون تأمین می نماید.

دولت تأسیس و توسعه خدمات طبی و مرآکز صحی خصوصی را مطابق به احکام قانون تشویق و حمایت می کند. دولت به منظور تقویت تربیت بدنی سالم و اکشاف ورزشگان ملی و محلی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

ماده^۲ پنجاه و سوم

دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهداء و مفقودین و برای باز توانی معلولین و معیوبین و سهم گیری فعال آسان در جامعه، مطابق به احکام قانون، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

دولت حقوق متقاعدين را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان بی سرپرست، معیوبین و معلولین و ايتام

دولت د افغانستان د تولو اتبع او لپاره د ناروغې د مخبوی او د وریا علاج و میلې او روغتیابی اسانیابی د قانون له حکمونو سره سم تأمینوي.

دولت له قانون سره سم د خصوصی طبی خدمتونو او روغتیابی مرکزونو جوړول او پراختیا هڅوی او ملاتې بې ګوی.

دولت د سالمی بدنه روزنې د پیاوړتیا او دملی او سیمه یزو ورزشونو د پراختیا لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

دری پنحو سمه ماده

دولت د شهیدانو او مفقودینو له پساتي کسانو، معلولينو او معیوبینو دیبا خواکمنی او په توله کې د هغوي د فعالی و نهیې اخیستني په خاطر د مالی مرستو او روغتیابی خدمتونو د تنظیم لپاره د قانون له حکمونو سره سم لازم تدبیرونه نیسي.

دولت د متقاعدينو حقوق تضمینوي او له زرو کسانو، بې سر پرسته بسخو، معیوبینو او معلولينو او بې وسه یتیمانو سره د

رسمي جريده

۲۷

بي بضاعت مطابق به احکام قانون
کمک لازم به عمل می آورد.

قانون له حکمونو سره سه
لازمي مرستي کوي.

ماده^۱ پنجاه و چهارم

خانواده رکن اساسی جماعت را
تشکيل می دهد و مورد حمایت
دولت قرار دارد.

دولت به منظور تأمین سلامت
جسمی و روحی خانواده، بالاخص
طفل و مادر، تربیت اطفال و
برای از بین بردن رسوم مغایر با
احکام دین مقدس اسلام تدابیر لازم
اتخاذ می کند.

خلور پنهوسمه ماده

کورنی د تولونی اساسی
رکن دی او د دولت نر پاملونی
لاندی ده.

دولت د کورنی او په خانگرۍ توګه د
مور او ماشوم د جسمی او روحی روغنا
د تأمین، د ماشومانو د روزنې او د اسلام
د سپیخلي دین له احکامو سره د مفایرو
رسومو دله منځه وړو لپاره لازم تدبیرونه
ئیسي.

ماده^۱ پنجاه و پنجم

دفاع از وطن وجیه تمام ابعاع
افغانستان است.

شرایط اجرای دوره مکلفت عسکری
توسط قانون تنظیم می گردد.

پنځه پنهوسمه ماده

له هباد شخه دفاع د افغانستان د ټولو
اتیاعو وجیه ده.

د عسکری مکلفت د دوری د ټولو
شرطونه د قانون له لیاري تنظیمېږي.

ماده^۱ پنجاه و ششم

پیروی از احکام قانون اساسی، اطاعت
از فوانین و رعایت نظم و امن عامه
وجیه تمام مردم افغانستان است.

شپږ پنهوسمه ماده

د اساسی قانون د حکمونو پیروی، د فوانيو
اطاعت او دعامة نظم او امنیت رعایت
د افغانستان د ټولو خلکو وجیه ده.

رسمي جريده

۲۸

د قانون له حکمونو څخه به خبری عذر دانسته
بې خبری از احکام قانون عذر نمی شود.
نه تکلیل کېږي.

مادهٔ پنجاه و هفتم

دولت حقوق و آزادی های اتباع
خارججي را در افغانستان، طبق قانون
تضمين می کند. اين اشخاص در حدود
قواعد حقوق بین المللی به رعایت قوانین
دولت افغانستان مکلف می باشند.

اوه پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د خارجي اتساع
حقوق او آزادی له قانون سره سم
تضميسي. دا کسان د بین المللی حقوقو د
قواعدو په حدودو کسی د افغانستان د
دولت د قوانینو به رعایت مکلف دي.

مادهٔ پنجاه و هشتم

دولت به منظور نظارت بر رعایت
حقوق بشر در افغانستان و بهسود و
حمایت از آن، کمیسیون مستقل حقوق
بشر افغانستان را تأسیس می نماید.
هر شخص می تواند در صورت نقض
حقوق بشری خود، به این کمیسیون
شكایت نماید.

کمیسیون می تواند موارد نقض حقوق
بشری افراد را به مراجع قانونی راجع
سازد و در دفاع از حقوق آنها
مساعدت نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این کمیسیون
توسط قانون تنظیم می گردد.

اته پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د بشر د حقوقو د
رعایت د خارجي، بنه ولی او ملاتړ لپاره،
د افغانستان د بشر د حقوقو خپلواک
کمیسیون جورووي.

هر خوک کولای شي د چېرو بشري
حقوقو د نقض په صورت کسی دي
کمیسیون ته شکایت و کړي.

کمیسیون کولای شي د افرادو د بشري
حقوقو د نقض موارد مربوطو قانوني
خانګو ته راجع کړي او د هفوی له
حقوقو څخه به دفاع کې مرسته و کړي.

د دي کمیسیون جوربست او د کار دول
بې د قانون له لیاري تنظیمه.

رسمی جریده

۲۹

ماده^۱ پنجاه و نهم

هیچ شخص نمی تواند با سوء استفاده از حقوق و آزادیهای مندرج این قانون اساسی، بر ضد استقلال، تمامیت ارضی، حاکمیت و وحدت ملی عمل کند.

ننه پنحو سمه ماده

هېخوک نشي کولای په دې اساسی قانون کې له راغلو آزادیو او حقوقو خخه په ناوره استفادې د هېواد د چپواکۍ، زمکنی بشپړتیا، ملي واکښی او ملي وحدت پر ضد عمل و کړي.

فصل سوم

رئیس جمهور

ماده^۱ شصتم

رئیس جمهور در رأس دولت جمهوری اسلامی افغانستان قرار داشته، صلاحیت های خود را در عرصه های اجرائیه، تقاضیه و قضائیه، مطابق به احکام این قانون اساسی، اعمال می کند.

رئیس جمهور دارای دو معاون، اول و دوم، می باشد.

کاندید ریاست جمهوری نام هر دو معاون را همزمان با کاندید شدن خود به ملت اعلام میدارد.

معاون اول رئیس جمهور در حالت غیاب، استعفا و یا وفات رئیس جمهور،

دریم فصل

جمهور رئیس

شپږمه ماده^۱

جمهور رئیس د افغانستان د اسلامی جمهوری دولت په سر کې دی چې خپل واکونه په اجرائیه، مقننه او قضائیه بېرخو کې ددي اساسی قانون له حکمونو سره مسم عملی کوي.

جمهور رئیس دوه، لوړۍ او دو هم مرستیالان لري.

د جمهوری ریاست کاندید د چپلو مرستیالانو نومونه د خان له کاندیدولو سره یو خای حلت ته اعلاموي.

د جمهور رئیس لوړۍ مرستیال د جمهور رئیس د غیاب، استعفاء او یا مرنې په

رسمی جریده

۴۰

مطابق به احکام مندرج این قانون اساسی، عمل می کند.	حالاتو کی ددی اساسی قانون له مندرجو حکمونو سره سم کار کوي.
در غیاب معاون اول رئیس جمهور، معاون دوم مطابق به احکام مندرج این قانون اساسی عمل می کند.	د جمهور رئیس د لومړي مرستیال په غیاب کې، دوه ټم مرستیال د اساسی قانون له مندرجو احکامو سره سم عمل کوي.

مادهٗ شصت و یکم

رئیس جمهور با کسب اکثریت بیش از پنجاه فی صد آرای رأی دهندگان از طریق رأی گیری آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب میگردد.

وظیفه رئیس جمهور در اول جوزای سال پنجم بعد از انتخابات پایان می پاید.

انتخابات به منظور تعیین رئیس جمهور جدید در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان کار رئیس جمهور برگزار میگردد.

هر گاه در دور اول هیچ یک از کاندیدان نتواند اکثریت بیش از پنجاه فيصد آرا را بدست آورد، انتخابات

یو شپږمه ماده

جمهور رئیس د رای ورکونکیو د آزادو، عمومی، پتو او مستقیمو رایو له لاری په سلو کې تر پنخوسو زیاتو رایو په ترلاسه کولو انتخابېري.

د جمهور رئیس وظیفه تر انتخاباتو وروسته د پنځم کال د غږو ګونی په لومړی نېټه پای ته رسپېري.

د جمهور رئیس د کار تربای ته رسپدو دمخته د نوی جمهور رئیس د ټاکنډو لپاره انتخابات، له دېرڅو تر شپږو ورخو پوری، موده کې کېږي.

که چېږي په لومړی پراو کې له کاندیدانو خنځه یو هم وند کړو ای شي چې په سلو کې تر پنخوسو زیاتي رایي ترلاسه کړي.

رسمی جریده

۳۱

برای دور دوم در ظرف دو هفته از تاریخ اعلام نتایج انتخابات برگزار می گردد و در این دور تنها دو نفر از کاندیدانی که بیشترین آراء را در دور اول بدمت آورده اند، شرکت می نمایند.

در دور دوم انتخابات، کاندیدی که اکثریت آراء را کسب کند، رئیس جمهور شناخته می شود.

هر گاه یکی از کاندیدان ریاست جمهوری در جریان دور اول یا دوم رأی گیری و یا بعد از انتخابات و قبل از اعلام نتایج انتخابات وفات نمایند، انتخابات مجدد مطابق به احکام قانون برگزار می گردد.

مادهٔ شصت و دوم

شخصی که به ریاست جمهوری کاندید می شود، واجد شرایط ذیل می باشد:

۱. تبعهٔ افغانستان، مسلمان و متولد

انتخابات د دوهم خل لپاره د انتخاباتو د نتایج رو د نهی تر اعلان وروسته د دو اوونیو په او پدو کې تر سره کېږي. دا خل یوازی هغه دوه نسه کاندیدان په انتخاباتو کې برخه اخلي چې په لوړ پری پراو کې بې تر تولو زیاتی رایی تولاسه کړي وي.

د انتخاباتو په دوم پراو کې هغه خوک چې د رایو اکثریت تولاسه کړي، جمهور رئیس، ګنډل کېږي.

که چېري د جمهوری ریاست یو کاندید د رای گیری د لوړ پری یا دویم پراو په جریان او یا تر انتخاباتو وروسته او یا د انتخاباتو د نتایجو له اعلان خخه پخوا مر شي، نوي انتخابات د قانون له حکمونو سره سه کېږي.

دوه شیوه ماده

خوک چې جمهوری ریاست نه کاندیده، باید د لاندیو شرطونو لرونکي وي:

۱. د افغانستان تبعه، مسلمان، له افغان

رسمي جوينه

٣٤

- از والدين افغان بوده و تابعیت گشور
ديگري را نداشته باشد؛
۲. در روز کاندید شدن من وي از
چهل سال كمتر نباشد؛
۳. از طرف محکمه به ارتکاب
جرائم ضد بشری، جنایت و يا
حرمان از حقوق مدنی محاکوم
نشده باشد.
- هیچ شخص نمی تواند بیش از دو
دوره به حیث رئیس جمهور انتخاب
گردد.
- حکم مندرج این ماده در مورد
معاونین رئیس جمهور نیز تطبیق
می گردد.
- مور او پلار خخه زبربدلی وي او د بل
هبواد تابعیت وناري؛
۲. د کاندیدهندو په ورخ یعنی عمر تر
خلوبېستو کلونو لپنه وي؛
۳. د محکمی له خوا د بشري ضد
جرمونو، او جنایت په ارتکاب او یا له
مدنی حقوقو خخه په محرومی محکوم
شوی نه وي؛
- هېڅ شخص نشي کولای له دوو دورو
زيات د جمهور رئیس به حیث وناکل
شي.
- په دې ماده کې راغلی حکم د جمهور
رئیس د هرستيالانو په برخه کې هم
تطیقېږي.

ماده^۱ شصت و سوم

رئیس جمهور قل از تصدی وظیفه، مطابق
به طرز العمل خاص که توسط قانون تنظیم
می گردد، حلف آنی را بحاجی آورد:

بسم الله الرحمن الرحيم

«به نام خداوند بزرگ جلاله سوگند ياد
می کنم که دین مقدس اسلام را

دری شپتتمه ماده

جمهور رئیس د کار تر پیل دخه، د
خانگري کړنلاري سره سم، چې د قانون
له لياري تنظيمې دا لاندې لوره يادوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

«د لسوی خدائی جلاله په نامه لوره کوم
چې د اسلام د سبیخلي دین پیروي او

رسمی جویده

۳۳

اطاعت و از آن حمایت کنم. قانون اساسی و سایر قوانین را رعایت و از تطبیق آن مواظبت نمایم. از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی افغانستان حرامت و حقوق و منافع مردم افغانستان را حفاظت کنم و با استعانت از بارگاه پورودگار متعال و پشتیانی ملت، مساعی خود را در راه سعادت و ترقی مردم افغانستان بگار برم. «

ساتنه و کرم. د اساسی قانون او نورو قوانینو رعایت او د تطبیق خارنه و کرم. د افغانستان د خپلواکنی، ملی واکمنی، زمکنی بشپړیا ساتنه او د افغانستان د خلکو حقوق او ګنډی کرم او د لوی خدای (ج) له در بار خخه د مرستی په غوبېتلو او د ملت په ملاحته د افغانستان د خلکو د پرمختګ او هوسایی په لاره کې خپلی هئې جاري وسانم.»

مادهٗ شصت و چهارم

رئيس جمهور دارای صلاحیتها و وظایف ذیل می باشد:

۱. مرافقت از اجرای قانون اساسی؛
۲. تعین خطوط اساسی سیاست کشور به تصویب شورای ملی؛
۳. قیادت اعلای قوای مسلح افغانستان؛
۴. اعلان حرب و مبارکه بسه تایید شورای ملی؛
۵. اتخاذ تصمیم لازم در حالت

خلور شپږتمه مادهٗ

جمهور رئيس لاندې واکونه او وظیفې لوی:

۱. د اساسی قانون د اجرا خارل؛
۲. د ملی شوری په تصویب د هېواد د سیاست د اساسی کرنو ټاکل؛
۳. د افغانستان دوسله والو خواکونو سترمشروتب؛
۴. د ملی شوری په تایید د جگړي او مبارکې اعلانوں؛
۵. د زمکنی بشپړیا او د خپلواکی

رسمي جوړه

۳۴

- دستاني د دفاع په حالت کې دلازم
نصيم نیوں؛
۶. فرستادن قطعات قروای
صلح به خارج افغانستان به تايد
شورای ملي؛
۷. دایر نمودن لویه جرگه به استانی
حالت هندرج ماده^۱ شست و نهم این
قانون اساسی؛
۸. اعلان حالت اضطرار به تايد
شورای ملي و خاتمه دادن به آن؛
۹. الفتاح اجلاس شورای ملي و لویه
جرگه؛
۱۰. قبول استغای معاونین ریاست
جمهوری؛
۱۱. تعین وزرا، لوی خارنوال، رئیس
بانک مرکزی، رئیس امنیت ملي و
رئیس سره میاشت به تايد ولسي جرگه
و عزل و قبول استغای آنها؛
۱۲. تعین رئیس و اعضای سترة
محکمه به تايد ولسي جرگه؛
۱۳. تعین، تقاضه، قبول استغای و
- دستاني د دفاع په حالت کې دلازم
نهه شپتمه) ماده کې له راغلي حالت پرته، د لسوبي
جرگه راغوبتل؛
۸. د ملي شوری په تايد د احتظراري
حالت اعلان او دهقه پای ته رسول؛
۹. د ملي شوری او لویه جرگه دغوندو
پرانستل؛
۱۰. د جمهوري ریاست د مرستيالانو د
استغای متن؛
۱۱. د ولسي جرگه په تايد د وزيرانو،
لوی خارنوال، د مرکزی بانک، د ملي
امنيت او سري میاشتی د رئیسانو تاکل او
د هغوی عزلول او د استغای متن؛
۱۲. د ولسي جرگه به تايد د ستری
محکمی د رئیس او غریبو تاکل؛
۱۳. د قانون له حکمونو سره سم د

رسمی جریده

۴۵

۱۳. عزل قضات، صاحب منصبان قوای مسلح، پولیس و امنیت ملی و مامورین عالی رتبه مطابق به احکام قانون؛ فاضیانو، دوسله والو خواکونو، پولیس، د ملی امنیت د منصبدارانو او د لور رتبه مامورینو تاکل، تقاعد ورکول، د استعفی مثل او عزلول؛
۱۴. په بېړنیو هړادونسو او نړیوالو مؤسو کې د افغانستان د سیاسی نمایندګیو د مشرانو تاکل؛
۱۵. په افغانستان کې د بېړنیو سیاسی نمایندګانو د باور لیکونو مثل؛
۱۶. د فوائیرو او تقنیتی فرمانوونو تو شبح کول.
۱۷. د قانون له حکمونو سره سم د دولتونو ترمنځ د معاهدو د عقد لپاره د باور لیکونو ورکول؛
۱۸. د قانون له حکمونو سره سم د جزاگانو تخفیف او بخبل؛
۱۹. د قانون له حکمونو سره سم د هډیلونو، نښانونو او اشخاري لقبونو ورکول؛
۲۰. د هېواد د اداري د سمون په منظور، د قانون له معنی، د ګډیونو جوړول؛
۱۴. تعیین سران نمایندگی های سیاسی افغانستان نزد دول خارجی و مؤسسات بین المللی؛
۱۵. قبول اعتماد نامه های نمایندگان سیاسی خارجی در افغانستان؛
۱۶. توضیح قوانین و فرمانی تقنیتی؛
۱۷. اعطای اعتبار نامه به غرض عقد معاهدات بین الدول مطابق به احکام قانون؛
۱۸. تخفیف و عفو مجازات مطابق به احکام قانون؛
۱۹. اعطای مدادها، نشانها و القاپ الشخاری مطابق به احکام قانون؛
۲۰. تأسیس کمیسیونها به منظور بهبود اداره، کشور مطابق به احکام قانون؛

رسمي جريده

۳۶

۲۱. مایر صلاحیتها و وظایف مندرج
این قانون اساسی.

۲۱. په دې اساسی قانون کې نور راغلي
واکونه او وظایف.

مادهٔ شصت و پنجم

رئيس جمهور می تواند در موضوعات مهم علی سیاسی، اجتماعی و یا اقتصادی به آرای عمومی مردم افغانستان مراجعه نماید.

مراجعه به آرای عمومی نباید منافض احکام این قانون اساسی و یا مستلزم تعديل آن باشد.

پنځه شپږتمه ماده

جمهور رئیس کولای شي په مهمو ملي، سیاسی، تولیزو او یا اقتصادي چاروکې د افغانستان د خلکو توپوښتې ته مراجعه وکړي.

توپوښته باید د دې اساسی قانون د حکمونو مخالفه او دهقه د تعديل مستلزم نه وي.

مادهٔ شصت و ششم

رئيس جمهور در اعمال صلاحیت‌های مندرج این قانون اساسی، صالح علیای مردم افغانستان را رعایت می کند.

رئيس جمهور نمی تواند بدون حکم قانون ملکت های دولتی را بفروشد یا اهدا کند.

رئيس جمهور نمی تواند در زمان تصدی وظیفه از مقام خود به ملحوظات لسانی: سختی، قومی،

شپږ شپږتمه ماده

جمهور رئیس په دې اساسی قانون کې د راغلو واکونو د عملی کولو په برخه کې د افغانستان د خلکو لور مصلحتونه په پام کې نسي.

جمهور رئیس نشي کولای چې د قانون له حکمه پرته دولتی ملکیتونه او شتمنی و پلوري او یا یې وبخښي.

جمهور رئیس نشي کولای د خپل کار به دوران کې له خپل مقام خخه په زښو، سیمه ییزو، قومي، مذهبی او گوندي

رسمی جریده

۳۷

ملحوظاتو گتنه واخلي.

ملحوظاتو گتنه واخلي.

ماده^۱ شصت و هفتم

در صورت استعفا، عزل يا وفات
رئيس جمهور و يا مريضي صعب-
العلاج كه مانع اجراء وظيفه
شود، معاون اول رئيس جمهور
صلاحيتها ووظايف رئيس جمهور را به
عهده مي گيرد.

رئيس جمهور استعفای خود را شخصاً
به شورای ملي اعلام مي نماید.

ثبت موبيضي صعب العلاج توسط
هين طي با صلاحيت که از طرف
ستره محکمه تعين مي گردد صورت
مي گيرد.

درین حالات در خلال مدت سه ماه
انتخابات به منظور تعين رئيس جمهور
جديد طبق ماده^۱ شصت و يكماں اين
قانون اساسی بر گزار مي گردد.

معاون اول رئيس جمهور در
زمان تصدی به حیث رئيس
جمهور موقت امور را ذیل

اووه شپتتمه ماده

د جمهور رئيس د استعفی، عزل، مريضي او
يا په صعب العلاجه ناروغۍ د اخنه کېدلو
په صورت کي چې د وظيفي د اجرا مخه
نيسي د جمهور رئيس لومړي مرستيال د
جمهور رئيس واکونه او وظايف په غواړه
اخلي.

جمهور رئيس خپله استعفی په خپله ملي
شوری ته اعلاموي.

د صعب العلاجه ناروغۍ ثبت د
هنه طبی هينت له خوا
کېږي چې ستنه محکمه يسي
تاکي.

په داسې حالاتو کي د لوړي جمهور رئيس
د ټاکلو لپاره په درې مهاشتو کي دنه
ددې اساسی قانون د یو شپتتمي مادي له
حکم سره سه انتخابات کېږي.

د جمهور رئيس لومړي مرستيال د
لنه مهاله جمهور رئيس په توګه، د
وظيفي د ترسه کولو په مسوده کي

رسمی جریده

۳۸

را انجام داده نمی تواند:

۱. تعديل قانون اساسی؛

۲. عزل وزراء؛

۳. مراجعته به آراء عامه.

معاونین رئیس جمهور می توانند مطابق
به احکام این قانون اساسی خود را به
ریاست جمهوری کاندید نمایند.
در صورت غیاب رئیس جمهور،
وظایف معاون اول توسط رئیس جمهور
تعیین می گردد.

لاندېښی چارې نشي ترسره کولای:

۱. د اساسی قانون تعديل؛

۲. د وزیرانو عزل؛

۳. تولپونته.

د جمهور رئیس مرستیالان د دی اساسی
قانون له حکمونو سره سم کولای شي
خان جمهوری ریاست ته کاندید کړي.
د جمهور رئیس په غیاب کې د لومړی
مرستیال وظایف د جمهور رئیس په
واسطه تاکل کړي.

مادهٗ شصت و هشتم

هر ګاه یکی از معاونین رئیس جمهور
استعفاء و یا وفات نماید عوض وی
شخص دیگری توسط رئیس جمهور به
تأیید ولی چرګه تعیین می گردد.

در صورت وفات همزمان رئیس
جمهور و معاون اول وی، بالترتیب
معاون دوم، رئیس مشرانو چرګه، رئیس
ولی چرګه و وزیر خارجه یکی
بعد دیگری مطابق به حکم مندرج
مادهٗ شصت و هفتم این قانون اساسی

اته شیوه مادهٗ

که چېږي د جمهور رئیس یو مرستیال
استعفی وکړي او یا مر شي د هفه پر خای
بل شخص د جمهور رئیس له خوا او د
ولسی چرګه په تأیید تاکل کړي.

د جمهور رئیس او د هفه د لومړی
مرستیال د یو خایی مړی په صورت کې
په ترتیب سره دویم مرستیال، د مشرانو
چرګه رئیس د ولسی چرګه رئیس او د
بهرنبو چارو وزیر یو په بل پسې د دی
اساسی قانون د (اووه شیوه) مادې له

رسمي جريده

۲۹

وظایف رئیس جمهور را به عهده می‌گیرد.

حکم سره سه د جمهور رئیس وظیفی به غاره اخلي.

مادهٔ شصت و نهم

رئیس جمهور در برایر ملت و ولی‌سی جرگه مطابق به احکام این ماده مسؤول می‌باشد.

اتهام علیه رئیس جمهور به ارتکاب جرائم ضد بشری، خیانت ملی یا جنایت از طرف یک ثلث کل اعضای ولی‌سی جرگه تقاضا شده می‌تواند.

در صورتیکه این تقاضا از طرف دو ثلث کل آرای ولی‌سی جرگه تایید گردد، ولی‌سی جرگه در خلال مدت یک ماه لوبه جرگه را دایر نماید.

هر گاه لوبه جرگه اتهام منسوب را به اکثریت دو ثلث آرای کل اعضا تصویب نماید، رئیس جمهور از وظیفه منفصل و موضوع به محکمهٔ خاص محول می‌گردد. محکمهٔ خاص مشکل است از رئیس مشرانو جرگه، سه نفر از اعضای ولی‌سی جرگه و سه

نهه شنبتمه مادهٔ

جمهور رئیس د ملت او ولی‌سی جرگه به وراندي ددي مادي د احکام مو مطابق مسول دي.

پسر جمهور رئیس د بشري ضسد جرمونو، ملي خیانت یا جنایت د ارتکاب تورلکول د ولی‌سی جرگه د تولو غریسو د دریمی برخی له خوا غوبشل کبدای شي. که چهري دا غوبشنه د ولی‌سی جرگه د تولو غریبو له دربو خخه د دور بربخود رایو له خوا تایید شي، ولی‌سی جرگه د بوي مهاشتی دنه لوبه جرگه دایروي.

که لوبه جرگه منسوب شوي اتهام د تولو غریبو له دربو خخه د دور بربخود رایو په اکثریت تصویب کري، جمهور رئیس له وظیفی خخه گوبه او موضوع خانگری محکمی ته سپارال کبری. خانگری محکم د ولی‌سی جرگه له دربو غریبو، د ستری محکمی له دربو غریبو چې لوبه

رسمي جريده

٤٠

نفر از اعضای سره محکمه به تعیین
لویه جرگه، اقامه دعوی توسط
شخصیکه از طرف لویه جرگه تعیین
میگردد صورت می گردد.

در این حالت احکام مندرج ماده'
ثنت و هفتم این قانون اساسی تطبیق
می گردد.

جرگه بپ تاکی او د مشرانو جرگه له
رئيس خخه جوربری. دعوی د هفه
شخص له خوا چې د لویه جرگه له خوا
تاکل کپری، اقامه کپری.

په دې حالت کې د دې اساسی قانون په
(اووه شپته) ماده کې راغلی حکمونه
تطبیقبری.

ماده^۱ هفتادم

معاش و مصارف رئيس جمهور توسط
قانون تنظیم می گردد.

رئيس جمهور بعد از ختم دوره'
خدمت، باستثنای حالت عزل، برای
بقیه^۲ مدت حیات از حقوق مالی دوره'
ریاست جمهوری مطابق به احکام قانون
مستفید می شود.

اویا یمه ماده

د جمهور رئيس تنخوا او لګښته د قانون
له لیارې تنظیمبری.

جمهور رئيس د خدمت د دوری
تو ختمدو وروسته د عزل له حالت پرته د
خپل ژوند په پاتې موده کې د جمهوري
ریاست د دوری له مالی حقوقو خخه د
قانون له حکمونو سره سه: گته اخلي.

فصل چهارم

حکومت

ماده^۳ هفتادو یکم

حکومت متشکل است از وزرا که
تحت ریاست رئيس جمهور اجرای
وظیفه می نمایند.

خلورم فصل

حکومت

يو اویا یمه ماده

حکومت له وزیرانو خخه جور
دی چې د جمهور رئيس تر ریاست
لاندې کار کوي.

رسمي جريده

۴۱

تعداد وزرا و وظایف شان توسط قانون
تنظيم می گردد.

د وزیرانو شهر او وظایف د قانون له
لیاري تنظیمېږي.

ماده هفتادو دوم

شخصی که به حیث وزیر تعین می
شود واجد شرایط ذیل میباشد:
۱. تها حامل تابعیت افغانستان
باشد.

هر گاه کاندید وزارت
تابعیت کشور دیگری را نیز داشته
باشد، ولی چرگه صلاحیت
تأیید و یاره آنرا دارد.

۲. دارای تحصیلات عالی، تجربه
کاری و شهرت نیک باشد؛

۳. سن دی از سی و پنج سال کمتر
باشد؛

۴. از طرف محکمه به ارتکاب
جرائم ضد بشری، جنایت و یا
حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده
باشد.

دوه اویايمه ماده

څوک چې د وزیر په توګه تاکل کېږي
باید لاندېني شرطونه ولري:
۱. یوازي د افغانستان تابعیت لرونکى
وي.

که چېږي د کرم وزارت کاندید
د بل هبود تابعیت هم ولري ولی
چرگه د هغه د تایید یا رد صلاحیت
لري؛

۲. لور تحصیلات، کاري تجربه او بنه
شهرت ولري؛

۳. عمرېي تر پنځه دېرش کلونو لې
نه وي؛

۴. د محکمې له خواه بشري ضد
جرمونو او جنایت په ارتکاب او یا له
مدنی حقوقو خنځه په محرومې محکوم
شوی نه وي.

ماده هفتادو سوم

وزرا می توانند از اعضای شورای ملي

دری اویايمه ماده

کډای شي وزیران د ملي شوري له

رسمی جویده

۴۲

با خارج از آن تعین شوند.

هر گاه عضو شورای ملی به حیث وزیر
تعین شود، عضویت خود را در شوری
از دست می دهد و در عوض وی
شخص دیگری مطابق به حکم قانون
تعین میگردد.

غیر او یا له هفو د باندی و تاکل شی.

کله چې د ملي شوری غری د وزیر په
توګه و تاکل شی، په شوری کې خپل
غږتوب له لاسه ورکوي او د هفه پسر
خای بل شخص د قانون له حکم سره سه
تاکل کېږي.

مادهٔ هفتادو چهارم

وزرا فیل از تصدی وظیفه حلف آنی را
به حضور رئیس جمهور، بجا می آورند:
بسم الله الرحمن الرحيم
«بنام خداوند بزرگ خالق موگند یاد می
کنم که دین مقدس اسلام را حمایت ،
قانون اسلامی و سایر قوانین
افغانستان را رعایت ، حقوق اتباع را
حفظ و از استقلال ، نعامت ارضی
و وحدت ملی مردم افغانستان
حرامت کنم و در همه اعمال خود
خداوند خالق را حاضر دانسته، و ظایف
محوله را صادقانه انجام دهم.»

خلور اویایه ماده

وزیران د وظیفې له پیله مخکی د جمهور
رئیس په وراندی، لاندینی لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

«د لوی خدای خالق به نامه لوړه کوم چې د
اسلام د سبیخلي دین د حکمونو حمایت ،
د اسلامی قانون او د افغانستان د سوره
قوانینو رعایت، د ای ساعو د حقوقو
حافظت، د افغانستان د خپلواکی، زمکنی
 بشپړتیا او د خلکو د ملي وحدت سانه
و کرم او په خپل و تولو اعمالو کې
 خدای خالق حاضر ګیم او خپلی داسپارل
شوی وظیفې به رښینولی سره رسوم.»

مادهٔ هفتادو پنجم

حکومت دارای وظایف ذیل می باشد:

پنځه اویایه ماده

حکومت لاندینی وظیفې لري:

رسمي جريده

۴۳

۱. تعميل احکام این قانون اساسی و سایر قوانین و فیصله های قطعی محکمو او د محکم د قطعی پربکرو عملی کول؛
۲. د خپلواکی سائل، له زمکنی بشپړتیا خخه دفاع او په نړیواله تولنه کې د افغانستان د حیثیت او ګټو سائل؛
۳. د عامه نظم او امن عامه و از بین بردن هر نوع فساد اداری؛
۴. د بودجی ترتیبول، د دولت د مالی وضعی تنظیمول او د عامه شتمنی سائل؛
۵. د تولیزو، فرهنگی، اقتصادی او تکنالوژیکی د پرمختیابی پروگرامونو طرح او تطبیق؛
۶. ملي شوری ته د مالی کال په پای کې د سره رسپدلو چارو او د نوي مالی کال د مهمو پروگرامونو په بساب گزارش ورکول؛
۷. د هیفو نورو وظیفو تسر سره کول چې د دی اساسی قسانون او نورو قوانینو له منځي د حکومت له وظیفو خخه کنټل شویدی.
۸. انجام سایر وظایفی که به موجب این قانون اساسی و قوانین دیگر از وظایف حکومت دانسته شده است.

رسمي جريده

٤٤

ماده^۱ هفتاد و ششم

حکومت برای تطبيق خطوط اساسی سیاست کشور و تنظیم وظایف خود مقررات وضع و تصویب می کند. این مقررات باید منافع نص و روح هیچ قانون نباشد.

شپر او یا یمه ماده

حکومت د هباد د سیاست د اساسی کربو د تطبيق او د خپلو وظیفو د تنظیمو لو لپاره مقررات وضع او تصویب می کند. این مقررات باید د هیچ قانون له نص و روح سره منافقن نه وی.

ماده^۱ هفتادو هفتم

وزرا وظایف خود را به حیث آمرین واحد های اداری در داخل حدودی که این قانون اساسی و سایر قوانین تعیین می کند، اجرا می نمایند.

وزرا از وظایف مشخصه خود نزد رئیس جمهور و ولی جرجگه مسؤولت دارند.

اوه او یا یمه ماده

وزیران خپل وظایف د اداری واحدونو د آمرینو په توګه په هغه حدودو کې چې د اساسی قانون او نور قوانین بې تاکي، سره رسموي.

وزیران له خپلو تاکلو وظایفو خخه د جمهور رئیس او ولی جرجکه په وړاندې مسؤولت لري.

ماده^۱ هفتادو هشتم

هر گاه وزیر به ارتکاب جرم امن ضد بشری، خیانت ملی و یا سایر جرائم متهم گردد، قضیه با رعایت ماده یکصدو سی و چهارم این قانون اساسی به محکمه^۲ خاص محول می گردد.

اته او یا یمه ماده

که چېری وزیر په بشري ضد جرمونو، ملی خیات او یا په نورو جرمونو متهم شي، موضوع ددي اساسی قانون د (پو سلو خلوردېشمې) مادې په رعایت خانګري محکمی ته سپارل کېږي.

رسمی جریده

۴۵

مادهٔ هفتادو نهم

حکومت می‌تواند در حالت تعطیل ولسی جرگه در صورت ضرورت عاجل، به استثنای امور مرسوط به بودجه و امور مالی، فرمانی تقینی را ترتیب کند.

فرامین تقینی بعد از توشیح رئیس جمهور حکم قانون را حائز می‌شود. فرمانی تقینی باید در خلال ۴۰ روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسه شورای ملی به آن تقدیم شود.

و در صورتیکه از طرف شورای ملی رد شود، از اعتبار ساقط می‌گردد.

نهه اویایه ماده

حکومت کولای شی د ولسی جرگی د تعطیل په حالت کی له بودجی او مالی چارو پرته، د بېرنى ارتیا پور اساس تقینی فرمانونه ترتیب کری.

تقینی فرمانونه د جمهور رئیس تر توشیح وروسته د قانون حکم پیدا کوي. تقینی فرمانونه باید د ملي شوری د لسومړی غونډلای تر جو پلور وروسته د دېرشو ورخو په اوړدو کې هفسي ته وړاندې شی.

او که د ملي شوری له خوارد شی، اعتبار نلري.

مادهٔ هشتادم

وزرانمی توانند در زمان تصدی وظیفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سنتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نمایند.

اتیایه ماده

وزیران نشی کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام خنده په ژینو، سیمه یېزو، قومی، مذهبی او ګونډی ملحوظاتو کېه واخلي.

رسمی جریده

۴۹

فصل پنجم

شورای ملی

مادهٔ هشتاد و یکم

شورای ملی دولت جمهوری اسلامی افغانستان بحیث عالی ترین ارگان تقیینی مظہر ارادهٔ مردم آن است و از قاطبهٔ ملت نمایندگی می‌کند.

هر عضو شوری در موقع اظهار رأی، مصالح عمومی و منافع علیای مردم افغانستان را مدار قضاوت قرار می‌دهد.

پنجم فصل

ملی شوری

یو اتیاچه مادهٔ

دافتارستان د اسلامی جمهوری دولت ملی شوری، دستر تقیینی ارگان پسه توګه د افغانستان د خلکو د ارادی بشکارندویه ده او د تول ملت نمایندگی کوي.

دشوری هر غری د رابی دخړګندونې په وخت کې، د افغانستان د خلکو عمومی مصلحتونه او ستری ګنجي د خل قضاوت محور تاکي.

مادهٔ هشتاد و دوم

شورای ملی مشکل از دو مجلس: ولسي جرگه و مشرانو جرگه می‌باشد. هیج شخص نمی‌تواند در یک وقت عضو هر دو مجلس باشد.

دو اتیاچه مادهٔ

ملی شوری له دو مجلسونو: ولسي جرگه او مشرانو جرگه خخه جوړه ده. هڅوک نشي کولای به یوه وخت کې د دواړو مجلسونو غږي وي.

مادهٔ هشتاد و سوم

اعضای ولسي جرگه توسط مردم از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می‌گردند.

دورهٔ کار ولسي جرگه به تاریخ اول

دری اتیاچه مادهٔ

دو لسی جرگه غری دخلکو د آزادو، عمومی، پتو او مستقیمو انتخاباتو له لارې انتخابېږي.

دولسي جرگه د کار دوره د پنځم کال

رسمی جریده

۴۷

سرطان سال پنجم، بعداز اعلان نتایج انتخابات به پایان می رسد و شورای جدید به کار آغاز می نماید.

انتخابات اعضای ولسی جرگه در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان دوره^۱ ولسی جرگه بر گزار می گردد.

تعداد اعضای ولسی جرگه به تناسب نفوس هر حوزه حداقل دو صد پنجاه نفر می باشد.

حوزه های انتخاباتی و سایر مسائل مربوط به آن در قانون انتخابات تعیین می گردد.

در قانون انتخابات باید تدبیری اتخاذ گردد که نظام انتخاباتی، نمائندگی عمومی و عادلانه را برای تمام مردم کشور تأمین نماید و به تناسب نفوس از هر ولایت طور اوسط حد اقل دو وکیل زن در ولسی جرگه عضویت باید.

د چنگابن په لوړی نېټه د انتخاباتو د نیجو د اعلان خخه وروسته پای تو رسپوی او نوی شوری په کار پيل کوي.

دولسی جرگه د دوری تر ختمبلو د معه له دېرسو خخه تر شپتو ورخو پوري موده کې دولسی جرگه دغرسو انتخابات کېږي.

دولسی جرگه دغرسو شمېر دهري حوزي د نفوسو د شمېر په تناسب زیات نه زیات تر (۲۵۰) کسانو پوري دي.

انتخاباتی حوزي، او ورسره نور مرسوط مسائل د انتخاباتو په قانون کې تاکسل کېږي.

د انتخاباتو په قانون کې باید دامې تدبیرونه ونیول شي چې انتخاباتی نظام د افغانستان د ټولو خلکو لهاره عمومي او عادلانه استازیتوب تأمین کړي او د نفوسو په تناسب دي له هر ولایت خخه په اوسط دول لپ ترڅه دوه بخشنه و کېلې په اولسی جرگه کې غږتوب ترلاسه کړي.

رسمي جريده

۴۸

مادهٔ هشتاد و چهارم

اعضای مشرانو جرگه به ترتیب ذیل انتخاب و تعین می‌شوند:

۱. از جمله اعضای شورای هر ولایت، یک نفر به انتخاب شورای مربوط برای مدت چهار سال؛

۲. از جمله اعضای شوراهای ولسوالیهای هر ولایت، یک نفر به انتخاب شوراها مربوط برای مدت سه سال؛

۳. یک ثلث باقی مسانده از جمله شخصیت‌های خبر و با تجربه به شمول دو نفر از نمایندگان معلومین و معیوبین و دو نفر نمایندگان کوچی‌ها به تعین رئیس جمهور برای مدت پنج سال.

رئیس جمهور تعداد پنجاه فیصد از این اشخاص را از بین زنان تعین می‌نماید. شخصی که به حیث عضو مشرانو جرگه انتخاب می‌شود، عضویت خود را در شورای مربوطه از دست داده،

خلور اتیاچه ماده

د مشرانو جرگي غري په لاندي دول انتخاب او تاکل کېږي:

۱. دهري ولايتي جرگي له غريبو خنه یوتن د مریوطی جرگي په انتخاب، د خلورو کلونو لپاره؛

۲. دهري ولايست د ولسواليو د جرگر له غريبو خنه یوتن، د مریوطو جرگر په انتخاب، ددریو کلونو لپاره؛

۳. پاني درجه برخه غري د معلوميسو او معیوبینو د دوو تو او کوچيانو د دوو تو استازیو په ګلون د هبود له خبرو او تجربه لرونکو کسانو خنه د پنځو کلونولپاره د جمهور رئیس له خوا تاکل کېږي.

جمهور رئیس له دي اشخاصو خنه په سلو کي پنځوړ سخني تاکي.

هفه شخص چې د مشرانو جرگي د غري په توګه انتخابېږي په مریوطه جرگه کې خپل غريتوب له لاسه ورکوي او دده

رسمي جريده

۴۹

به عوض او شخص ديگري مطابق به
احكام قانون تعين مي گردد.

برخاي د قانون له حکمونو سره سم بسل
شخص تاکل کېرى.

ماده هشتادو پنجم

شخصي که به عضويت شورای ملي
کانديد يا تعين مي شود، علاوه بر
تمكيل شرایط انتخاب کندگان واجد
او صاف ذيل مي باشد:

۱. تبعه افغانستان بوده يا حسد
اقل ده سال قبل از تاریخ کانديد
يا تعين شدن تابعیت دولت
افغانستان را کسب کرده
باشد؛

۲. از طرف محکمه به ارتکاب
جرائم ضد بشری، جنایت
و يا حرمان از حقوق مدنی
محکوم نشده باشد؛

۳. اعضای ولسي جرگه من
بیست و پنج سالگی را در روز
کانديد شدن و اعضای مشرانو جرگه
من سی و پنج سالگی را در روز کانديد
با تعين شدن تمكيل کرده باشند؛

پنځه اتیاګه ماده

هله خوک چې د ملي شوري غږيوب ته
کانديد يا تاکل کېرى، د تساكونکو ہر
شرطونو سربېره، د لاندې صفتونه هم
باید ولري:

۱. د افغانستان تبعه وي یا لړ تر
لړه د کاندیدېدو يا تعین تر
نهی لس کاله پخوايې د
افغانستان د دولت تابعیت ترلاسه
کړي وي؛

۲. د محکمي له خوا د بشري ضد
جرائم، او جنایت به ارتکاب او یا له
مدنی حقوقو خنډه به محرومی محکوم
شوی نه وي؛

۳. دولسي جرگي غږيو د کاندیدېدو
په ورڅ د عمر پنځه ويشت کاله او
دasheranو جرگي غږيو د کاندیدېدو یا
تاکني په ورڅ د عمر پنځه دېرش کاله
بشهر کړي وي.

رسمي جريده

۵۰

ماده هشتادو ششم

وثایق انتخاباتی اعضای شورای ملی توسط کمیسیون مستقل انتخابات مطابق به احکام قانون تدقیق می گردد.

شپراتیايمه ماده

د ملي شوري د غريو انتخاباتي وثيقى ، د انتخاباتو د خارني د خپلواک کمبسيون له خوا د قانون له حکمونو سره سه خبرل کهري.

ماده هشتادو هفتم

هر يك از دو مجلس شورای ملي، در آغاز دوره^۱ کار، يك نفر از اعضای خود را به حیث رئيس برای يك دوره^۲ تقیبیه و دو نفر را به حیث نایب اول و نایب دوم و دو نفر را به حیث منشی و نایب منشی برای مدت يکسال انتخاب می کند.

اين اشخاص هيست اداري ولسى جرگه و مشرانو جرگه را تشکيل می دهند. وظایف هيست اداري در اصول وظایف داخلی هر مجلس تعیین می شود.

اوہ اتیايمه ماده

د ملي شوري له دوازو جرگه خخه هره یوه د کار د دوری په پیل کي له خپلوا غريو خخه یوه تن درنیس په توګه دیسوی تقیبی دوری لپاره، دوه ته دلومړۍ نایب او دویچه نایب او دوه ته د منشی او د منشی د نایب په توګه، د یو کال لپاره انتخابوي.

دا اشخاص دولسي جرگه او مشرانو جرگه اداري هيست جورو وي.

د اداري هيست وظيفي د هري جرگه د داخلی وظایفو په اصولو کي تاکلې کهري.

ماده هشتادو هشتم

هر يك از دو مجلس شورای ملي برای مطالعه^۳ موضوعات مورد بحث، بر طبق اصول وظایف داخلی، کمیسیون ها

اته اتیايمه ماده

د ملي شوري له دوازو جرگه خخه هره یوه د بحث ور موضوعاتو د کښي لپاره د داخلی وظایفو د اصولو له مسخي

رسمی جریده

۵۱

تشکیل می دهد.

کمپیونونه جوروی.

ماده^۱ هشتادو نهم

ولسی جرگه صلاحیت دارد به پیشنهاد یک ثلث اعضا، جهت بررسی و مطالعه^۲ اعمال حکومت، کمیسیون خاص تعین نماید.

ترکیب و طرز العمل این کمیسیون در اصول و ظایف داخلی ولسی جرگه تنظیم می گردد.

ماده^۳ نودم

شورای ملی دارای صلاحیتهای ذیل می باشد:

۱. تصویب، تعديل یا لغو قوانین و یافرایین تقنی؛
۲. تصویب پروگرامهای انکشافی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنالوژیکی؛

۳. تصویب بودجه^۴ دولتی و اجازه اخذ یا اعطای قرضه؛

۴. ایجاد واحد های اداری، تعديل و یا الغای آن؛

نوه اتیايمه ماده

ولسی جرگه واک لوی دغربو د درېسي برخې په پیشنهاد، د حکومت د اعمالو د خبرنی او کتنې لپاره، یسو خانګړی کمپیون و ټاکۍ.

ددی کمپیون جورېست او کړنلاره د ولسی جرگه د داخلی وظایفو په اصولو کې تنظیمبوري.

نوی یمه ماده

ملي شوری دلاندې واکونه لري:

۱. د قوانین او تقنی فرمانونو تصویب، تعديل یا لغو کول؛
۲. د تولیزو، فرهنگی، اقتصادی او تکنالوژیکی پرمختیابی پروگرامونو تصویب؛

۳. د دولتی بودجې تصویب او د پور اخیستو یا ورکولو اجازه؛

۴. د اداري واحدونو منځه راول، تعديل او یا لغو کول؛

رسمی جريده

۵۴

۵. تصدیق معاہدات و میاثق‌های
بین المللی یا فسخ الحاق
افغانستان به آن؛
۶. سایر صلاحیت‌های مندرج این قانون
اساسی.
۵. د درلنوو ترمنځ د تړونو او
بین المللی میتاقولو تصدیق او یا لسه هفو
څخه د افغانستان پېلو؛
۶. په دی اساسی قانون کې نور مندرج
واکونه.

ماده^۱ نودو یکم

ولسي جرګه داراي صلاحیت های
اختصاصي ذیل می باشد:

۱. اتخاذ تصمیم در مورد استیضاح از
هریک از وزرا مطابق به حکم ماده^۲
نودوم این قانون اساسی؛
۲. اتخاذ تصمیم راجع به بروگرامهای
انکشافی و بودجه^۳ دولتي؛
۳. تایید یا رد مقرراتها مطابق به احکام
این قانون اساسی؛

يونوی یمه ماده

ولسي جرګه لاندي خانګري واکونه
لوري:

۱. له هر یوه وزیر څخه د استیضاح به
برخه کې ددي اساسی قانون د دوه نوي -
یې مادي له حکم سره سم تصمیم نیول؛
۲. د پرمختیابی بروگرامونو او دولسي
بودجي په باب تصمیم نیول؛
۳. ددي اساسی قانون له حکمونو سره
سم د مقرريو تایید یا ردول؛

ماده^۱ نودوم

ولسي جرګه به پیشنهاد بیست فیصله
کل اعضا، می تواند از هریک از وزرا
استیضاح به عمل آورد.

هر ګاه توضیح ارائه شده قناعت بخش
نباشد، ولسي جرګه موضوع رأی عدم

دوه نوي یمه ماده

ولسي جرګه د تولو غږبود شلو فيصدر په
پیشنهاد کولای شي، له هر یوه وزیر څخه
استیضاح وکړي.

که وړاندي شوې توضیح د قناعت ورنه
وې، ولسي جرګه د نسه باور د راي

رسمی جریده

۵۳

اعتماد را بروزی می کند.

موضوع خبری.

رأی عدم اعتماد از وزیر باید تصویب،
مستقیم و بر اساس دلایل موجه باشد.
این رأی به اکثریت آراء کل اعضای
ولسی جرگه صادر میگردد.

په وزیر باندي د نه باور رايه باید صریغه،
مستقیمه او په پخو دلایلو ولاړه وي، دغه
رايه د ولسي جرگه د ټولو غپيو د رايسو
په اکثریت صادرېږي.

ماده^۱ نودو سوم

هریک از کمیسیونهای هر در مجلس
شورای ملی می تواند از هریک از وزرا
در موضوعات معین سؤال
نماید.

شخصی که از او سوال به عمل آمده،
می تواند جواب شفاهی با تحریری
بدهد.

دری نوي یمه ماده

د ملي شوري د دواړو جرګه هر يو
کمیسیون کولای شي له هر يوه وزیر
څخه په تاکلو موضوعاتو کې پښتني
وکړي.

هغه خوک چې پښته ترسی شوې
کولای شي شفاهی با لیکلې خواب
ورکړي.

ماده^۱ نودو چهارم

قانون عبارت است از مصوبه هر دو
مجلس شورای ملی که به توشیح رئیس
جمهور رسیده باشد، مگر اینکه در این
قانون اساسی طور دیگر تصویب گردیده
باشد.

در صورتیکه رئیس جمهور با مصوبه
شورای ملی موافقه نداشته باشد می

څلور نوي یمه ماده

قانون هغه مصوبه ده چې د ملي شوري د
دواړو جرګه له خوا تصویب او د جمهور
رئیس له خوا توشیح شوې وي. مگر دا
چې په دی اسامی قانون کې بل دول
خرګنده شوې وي.

که جمهور رئیس د ملي شوري له
مصطفوبې سره موافقه ونه لري کولای

رسمی جویده

۵۴

تواند آنرا در ظرف پانزده روز از تاریخ
تقدیم با ذکر دلایل به ولی
جرگه مسترد نماید. با سپری
شدن این مدت و یا در صورتی
که ولی جرگه آنرا مجدداً با دو
ثلث آرای کل اعضا تصویب نماید،
تصویب توشیح شده محسوب و نافذ می
گردد.

شی چې د ورلاندی کېدو تو پېتې وروسته
ې په پنځلو ورخو کې د دلایلو ل
ښورو لو سره ملي شوری ته مسترد
کړي. ددې وخت په تېبدو او یا دا
چې ولی جرگه یو خل بیا هغه د ټولو
غږيو له دریو برخو خخه په دوو برخو
رايو تصویب کړي، تصویب توشیح شوي
ګډله کېږي او نافذېږي.

مادهٰ نودو پنجم

پیشنهاد طرح قانون از طرف حکومت
یا اعضای شوری و در ساحهٰ تنظیم
امور قضایی از طرف ستره محکمه
توسط حکومت صورت گرفته میتواند.
پیشنهاد طرح قانون در مورد بودجه و
امور مالی صرف از طرف حکومت
صورت می گیرد.

پنځه نوي یمه ماده

د قانون د طرحي پیشنهاد د حکومت یا د
شوری دغريو او د قضایي چارو د تنظیم
په برخه کې د ستری محکمي له خوا
د حکومت له لیاري ورلاندی کېدائی شي.
د ہودجې او مالي چارو په برخه کې
دقانون د طرحي پیشنهاد یوازي د حکومت
له خوا کېږي.

مادهٰ نودو ششم

هر ګاه پیشنهاد طرح قانون حاوی
نکلیف جدید یا تتفیص در عایدات
دولت باشد، به شرطی در فهرست کار
داخل میشود که در متن پیشنهاد،

شپږ نوي یمه ماده

که دقانون د طرحي پیشنهاد بر دولت د
نوی تکلیف یا دعايداتو دلېولو لرونکۍ
وي، په دي شرط د کار په فهرست کې
نیول کېږي چې د پیشنهاد په متن کې د

رسمي جريده

۵۵

مدرک جوان نيز پيش بیني شده باشد.

جيروانلو مدرک هم پيشبيني شوي وي.

ماده^۱ نودو هفتم

پيشنهاد طرح قانون از طرف حکومت
نخست به ولسي جرگه تقدیم می
گردد.

ولسي جرگه پيشنهاد طرح قانون را،
به شمول بودجه و امور مالي و پيشنهاد
اخذ و با اعطای قرضه را، بعد از
بحث به صورت يك کل تصويب يسا
رد ميکند.

ولسي جرگه نمي تواند طرح پيشنهاد
شده را بيش از يك ماه به تأخير
اندازد.

ولسي جرگه طرح قانون پيشنهاد شده
را بعداز تصويب به مشرانو جرگه می
سپارد.

مشرانو جرگه در ظرف پانزده روز در
موردن آن تصميم اتخاذ مي کند.

شوراي ملي به اتخاذ تصميم در مورد
طرح قوانين، معاهدات و پروگرامهاي
انکشافي دولت که به اساس پيشنهاد

اوه نوي يمه ماده

دحکومت له خوا د قانون د طرح
پيشنهاد لومړۍ ولسي جرگه ته وړاندي
کېږي.

ولسي جرگه د بودجي او مالي چارو به
شمول دقانون د طرح پيشنهاد او دپور
اخیسو او يا ورکولو پيشنهاد له بحث
وروسته ديو کل په توګه تصويب يسا
ردوي.

ولسي جرگه نشي کولای وړاندي
شوي طرح تر یوی میاشتني زیات
و خشنلوسي.

ولسي جرگه د پيشنهاد شوي قانون طرح
تر تصويب وروسته مشرانو جرگه ته
سپاري.

مشرانو جرگه د پنځسو ورخو به
اوردوکي دهله په باره کي تصميم نويسي.
 ملي شوري د دولت دهفو قوانين، معاهدرو
او پرمختيانې پروګرامونو په باره کي
تصميم نولو ته لومړېتوب ورکوي چې د

رسمی جویله

۵۶

حکومت ایجاد رسیدگی عاجل را نماید
اولویت میدهد.

هرگاه پیشنهاد طرح قانون از طرف ده
نفر از اعضای یکی از دو مجلس
صورت گیرد، بعداز تأیید یک پنجم
اعضای مجلسی که پیشنهاد به آن ارائه
شده است در فهرست کار آن مجلس
داخل می گردد.

حکومت د وراندیز په بنسټ د عاجل غور
غوبته کوي.

که چېرې د قانون د طرحی پیشنهاد له
دواړو جوګو خخه دیوی دلسو غږو له
خواوشي، پیشنهاد د نوموري جوګي د یو
پر پنځمي برخې غږو تر نایس د وروسته
دهماڼي جوګي د کار په فهرست کې نیوں
کېږي.

ماده نودو هشتم

بودجه دولت و پروگرام انکشافی
حکومت از طریق مشرانو جوګه توأم با
نظریه مشورتی آن به ولسي جوګه تقدیم
میشود.

تصمیم ولسي جوګه بدون ارائه به
مشرانو جوګه بعداز توشیح رئیس
جمهور نافذ شمرده می شود.

هرگاه نظر به عوامل تصویب بودجه
قليل از آغاز سال مالي صورت نگیرد،
تا تصویب بودجه جدید، بودجه سال
گذشته تطبیق می گردد.

حکومت در خلال ربع چهارم سال

اته نوي یمه ماده

د دولت بودجه او د حکومت پرمختیاري
پروگرام د مشرانو جوګي له لیاري ددي
جوګي له مشورتی نظریه سره یوځای
ولسي جوګي ته سپارل کېږي.

د ولسي جوګي تصمیم د جمهور رئیس
تر توشیح وروسته، مشرانو جوګي ته تسر
وراندی کېډو پرته؛ نافذ ګټل کېږي.

که چېرې د خینو عواملو له مخی د مالي
کال تر پیل مخکې بودجه تصویب نشي،
د نوي بودجه تر تصویب ہوري، د تسر
کال بودجه تطبیقېږي.

حکومت د مالي کال د خلورمی ربی په

رسمي جريده

۵۷

عالي، بودجه^۱ سال آينده را با حساب اجمالي بودجه^۲ سال جاري به شوراي ملي تقديم مي نماید.

حساب قطعي بودجه^۳ سال عالي قبل، در خلال مدت شش ماه سال آينده مطابق به احکام قانون به شوراي ملي تقديم مي گردد.

ولسي جرگه نمي تواند تصويب بودجه را بيش از يكماه و اجازه^۴ اخذ و يسا اعطای فرضه را كه شامل بودجه نباشد، بيش از پانزده روز به تأخير اندازد.

هرگاه ولسي جرگه فرین مدت راجع به پيشنهاد اخذ و يسا اعطای فرضه تصميم اتخاذ نکند، پيشنهاد تصويب شده محسوب مي گردد.

ماده^۵ نودو نهم

در صورتی که در اجلاس شوراي ملي، بودجه^۶ سالانه يسا پروگرام انکشافی يا موضوع مربوط به امنیت عامه، تسامیت ارضی و

اوردو کي د راتلونکي کال بودجه د روان کال د بودجي له اجمالي حساب سره ملي شوري ته وراندي کوي.

د تبر مالي کال د بودجي قطعي حساب د راتلونکي کال د شپړو میاشتو په موده کې د قانون له حکمونو سره سه ملي شوري ته وراندي کېږي.

ولسي جرگه نشي کولاي د بودجي تصويب له یوې میاشتي خخه زیات او د هله پور د اخيستو او ورکولو اجازه چې په بودجه کي شامل ته وي، تر پنځلس ورڅو زیات وختلوي.

که چېږي ولسي جرگه په دغه موده کي د پور د اخيستو او ورکولو د پيشنهاد په اړه تصميم ونه نيسی، پيشنهاد تصويب شوی ګټيل کېږي.

نهه نوي یه ماده

که چېږي د ملي شوري په اجلاس کې ګلنۍ بودجه يا پرمختیابی پروګرام يا له عامه امنیت، د هیواد له چلواکۍ او زمکنۍ بشپړیا سره مربوطه موضوع تر

رسمی جریده

۵۸

استقلال کشور مطرح باشد مدت
اجلاس شوری قبل از تصویب آن
خاتمه یافته نمیتواند.

خبرو لاندی وی، دشوری د اجلاس موده
د هفی تر تصویب مخکی پای ته نشی
رسبدلای.

مادهٔ صدم

هر گاه مصوبهٔ یک مجلس از طرف
مجلس دیگر رد شود، برای حل
اختلاف هیئت مختلط به تعداد مساوی
از اعضای هر دو مجلس تشکیل می‌
گردد.

فصلهٔ هیئت بعد از توشیح
رئیس جمهور، نافذ شمرده می‌شود.
در صورتیکه هیئت مختلط
تسواند اختلاف نظر را رفع
کند، مصوبهٔ رد شده به
حساب می‌رود. درین حالت
ولیٰ جرگه می‌تسواند در جلسهٔ
بعدی آنرا با دو ثلث آرای کل اعضا
تصویب کند.

این تصویب بدون ارائه به مشرانو
جرگه بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ
شمرده می‌شود.

سلمهٔ مادهٔ

که چبری د بوي جرگي مصوبه دبللي
جرگي له خوا رد شی، د اختلاف د
له منخه و پولپاره د دوارو جرگو د غریبو
له خوا په برابر شمیر گدھیست ناکل
کهربی.

د هیئت پرهکره د جمهور رئیس تر تو شیح
وروسته نافذه گتیل کهربی. که گند هیئت
ونه کرای شی د نظر اختلاف له منخه
یوسی، تصویب رد شوی گتیل کهربی.
په دی حالت کی ولیٰ جرگه
کولای شی به خپله پولو غریبوله دریسو
خخه د دوو برخو د رایو په اکتریست
تصویب کهربی.

دا تصویب بی له دی چی مشرانو جرگی
ته وراندی شی، د جمهور رئیس تر تو شیح
وروسته نافذ گتیل کهربی.

رسمی جریده

۵۹

مادهٔ یکصدو یکم

هیچ عضو شورای ملی به علت رأی پا
نظریهٔ پی که در هنگام اجرای وظیفه
ابراز می‌دارد، مورد تعقیب عدی قرار
نمی‌گیرد.

مادهٔ یکصدو دوم

هر گاه عضو شورای ملی به جرم مته
متهم شود، مامور مسؤول از موضوع به
مجلسی که متهم عضو آن است،
اطلاع می‌دهد و متهم تحت تعقیب
عدی قرار گرفته می‌تواند.

در مورد جرم مشهود، مامور مسؤول می‌
تواند متهم را بدون اجازهٔ مجلسی که
او عضو آن می‌باشد تحت تعقیب
عدی قرار دهد و گرفتار نماید.

در هر دو حالت، هر گاه تعقیب عدی
قانوناً توقیف را ایجاد کند، مامور مسؤول
مکلف است موضوع را بلا فاصله به
اطلاع مجلس مربوط بررساند و تصویب
آنرا حاصل نماید.

اگر اتهام در هنگام تعطیل شوری

یو سلو یوومه ماده

د ملي شوری هیچ غری د هنگامی را
نظریهٔ له اهله چی د وظیفهٔ د اجرا په
وخت کپی بی خرگندوی، ترعاملی تعقیب
لاندی نه نیول کبری.

یو سلو دویمه ماده

که د ملي شوری غری به یوه جرم مته
شي، مسؤول مامور له موضوع خنخه هنگی
جزگی ته چی متهم بی غری دی، خبر
ورکوی او متهم تر عدی تعقیب لاندی
رانلای شي.

د مشهود جرم په مورد کپی، مسؤول مامور
کولای شي متهم د هنگی جزگی له اجازی
پورته چی دی بی غری دی تر عدی تعقیب
لاندی راونی او وي نیسي.

په دوازه حلالو کپی که عدی تعقیب د
قانون له منحی د توقیف ایجاد و کری،
مسؤول مامور مکلف دی چی له موضوع
خنخه بی له خنده نوموری جزگی ته خبر
ورکری او تصویب بی ترلاسه کری.
که اتهام د شوری د رخصتی په وخت

رسمي جريده

۶۰

صورت بگو، اجازه^۱ گرفتاري يا
توقف از هیئت اداري مجلس
مربوط حاصل مي گردد و موضوع به
نخستين جلسه^۲ مجلس مذكور جهت
أخذ تصريح ازانه مي شود.

کي راهنم خ ته شي، د نیولو او توقف اجازه
د مربوطي جرگي له اداري هیئت
خنه تراسه کبروي او موضوع د
نوموري جرگي لومرنې غونه‌ي ته د
تصميم نیولو لپاره ورالدي کهري.

ماده^۳ يكصدو سوم

وزرا مي توانند در جلسات هر يك
از دو مجلس شوراي ملي اشتراك
ورزنند.

هر مجلس شوراي ملي مي تواند
حضور وزرا را در جلسه خود مطالبه
کند.

يو سلو دربيمه ماده

وزيران کولاي شي د ملي شوري له دوو
جرگو خنه د هري يوي په غونه‌و کي
کلدون وکري.

د ملي شوري هره جرگه کولاي شي
خچلي غونه‌ي ته دوزيرانو د حاضر بدرو
غوبته وکري.

ماده^۴ يكصدو چهارم

هر دو مجلس شوراي ملي در وقت
واحد به صورت جداگانه جلسه مي
کند.

جلسات هر دو مجلس در موارد ذيل
مي توانند به طور مشترك داير شود:
۱. در موقعی که دوره^۵ تقبيه يا
اجلاس سالانه از طرف رئيس جمهور
افتتاح مي گردد؛

يو سلو خلورمه ماده

د ملي شوري دواري جرگي په
عين وخت کي، بيل بيل مجلسونه
کوي.

د دوارو جرگو کلدوني په لاندي
حالاتو کي جور بدلاي شي:
۱. کله چي تقبيه دوره بسا کلنی
غونه د جمهور رئيس له خوا
پرانسل کهري؛

رسمی جریده

۶۱

۲. در صورتیکه رئیس جمهور ضروری تشخیص دهد.
رئیس ولی‌جرجه، از جلسات مشترک شورای ملی ریاست می‌نماید.

۲. به هفته صورت کی چې جمهور رئیس پې ضروری تشخیص کړي.
دولسي جرگه رئیس د ملي شوری د ګډو غونډوو مشري کوي.

مادهٗ یکصد و پنجم

جلسات شورای ملی علنی می باشد مگر اینکه رئیس مجلس یا حداقل ده نفر از اعضای شورای ملی، سری بودن آنرا در خواست نمایند و مجلس این درخواست را پذیرد.
هیچ شخصی نمی تواند عطفاً به مقر شورای ملی داخل شود.

یو سلو پنځمه ماده

د ملي شوری غونډوی علنی دي، مګر دا چې د مجلس رئیس یا لپه تو لپه د ملي شوری لس تنه غږي پې د سری توب پیشنهاد وکړي او جرگه دا پیشنهاد ومنی.

هېڅوک نشي کولای چې په زور د ملي شوری ودانی له نوزي.

مادهٴ یکصد و ششم

نصاب هر یک از دو مجلس شورای ملی، هنگام رای گیری با حضور اکثریت اعضا تکمیل می گردد و تصامیم آن با اکثریت آراء اعضای حاضر اتخاذ می شود، مگر در مواردی که این قانون اساسی طور دیگری تصریح نموده باشد.

یو سلو شپرمه ماده

د ملي شوری د هر مجلس نصاب د رایو اخیستو په وخت کې د هری جرگه د غږيو د اکثریت په حضور بشپړوي او تصمیموله پسی د حاضرو غږيو د رایو په اکثریت نیول کېږي، مګر په هفو مواردو کې چې دی اساسی قانون بل دول تصریح کړي وي.

رسمي جريده

٦٢

مادهٔ یکصد و هفتم

شورای ملي در هر سال دو اجلاس عادی دايره می کند.

مدت کار هر دو اجلاس شوري، در هر سال نه ماه می باشد. در صورت انجاب، شوري می تواند ايسن مدت را تمديد کند.

جلسات فوق العادهٔ شوري در ايام تعطيل به امر رئيس جمهور دايره شده می تواند.

مادهٔ یکصد و هشتم

در حالات وفات، استعفا و عزل عضو شوري ملي و يا معلوليت يسا معيبتي که به طور دائم مانع اجرای وظيفه گردد، تعين نمايندهٔ جدید برای مدت باقی هاندهٔ دورهٔ تكنينه، مطابق به احکام قانون صورت ميگيرد.

امور مربوط به حضور و غياب اعضائي شوري ملي در اصول وظايف داخلی تنظيم مي گردد.

يو سلو اوومه ماده

ملي شوري په کمال کسي دوي عادي غونه‌ي دايروي.

د ملي شوري د دوازو جرگو د غونه‌و د کار موده په کمال کي نهه مياشتني ده. د اړتیا په وخت کي شوري کولای شي دا موده اورده کري.

د رخصتيو په ورخو کي د ملي شوري فوق العاده غونه‌ي د جمهور رئيس په امر دايره‌پدای شي.

يو سلو اتهه ماده

د ملي شوري د غرې د مړې، استعفي، عزل او يا د داسي معلولې دو او معیوبې دو په صورت کسي چې په دایمی توګه د وظيفې د اجراء خنډ شي، د پاتني تكنينه دوری لپاره د نسوی استازې تعین د قانون له حکمونو سره سه تسر سره کېږي.

د ملي شوري د غرې د حاضرې دو يا نهه راتلو سره مربوطې چاري د داخلې وظايفو په اصولو کي تنظيمې.

رسمي جريده

٦٣

مادهٔ یکصد و نهم

پیشنهاد تعديل قانون انتخابات، در یک سال اخیر دورهٔ تقییه، در فهرست کار شورای ملی داخل شده نمی‌تواند.

يو سلو نهمه ماده

د تقییه دوری په وروستي یو کال کې د انتخاباتو د قانون د بدلبود پیشنهاد د ملي شوري د کار په فهرست کې نشي نیول ګډلای.

فصل ششم

لویه جرگه

مادهٔ یکصد و دهم

لویه جرگه عالی ترین مظہر ارادهٔ مردم افغانستان می باشد.

لویه جرگه مشکل است از:

۱. اعضای شورای ملی؛
۲. روسای شورا های ولایات و ولسوالیها.

وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه و لوی خارنوال می توانند در جلسات لویه جرگه بدون حق رأی اشتراک ورزند.

مادهٔ یکصد و یازدهم

لویه جرگه در حالات ذیل دایر می گردد:

شپرم فصل

لویه جرگه

يو سلو لسمه ماده

لویه جرگه د افغانستان د خلکو د ارادې تر ټولو ستر مظہر دی.

لویه جرگه:

۱. د ملي شوري له غړیو؛
۲. د ولایتونو او ولسوالیو د جرگه له رئسانو جوړېږي.

وزیران، د ستری محکمې رئیس او غړی او لوی خارنوال کولای شي د لوی جرگه په غونډو کې بې له دی چې د راڼۍ ورکولو حق ولري، ګډون وکړي.

يو سلو یوو لسمه ماده

لویه جرگه په لاندېښو حالاتو کې دایرېږي:

رسمي جريده

٦٤

۱. اتخاذ تصميم در مورد مسائل مربوط به استقلال، حاكميت ملي تماميت ارضي و مصالح علائي کشور؛
۲. تعديل احکام این قانون اساسی؛
۳. محاکمه رئیس جمهور مطابق به حکم مندرج ماده شصت و نهم این قانون اساسی.

۱. د هبود د خپلواکي، ملي حاکميست، زمکني بشپر提ا او سترو مصلحتونو پوري د مربوطو چارو په باب تصميم نيو؛
۲. ددي اساسی قانون د حکمونو تعديل؛
۳. ددي اساسی قانون (نهه شېيىمى) مادي له مخي د جمهور رئیس محاکمه کول.

مادهٔ يكصدو دوازدهم

لویه جرگه در اولین جلسه، از میان اعضا یک نفر را به حیث رئیس و یک نفر را به حیث معاون و دو نفر را به حیث منشی و نایب منشی انتخاب می کند.

مادهٔ يكصدو سیزدهم

نصاب لویه جرگه هنگام رای دهی، با حضور اکثریت اعضا تکمیل می گردد.

تصاميم لویه جرگه، جر در مواردی که در این قانون اساسی صریحاً ذکر گردیده، با اکثریت آرای کل اعضا اتخاذ می گردد.

يوسلو دولسمه ماده

لویه جرگه به لوړۍ غونډه کې، د غږيو له منځه یو تن د رئیس، یو تن د مرستیال او دوه تنه د منشی او نایب منشی به توګه تاکي.

يو سلو ديارلسمه ماده

د لوبي جرگه نصاب د رايی اخیتو په وخت کې د غږيو په اکثریت سره بشپړوي.

دلوي جرگه تصميمونه، له هفو موارد پرته چې په دي اساسی قانون کې صریحاً ذکر شوي، د ټولو غږيو د رايی په اکثریت، نیول کېږي.

رسمي جو يده

٤٥

ماده' يکصدو چهاردهم

مباحثات لویه جرگه علني می باشد مگر اينکه يك ربع اعضا سري بودن آنرا در خواست نمایند و لویه جرگه اين درخواست را پذيرد.

يو سلو خوار لسمه ماده

د لوبي جرگي بحثونه علني دي، مگر دا چې د غړيو خلورمه برخه یې د سريوب غوبښه وکړي او لویه جرگه دا غوبښه ومني.

ماده' يکصدو پانزدهم

در هنگام داير بودن لویه جرگه، احکام مندرج مواد يکصدو يکم و يکصدو دوم اين قانون اساسی، در مورد اعضای آن تطبيق می گردد.

يو سلو پنځلسنه ماده

د ازې جرگي د جريان به وخت کې د دي اساسی قانون (يوسلوپومي) او (يوسلو دوئمي) مادي مندرج احکام د هې د غړيو په باب تطبيقري.

فصل هفتم

قضاء

ماده' يکصدو شانزدهم

قوه' قضائيه رکن مستقل دولت جمهوري اسلامي افغانستان می باشد. قوه' قضائيه مرکب است از يك سره محکمه، محاکم استیناف و محاکم ابتدائيه که تشکيلات و صلاحیت آنها توسيط قانون تنظيم می گردد.

سره محکمه به حیث عاليترین ارگان قضائي در رأس قوه' قضائيه جمهوري

اووم فصل

قضاء

يو سلو شپاړ سمه ماده

قضائيه قوه' د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت خپلواک رکن دي. قضائيه قوه' له یوې ستری محکمۍ، د استیناف له محکمو او ابتدائيه محکمو خڅه جوړه ده چې تشکيلات او واکونه یې د قانون له لياري تنظيمړي.

سره محکمه د ستر قضائي ارگان په توګه د افغانستان د اسلامي جمهوریت

رسمي جريده

۶۶

د قضائيه قوي په سرکي خاى لري.

اسلامي افغانستان قرار دارد.

ماده' يڪڻدو هفدهم

ستره محكمه مرکب است از نه عضو
که از طرف رئيس جمهور با تائيد
ولسي جرگه و با رعایت احکام مندرج
فقره' آخر ماده' پنجاهم و ماده'
يڪڻدو هجدهم اين قانون اساسی در
آغاز به ترتیب ذيل تعین ميگردد:
نه نفر برای مدت چهار سال، سه نفر
برای مدت هفت سال و سه نفر برای
مدت ده سال.

تعیینات بعدی برای مدت ده سال
مي باشد.

تعین اعضا برای بار دوم جواز
ندارد.

رئيس جمهور يكى از اعضا را
به حيت رئيس ستره محكمه
تعين مي کند.

اعضاي ستره محكمه به استثنای
حالت مندرج ماده' يڪڻدو بست و
هفتم اين قانون اساسی، تا ختم دوره'

يو سلو اوه لسمه ماده

ستره محكمه نه ته غري لاري چسي د
جمهور رئيس له خوا د ولسي جرگه په
تائيد او ددي اساسی قانون (پسخومي)
مادي د وروستي فوري او (يو سلو
اللسمي) مادي د حکمونو په رعایت په
پيل کې په دي ترتیب تاکل کېږي:
دری ته د خلورو ګلونو لپاره، دری ته د
اوو ګلونو لپاره او دری ته د لسو ګلونو
لپاره.

وروستي تاکنې د لسو ګلونو
لپاره دي.

د غريبو تاکل د دوهم خل لپاره جواز نه
لري.

جمهور رئيس د ستري محكمي بسو
غري د ستري محكمي د رئيس په توګه
تاکنې.

د ستري محكمي غري ددي اساسی قانون
په (يو سلو اوه ويستمي) مادي کې له راغلي
حالت پرته، د خدمت ددورې ترسپایه

رسمي جوړیده

۶۷

خدمت از وظایف شان عزل نمی شوند.

له چپلو وظیفو خخه نه عزلېږي.

ماده^۱ یکصدو هجدهم

عضو سره محکمه واجد شرایط ذیل
می باشد:

۱. من رئیس و اعضا در حین تعیین از
چهل سال کمتر نباشد؛

۲. تبعه^۲ افغانستان باشد؛

۳. در علوم حقوقی و یا فقهی
تحصیلات عالی و در نظام قضائی
افغانستان تخصص و تجربه^۳ کافی
داشته باشد؛

۴. دارای حسن سرت و شهرت بیک
باشد؛

۵. از طرف محکمه به ارتکاب
جرائم ضد بشری، جنایت و یا
حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده
باشد؛

۶. در حال تصدی وظیفه در هیچ
حزب سیاسی عضویت نداشته باشد.

يو سلو اتلسمه ماده

د ستری محکمې غږی باید لاندېني
شرایط ولري:

۱. د ټاکلو په وخت کې د رئیس او غرو
عمرتې خلوبښو کلو لو نه وي؛

۲. د افغانستان تبعه وي؛

۳. په حقوقی یا فقهی علومو کې
لورې زده کړي او د افغانستان په
قضائی نظام کې تخصص او کافي
تجربه ولري؛

۴. د به سیرت او نیک شهرت
لرونکي وي؛

۵. د محکمې له خوا د بشري ضد
جرائم او جنایت په ارتکاب او یا له
مدنی حقوقو خخه په محرومی محکوم
شوی نه وي؛

۶. د وظیفې د تصدی په وخت کې په
هیڅ سیاسي ګونډ کې غریبوب ونه لري.

ماده^۱ یکصدو نزدهم

اعضای سره محکمه قبل از اشغال

يو سلو نولسمه ماده

د ستری محکمې غږي د وظیفې نړیل

رسمی جویله

۶۸

وظیفه، حلف آتی را در حضور رئیس
جمهور بجامی آورند:

مخکی، د جمهور رئیس په وړاندې دا
لوره کړي:

بسم الله الرحمن الرحيم

« بنام خداوند بزرگ ﷺ مړګند یاساد
می کنم که حق و عدالت را بر طبق
احکام دین مقدس اسلام، نصوص ایسن
قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان
تامین نموده، وظیفه قضاء را با کمال
امانت صداقت و بی طرفی اجرا نمایم. »

بسم الله الرحمن الرحيم

« د لوی خدای ﷺ په نامه لوره کوم چې د
اسلام د سیپخلي دین له احکامو، په دې
اساسی قانون او نورو قوانینو کې له راغلو
نصوصو سره سه حق او عدالت تامین او
دقیاء وظیفه په بشهر امانت، صداقت او
بې طرفی اجراء کړم. »

مادهٰ یکصدو بیستم

صلاحیت قوه قضائیه شامل رسیدگی
به تمام دعاوی است که از طرف
اشخاص حقيقی یا حکمی، به شمول
دولت به حیث مدعی یا مدعی علیه در
پیشگاه محکمه مطابق به احکام قانون
اقامه شود.

یو سلو شلمه ماده

د قضائیه قوی په صلاحیت کې په تو لو
هفو دعوو غور شامل دی، چې د دولت
په شمول د حقيقی یا حکمی اشخاصو له
خوا د مدعی یا مدعی علیه په حیث د
قانون له حکمونو سره سه د محکمی په
وراندې اقامه شي.

مادهٰ یکصدو بیست و یکم

بورسی مطابقت قوانین، فرامین تقنی،
معاهدات بین الدول و میثاق های بین-
المللی یا قانون اساسی و تفسیر آنها بر
اساس تقاضای حکومت و یا محاکم،

یو سلو یو ویشتمه ماده

له اساسی قانون سره د قوانینو، تقنی،
فرمانونو، بین الدول معاهدو او بین المللی
میثاقونو د مطابقت خپل د حکومت با
محاکمو په غوښته او دهفو تفسیر

رسمنه جویده

۶۹

مطابق به احکام قانون از صلاحیت
ستره محکمه می باشد.

دقانون له حکمونو سره سه دسته
محکمی صلاحیت دی.

مادهٔ یکصدو بیست و دوم
هیچ قانون نمی تواند در هیچ حالت،
قضیه یا سache بی را از دایرهٔ صلاحیت
قوهٔ قضائیه به نحوی که در این فصل
تحدید شده، خارج بازد و به مقام
دیگر تفویض کند.

این حکم مانع تشکیل محاکم خاص
مندرج مسوده شصت و نهم،
هفتاد و هشت و یکصدو بیست و هفتم
این قانون اساسی و محاکم عسکری در
قضایای مربوط به آن نمی گردد.
تشکیل و صلاحیت این نوع محاکم
توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصدو بیست و سوم
با رعایت احکام این قانون
اساسی، قواعد مربوط به تشکیل،
صلاحیت و اجراءات محاکم و امور
مربوط به قضات توسط قانون تنظیم
می گردد.

یو سلو دوه و ویشتمه ماده
هیچ قانون نشی کولای په هېڅ حال کې،
کومه قضیه یا سache په خه دول چې په
دې فصل کې تحدید شوي د قضائیه قوي
له صلاحیت خخه وباسی او بل مقام ته بې
ومپاري.

دا حکم د هفو خاصو محکمو چې ددی
اساسی قانون په (نهه شپتیمی، اله اویاپی او
یو سلو اوه ویشتمی) مادو کې راغلې
او په مربوطه قضیوکې د نظامی محکمو د
تشکیل مانع نه گرځی.
دادی قول محکمو تشکیل او صلاحیت د
قانون له لیاري تنظیمېږي.

یو سلو درویشتمه ماده
دادی اساسی قانون د حکمونو په رعایت د
محکمو په تشکیل، صلاحیت او اجراءات
پورې مربوط قواعد او په قاضیانو پورې
مربوطې چارې د قانون له لیاري
تنظیمېږي.

رسمی جویده

۷۰

مادهٔ یکصد و بیست و چهارم

در مورد مامورین و سایر کارکنان اداری قوهٔ قضائیه، احکام قوانین مربوط به مامورین و سایر کارکنان اداری دولت نافذ می‌باشد ولی تقرر، انفکاک، ترفیع، تقاعده، مجازات و مكافایت شان توسط ستره محکمه مطابق به احکام قانون صورت می‌گیرد.

یو سلو خلیل یشتمه ماده

د قضائیه قوی د مامورین او نورو اداری کار کونکیو په برخه کې، د دولت د مامورین او نورو اداری کار کونکیو د مربوط قوانین حکمونه نافذ دي خو تقرر، انفکاک، ترفیع، تقاعده، مجازات او مكافایت بې د ستری محکمی له خوا له قانون سره سه تر سره کېږي.

مادهٔ یکصد و بیست و پنجم

بودجهٔ قوهٔ قضائیه به مشورهٔ حکومت از طرف ستره محکمه ترتیب گردیده، به حیث جزو بودجهٔ دولت، توسط حکومت به شورای ملی تقدیم می‌شود.

تطبیق بودجهٔ قوهٔ قضائیه از صلاحیت ستره محکمہ می‌باشد.

یو سلو پنځه یشتمه ماده

د قضائیه قوی بودجهٔ د حکومت په مشورهٔ د ستری محکمی له خوا تر تیبری او د دولت د بودجی د یوی برخې په توګه د حکومت له خوا ملي شوری ته وړاندی کېږي.

د قضائیه قوی د بودجی تطبیق د ستری محکمی صلاحیت دی.

مادهٔ یکصد و بیست و ششم

اعضای ستره محکمہ بعد از ختم دورهٔ خدمت برای بقیهٔ مدت حیات از حقوق مالی دورهٔ خدمت مستفيد

یو سلو شپږ یشتمه ماده

د ستری محکمی غرې، د خدمت د دورې تر پای ته رسیدو وروسته، د پاتې ژوند په موډه کې د خدمت د دورې له

رسمي جريده

۷۱

مى شوند مشروط بر اينکه
به مشاغل دولتى و سیاسى
اشغال نورزنند.

هالي حقوق خخه برخمن کېري، په دې
شرط چې په دولتى او سیاسى چارو
بوخت نشي.

ماده' يڪصدو بىست و هفتم

هر گاه بيش از يك ثلث اعضای ولسي
جرګه، محاكمه' رئيس يا عضو ستره
محاکمه را بر اساس اتهام به جرم ناشى
از اجرای وظيفه يا ارتکاب جنایت
تفاضا نماید و ولسي جرګه این تفاضا
را با اکثریت دو ثلث کل اعضا
تصویب کند، منهدم از وظيفه عزل
و موضوع به محاکمه' خاص محول
مي گردد.

تشکيل محاکمه و طرز العمل
محاکمه، توسط قانون تنظيم مى
گردد.

ماده' يڪصدو بىست و هشتم

در محاکم افغانستان، محاکمه بصورت
علنى داير مى گردد و هر شخص حق
دارد با رعایت احکام قانون در آن
حضور يابد.

يو سلو اووه ويشتمه ماده

که چېري د ولسي جرګه تر درېسي
برخني زيات غږي، د سترې محکمې د
رئيس يا غږيو محاکمه د وظيفوي جرم يا
د جنایت د ارتکاب د اتهام پر اساس
وغواړي او ولسي جرګه دا غښته د ټولو
غږيو له درېو برخو خخه د دوو برخو په
اکثریت تصویب کړي، منهدم له وظيفې
خخه عزل او موضوع خاصې محکمې ته
سپارل کېري.

د محکمې تشکيل او د محاکمې
طرزالعمل د قانون په وسیله
تنظیمېږي.

يو سلو اته ويشتمه ماده

د افغانستان په محکمو کې محاکمه په
علنى ډول ډايرېږي او هر خوک حق لري
د قانون له حکمونو سره سه په هغې کې
کلېون وکړي.

رسمی جریده

۷۲

محکمه می تواند در حالاتی که در قانون تصریح گردیده، یا سری بودن محکمه ضروری تشخیص گردد، جلسات سری دایر کند ولی اعلام حکم باید به هر حال علی باشد.

محکمه کولای شی، په داسې حالاتو کې چې په قانون کې خرگند شوی یهاد محکمې سری توب ضروری وکیل شی، سری غولای دایر کړي خود حکم اعلان باید علني وي.

مادهٔ یکصدو بیست و نهم

محکمه مکلف است اساب حکمی را که صادر می نماید، در فیصله ذکر کند. تمام فیصله های قطعی محکم واجب التعمیل است مگر در حالت حکم به مرگ شخص که مشروط به منظوری رئیس جمهور می باشد.

یو سلونهه ويشهمه مادهٔ

محکمه مکلفه ده د خپل صادر کړي حکم اساب په فیصله کې ذکر کړي. د محکم د تولو قطعی فیصلو عملی کول واجب دي خود شخص د مرگ د حکم په حالت کې د جمهور رئیس منظوري شرط ده.

مادهٔ یکصدو سی ام

محکم در قضایای مورد رسیدگی، احکام این قانون اساسی و سایر قوانین را تطبیق می کند.

هر گاه برای قضیه پی از قضایای مورد رسیدگی، در قانون اساسی و سایر قوانین، حکمی موجود نباشد، محکم به پیروی از احکام فقه حنفی و در داخل حدودی که این قانون اساسی وضع

یو سلو دېشمہ مادهٔ

محکمې تر غور لاندی قضایاوو کې ددی اساسی قانون او نورو قوانینو حکمونه تطبیقوی.

که دغور لاندی قضایاوو له جملې خخه د کومې قضی لپاره په اساسی قانون او نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکم د حنفی فقهی د احکامو له مخې او په هفو حدودو کې دنه چې دي اساسی قانون

رسمي جريده

۷۳

نموده، قضيه را به نحوی حل و فصل
می نمایند که عدالت را به بهترین وجه
تأمين نماید.

تاکلي، قضيه په دامي دول حل او فصل
کوي هجي عدالت په ذپره بنه توګه تامين
کړي.

مادهٰ يڪصدو سی و یکم

محاكم برای اهل تشيع، در قضايای
مربوط به احوال شخصیه، احکام
مذهب تشیع را مطابق به احکام قانون
تطبیق می نمایند.

در سایر دعاوی نیز اگر در این قانون
اساسی و قوانین دیگر حکمی موجود
نباشد، محاکم قضیه را مطابق به احکام
این مذهب حل و فصل می نمایند.

يو سلو یو دېرشمه ماده

محکمی د اهل تشیع لاره په شخصیه
احوالو پوري مربوط قضاياوو کې د تشیع
د مذهب حکمونه د قانون له احکامو سره
سم تطبیقوی.

په نورو دعوو کې هم که په دی اساسی
قانون یا نورو قوانینو کې حکم موجود نه
وی، محکمی قضیه ددی مذهب له
حکمونو سره سم حل او فصل کوي.

مادهٰ يڪصد و سی و دوم

قضات به پیشنهاد ستره محکمه و
منظوری رئیس جمهور تعین می
گرددند.

تقرر، تبدل، ترفع، موافخه و پیشنهاد
تقاعد قضات مطابق به احکام قانون از
صلاحیت ستره محکمه می باشد.

ستره محکمه بمنظور تنظیم بهر امور
اجرايی و قضائی و تامین اصولاً لایحه

يو سلو دو دېرشمه ماده

قاضیان د ستري محکمی په پیشنهاد
او د جمهور رئیس په منظوری
تاکل کېږي.

د قاضیانو مقری، تبدیلی، ترفع، موافخه
او د تقاعد پیشنهاد د قانون له حکمونو
سره سم د ستري محکمی صلاحیت دی.
ستره محکمه د اجرایی او قضائی چارو د
ښه تنظیم او د لازمو اصولاً لایحه

رسمي جريده

٧٤

تأمين لپاره، د قضائيه قوي، عمومي اداري
لازم، أمریت عمومی اداری فوهه قضائيه
را تأسیس می نماید.
آمریت تأسیسوی.

مادهٔ يکصدو سی و سوم

هر گاه قضائي به ارتکاب جنایت متهم شود، سره محکمه مطابق به احکام قانون به حالت قضائي رسیدگي نموده، پس از استماع دفاع او، در صورتیکه سره محکمه اتهام را وارد بداند پیشنهاد عزلش را به رئیس جمهور تقديم و با منظوری آن از طرف رئیس جمهور، قضائي متهم از وظیفه معزول و مطابق به احکام قانون مجازات می شود.

يو سلو دري دېرشمہ ماده

که قضائي د جنایت په ارتکاب متهم شي سره محکمه د قانون له حکمونو سره سم د قضائي پر حالت غور کوي. که سره محکمه د ده د دفاع تر اوږيدو وروسته اتهام وارد و بولي جمهور رئیس له یسي د عزل پیشنهاد کوي د جمهور رئیس له منظوري وروسته متهم قضائي له وظيفي خخه عزل او د قانون له حکمونو سره سم جزا ورکول کېږي.

مادهٔ يکصدو سی و چهارم

کشف جرائم، توسط پولیس و تحقیق جرائم و اقامه دعوا عليه متهم در محکمه، از طرف خارنوالي مطابق به احکام قانون صورت می گیرد.
خارجنوالي جزء قوه اجرائیه و در اجراءات خود مستقل می باشد.
تشکیل، صلاحیت و طرز فعالیت خارنوالي توسط قانون تنظیم می گردد.

يو سلو خلور دېرشمہ ماده

د جرمونو کشف د پولیس په وسیله او د جرمونو تحقیق او په محکمه کې پر متهم بالدي د دعوا اقامه د خارنوالي له خوا، د قانون له احکامو سره سم کېږي.
خارجنوالي د اجرائیه قوي برحه ده او په خپلو اجرآټو کې استقلال لري.
د خارنوالي تشکیل، صلاحیت او د اجرآټو خرنگوالي د قانون له لیاري تنظیمېږي.

رسمي جريده

٧٥

کشف و تحقیق جرائم وظیفوی
منسوبین قوای مسلح ، پولیس و
موظفین امنیت ملی ، توسط قانون خاص
تنظیم می گردد.

د وسله والو خواکونو ، پولیسو او د
ملی امنیت کار کونونکیو د وظیفوی
جرمونو کشف او تحقیق د خاص قانون له
لیاري تنظیمپري .

ماده^۱ یکصدو سی و پنجم
اگر طرف دعوا زبانی را که محاکمه
توسط آن صورت می گردد ، نداند ، حق
اطلاع به مواد و استاد قضیه و صحبت
در محکمه به زبان مادری توسط
ترجمان برایش تأمین می گردد .

يو سلو پنځه دېره شمه ماده
که د دعوي لوري په هغه ڙبه چې محاکمه
پوي کېږي ونه پوهېږي ، د قضې پر موادو
او استادو د اطلاع او په محکمه کې په
څلهه مورني ڙبه د خبرو کولو حق د
ترجمان په وسیله ورته تامینپري .

فصل هشتم

اداره

ماده یکصدو سی و ششم
اداره^۲ جمهوری اسلامی افغانستان بسر
اساس واحد های اداره^۳ مرکزی و
ادارات محلی ، طبق قانون ، تنظیم می
گردد .

اداره^۴ مرکزی به یک عدد واحد های
اداری منقسم می گردد که در رأس هر
کدام یک نفر وزیر قرار دارد .
واحد اداره^۵ محلی ، ولایت است .

اتم فصل

اداره

يو سلو شپو دېره شمه ماده
د افغانستان د اسلامي جمهوریت اداره د
مرکزی اداري او محلی ادارو د
واحدونو پر اساس له قانون سره سم
تنظیمپري .

مرکزی اداره پر خینو اداري واحدونو
و بشل کېږي چې د هري یوې په سرکې
يو وزير وي .

د محلی اداري واحد ولاست دي .

رسمي جريده

٧٦

تعداد، ساحه، اجزا و تشکیلات ولایات و ادارات مربوط، بر اساس تعداد نفوس، وضع اجتماعی و اقتصادی و موقعیت جغرافیایی توسط قانون تنظیم می گردد.

دولایتونو او مربوطه ادارو شمېر، ساحه، برخی او تشکیلات د نفوسو د شمېر، تولیزی او اقتصادی وضعی او جغرافیایی موقعیت پر اساس د قانون له لیاري تنظیمېږي.

ماده^۱ یکصد و سی و هفتم

حکومت با حفظ اصل مرکزیت به منظور تسريع و بهبود امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سهم گزی هرچه بیشتر مردم در اکتشاف حیات ملی، صلاحیت های لازم را مطابق به احکام قانون؛ به اداره^۲ محلی قفویض می نماید.

يو سلو اوه دېرشمہ ماده

حکومت د مرکزیت د اصل په سالتو سره د اقتصادی، تولیزو او فرهنگی چارو د ګرندی کولو او بنه ولی او د ملي ژوند په پر مختگ کې د خلکو د لازیاتي و نسلوي اخیسو په منظور، لازم صلاحیتونه د قانون له حکمونو سره سم محلی اداري ته سپاری.

ماده^۱ یکصد و سی و هشتم

در هر ولایت یک شورای ولایتی تشکیل میشود.

اعضای شورای ولایتی، طبق قانون، به تناسب نفوس، از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم از طرف ساکین ولایت برای

يو سلو اته دېرشمہ ماده

په هر ولایت کې یوه ولایتی جو ګه جورېږي.

د ولایتی جو ګه غرې له قانون سره سم د نفوسو په تناسب، د آزادو، عمومی، په او مستقیمو تاکستو له مخي د ولایت د او مسدونکو له خوا د

رسمي جريده

۷۷

مدت چهار سال انتخاب می گرددند.
شورای ولایتی یک نفر از اعضای خود
را به حیث رئیس انتخاب می نماید.

خلورو کلونو لپاره تاکل کېري.
ولایتی جرگه له خپلو غېيو خخه يو تن د
رئيس په توګه تاکي.

ماده' يكصدو سی و نهم

شورای ولایتی در تأمین
اهداف انکشافی دولت و بهبود
امور ولایت به نحوی که در
قوانين تصریح می گردد، سهم گرفته
و در مسایل مربوط به ولایت مشوره
می دهد.

شورای ولایتی وظایف خود را با
همکاری اداره' محلی اجرا می نماید.

يو سلونهه دېرشمه ماده

ولایتی جرگه د دولت د پسر مختیاري
هدفونو په تأمین او د ولایت د چارو په پنه
کولو کېي لکه خنگه چېي په فوانيتو کېي
خرگنده شوي، برخه اخلي او په ولایت
پوري د مربوطو چارو په بساب مشوره
ورکوي.

ولایتی جرگه خپلي وظيفي د محلی اداري
په مرسته سره رسوي.

ماده' يكصدو چهلم

برای تسلیم امور و تأمین اشتراک
فعال مردم در اداره' محلی ، در
ولسوالی ها و قریه ها، مطابق به
احکام قانون، شوراهها تشکیل می
گرددند.

اعضای این شورا ها از طریق انتخابات
آزاد، عمومی، سری و مستقیم از طرف
ساکین محل برای مدت سه سال

يو سلو خلوپښتمه ماده

د محلی اداري د چارو د سمعون او په
ھېي کېي د خلکو د فعالی و ندوی اخیستو د
تأمین په مقصد، په ولسوالیو او کلیو کېي د
قانون له حکمونو سره سه جرگې
جوړه پوي.

ددی جرگو غېري د آزادو،
عمومي، پتو او مستقیمو تاکنو له
مخې د سیمې د اوسبدونکو له خوا د

رسمی جریده

۷۸

انتخاب می شوند.	دریو کلونو لپاره تاکل کېږي.
سهم گیری کوچیان در شورا های محلی مطابق به احکام قانون تنظیم می گردد.	په محلی جرګو کې د کړچانو ګلونو د قانون له حکمونو سره سه تنظیمهږي.

مادهٗ يکصدو چهل و یکم
 برای ادارهٗ امور شهری، شاروالی تشکیل می شود.
 شاروال و اعضای مجالس شاروالی، از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می شوند.
 امور مربوط به شاروالیها توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٗ يکصدو چهل و دوم
 دولت به مقصد تعمیل احکام و تأمین ارزشہای مندرج این قانون اساسی، ادارات لازم را تشکیل می نماید.

فصل نهم

حالت اضطرار

مادهٗ يکصدو چهل و سوم
 هر گاه به علت جنگ، خطر جنگ، اغتشاش و خیم، آفات طبیعی و یا حالت مماثل، حفظ استقلال و حیات ملی از

يو سلو يو خلوپښتمه ماده
 د باري چارو د اداري لپاره بساروالی تشکیلهږي.
 بساروال او د باري مجلسونو غږي د آزادو، عمومي، پتو او مستقیم انتخاباتو له لاري انتخابهږي.
 په بسارواليو پوري مربوطې چاري د قانون له لياري تنظیمهږي.

يو سلو دو خلوپښتمه ماده
 دولت ددي اساسی قانون د حکمونو د تعمیل او د مندرجو ارزښتونو د تائین لپاره لازمي اداري جوروسي.

نهم فصل

اضطراری حالت

يو سلو دري خلوپښتمه ماده
 که د جګري، د جګري د خطر، و خیم اغتشاش او طبیعی آفات او یا ورته حالت له امله د خپلواکۍ او ملي زوند

رسمی جویده

۷۹

مجري ای که در قانون اساسی تعین شده،
نا ممکن گردد، حالت اضطرار از
طرف رئیس جمهور با تأیید شورای
ملی در تمام یا بعضی از ساحات کشور
اعلان می شود.

هر گاه حالت اضطرار بیش از
دو ماه دوام نماید، برای تمدید آن،
موافقت شورای ملی شرط است.

ساته په هده طریقه چې په اساسی قانون
کې تاکل شوي، ناشونی و گرخی د
جمهور رئیس له خوا د ملي شوری په
تأیید د هبوده په قولو او یا خینې برخو کې
اضطراري حالت اعلانېږي.

که اضطراري حالت تر دوو مهاشو زیات
دوام و مومني، د اوپر دولو لپاره بې د ملي
شوری موافقه شرط ده.

ماده' یکصدو چهل و چهارم
در حالت اضطرار رئیس جمهور می
تواند به مشوره^۱ رؤسای شورای
ملی و ستره محکمه، بعضی از
صلاحیت های شورای ملی را به
حکومت انتقال دهد.

ماده' یکصدو چهل و پنجم
در حالت اضطرار، رئیس جمهور می
تواند بعد از تأیید رؤسای شورای ملی
و ستره محکمه، تنهذ احکام ذیل را
معطل بسازد و یا برآن ها قبودی وضع
نماید:

۱. فقره' دوم ماده' بیست و هفتم؛

یو سلو خلور خلو پښته ماده
په اضطراري حالت کې جمهور رئیس
کولای شي د ملي شوری او د ستري
محکمي له رئسانو سره په مشوره، د ملي
شوری خینې صلاحیتونه حکومت له اغفال
کړي.

یو سلو پنځه خلور خلو پښته ماده
په اضطراري حالت کې جمهور رئیس
کولای شي چې د ملي شوری او د ستري
محکمي د رئسانو تر تأیید ورومه د
اساسي قانون لالديني حکمونه و خندوسي او
با قبود ہري ولکوي:

۱. د اووه وبشمې مادي دویمه فقره؛

رسمی جریده

۸۰

۲. ماده ^۱ سی و ششم؛	۲. شیر دبرشمہ ماده ^۱ ؛
۳. فقره ^۲ دوم ماده ^۱ سی و هفتم؛	۳. د اوه دبرشمی مادی دویه فقره ^۲ ؛
۴. فقره ^۲ دوم ماده ^۱ سی و هشتم.	۴. د آنه دبرشمی مادی دویه فقره.

ماده^۱ یکصدو چهل و ششم
در حالت اضطرار، قانون اساسی تعديل
نمی شود.

ماده^۱ یکصدو چهل و هفتم
هر گاه دوره^۱ ریاست جمهوری و
با دوره^۱ تقیینی^۲ شورای ملی در
حالت اضطرار ختم شود، اجرای
انتخابات جدید ملتوی گذاشته شده،
مدت خدمت رئیس جمهور و
اعضا^۱ شورای ملی تا چهار ماه تمدید
می شود.

هر گاه حالت اضطرار بیش از
چهار ماه دوام نماید لسویه جرگه
از طرف رئیس جمهور دعوت می
شود.

بعد از ختم حالت اضطرار، در خلال
مدت دو ماه، انتخابات برگزار می
گردد.

یو سلو شیر خلوپنتمه ماده
د اضطرار په حالت کی اساسی قانون نه
تعديلپری.

یو سلو اوه خلوپنتمه ماده
که چبری د جمهوری ریاست دوره او یا
د ملی شوری تقیینی دوره د اضطرار په
حالت کی پای ته ورسپری، د نویسو
انتخاباتو تر سره کبدل خلدپری او د
جمهور رئیس او ملی شوری د غریسو د
خدمت موده تر خلورو میاشتو پوری،
تمدیدپری.

که اضطراری حالت تر خلورو
میاشتو زیات اوپد شی، لسویه جرگه
د جمهور رئیس له خوارغوبنله
کهبری.

د اضطراری حالت تر پای ته رسبدو
وروسته، د دوو میاشتو دنه انتخابات
کهبری.

رسمي جريده

۸۱

مادهٔ یکصدو چهل و هشتم

در ختم حالت اضطرار، اقداماتی که بر اساس مواد یکصدو چهل و چهارم و یکصدو چهل و پنجم این قانون اساسی به عمل آمده، بلافاصله از اعتبار ساقط میگردند.

يو سلو اته خلوبېستمه ماده

د اضطراري حالت په پای ته رسپدو سره هفه اقدامات چې ددي اساسی قانون (يو سلو خلور خلوبېستمي او يو سلو پنځه خلوبېستمي) مادي له مخي شوي، بي له خنډه له اعتباره لوپري.

فصل دهم

تعديل

مادهٔ یکصدو چهل و نهم

اصل پیروی از احکام دین مقدس اسلام و نظام جمهوری اسلامی تعديل ننمی شوند.

تعديل حقوق اساسی اتباع صرف بمنظور بهبود حقوق آنان مجاز می باشد.

تعديل دیگر محتویات این قانون اساسی، نظر به تجارب و مقتضیات عصر، با رعایت احکام مندرج مواد شصت و هفت و یکصدو چهل و ششم این قانون اساسی، با پژوههاد رئیس جمهور یا اکثریت اعضای

لسم فصل

تعديل

يو سلو نهه خلوبېستمه ماده

د اسلام د سېيختلي دين له حکمونو خخه د پیروی اصل او اسلامی جمهوری نظام نه تعديلپري.

د اباعو د اساسی حقوقو تعدل یساواي د هغري د حقوقو د بېگنې په منظور جواز لري.

د دي اساسی قانون د نورو موادو تعديل د زمان د غوښتنو او تجربو له مسخې، ددي اساسی قانون د اوه شپتني او يو سلو شپه خلوبېستمي مادي د احکامو په رعایت سره، د جمهور رئیس یا د ملي

رسمي جريده

۸۲

شوراي ملي صورت مي گيرد.

شوري د اکثریت په پیشنهاد کېږي.

مادهٔ یکصدو پنجماه

به منظور اجرای پیشنهاد تعديل، هیئتی از بین اعضای حکومت، شورای ملي و ستره محکمه به فرمان رئیس جمهور تشکیل گردیده، طرح تعديل را تهیه می کند.

برای تصویب تعديل، لویه جرگه بر اساس فرمان رئیس جمهور و مطابق به احکام فصل لویه جرگه دایر می گردد. هر گاه لویه جرگه با اکثریت دو ثلث کل اعضا طرح تعديل را تصویب کند، بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ می گردد.

يو سلو پنځوسمه ماده

د تعديل د پیشنهاد لپاره د جمهور رئیس په فرمان د حکومت، ملي شوری او ستری محکمی د غریبو له منځه، یو هیئت جوربېري او د تعديل طرح تیاروي.

د تعديل د تصویب لپاره، د جمهور رئیس په فرمان او د لویه جرگه د فصل له حکمونو سره سه لویه جرگه دایرېږي. که لویه جرگه د تولو غریبو له دریو برخو شنځه د دوو برخو په اکثریت د تعديل طرح تصویب کړي، د جمهور رئیس تر توشیح وروسته نافذېږي.

فصل یازدهم

احکام متفرقه

مادهٔ یکصدو پنجماه و یکم

رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه، لوی خارنوال، رؤسای بانک مرکزی و امنیت ملي، والیان و

يو ولسم فصل

متفرقه حکمونه

يو سلو یو پنځوسمه ماده

جمهور رئیس، د جمهور رئیس مرستیالان، وزیران او د ستری محکمی رئیس او غری، لوی خارنوال، د مرکزی بانک او ملي امنیت رئیسان، والیان او

رسمي جريده

۸۳

شارواخا در مدت تصدی وظیفه نمی
تواند هیچ معامله انتفاعی را با دولت
اجام دهد.

شاروالان د خپلی وظیفي په وخت کسي
نشي کولای له دولت سره هېڅ دولت
انتفاعي معامله تر سره کوري.

مادهٔ يکصدو پنجاه و دوم

رئيس جمهور، معاونین رئيس جمهور،
وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملي و
ستره محکمه، لوی خارنوال و قضات
نمی توانند در مدت تصدی وظیفه به
مشاغل دیگری اشتغال ورزند.

يو سلو دو پنځوسمه ماده

جمهور رئيس، د جمهور رئيس
مرستيالان، وزيران، د ملي شوري او سtery
محکمي رئisan او غري، لوی خارنوال
او قاضيان نشي کولای د وظيفي د تصدی
په موده کي نور مشاغل ولري.

مادهٔ يکصدو پنجاه و سوم

قضات، خارنوالان، صاحب منصبان
قوای مسلح و پolis و منسوبيين امنيت
 ملي، در مدت تصدی وظیفه نمی توانند
در احزاب مياسي عضويت داشته
باشنند.

يو سلو دري پنځوسمه ماده

قاضيان، خارنوالان، د وسله والو خواکونو
او پolis منصباران او د ملي امنيت کار
کونونکي نشي کولي د وظيفي د تصدی په
موده کي په مياسي ګونډونو کي غړښوب
ولري.

مادهٔ يکصدو پنجاه و چهارم

دارائي رئيس جمهور، معاونين
رئيس جمهور، وزرا، اعضای سره
محکمه و لوی خارنوال قبل و
بعد از دورهٔ خدمت، توسط اړگانی
که در قانون تعین می ګردد،

يو سلو خلور پنځوسمه ماده

د جمهور رئيس، د جمهور رئيس د
مرستيالانو، وزيرانو او سtery
محکمي د غړو او لوی خارنوال شتمني، د خدمت
تر دورې وړاندې او وروسته، د هفه
اورگان په وسیله چې قانون بې تاکي

رسمي جريده

۸۴

ثبت، رسيدگي و نشر مي شود.

ثبت، خپل کهري او خبربري.

مادهٔ يكصدو پنجاه و پنجم
برای معاونین رئیس جمهور، وزرا،
رؤسا و اعضای شورای ملی و سترة
محکمه، قضات و لسوی خارنوال
مطابق به احکام قانون معاش مناسب
تعیین می گردد.

يو سلو پنځه پنځوسمه ماده
د جمهور رئیس هرمستيالانو، وزيرانو، د
 ملي شوري رئisanو او غریسو، دستري
 محکمي غریبو او لوی خارنوال ته د قانون
 له حکمونو سره سه، مناسب معاش لاکل
 کهري.

مادهٔ يكصدو پنجاه و ششم
کميسيون مستقل انتخابات برای اداره
و نظارت بر هر نوع انتخابات و
مراجعة به آرای عمومی مردم در کشور
مطابق به احکام قانون تشکيل می
گردد.

يو سلو شپږ پنځوسمه ماده
د هر دول انتخاباتو د خارني او اداري
او په هبود کې د خلکو عمومي رایو ته
د مراجعي لپاره د انتخاباتو مستقل
کميسيون د قانون له حکمونو سره سه
جورهري.

مادهٔ يكصدو پنجاه و هفتم
کميسيون مستقل نظارت بر
تطبيق قانون ااسي مطابق به
احکام قانون تشکيل می
گردد.
اعضای اين کميسيون از طرف رئیس
جمهور به تایید ولسي جرگه تعیین می
گردند.

يو سلو اووه پنځوسمه ماده
د ااسي فالون پر تطبيق د
خارني خپلواک کميسيون د
قانون له حکم سره سه
تشکيلري.
ددي کميسيون غرې د جمهور
رئیس له خوا دولسي جرگه په تایید
تعیینهري.

رسمي جريده

۸۵

فصل دوازدهم

احکام انتقالی

مادهٔ یکصدو پنجاه و هشتم

لقب بایانی ملت و امتیازاتی که توسط لویه جرگهٔ اضطراری سال یکهزار و سه صد و هشتاد و یک هجری شمسی به اعلیحضرت محمد ظاهر شاه، پادشاه سابق افغانستان، اعطاء شده است با رعایت احکام این قانون اساسی مدام-الحیات برای ایشان محفوظ می‌باشد.

دولسم فصل

انتقالی حکمونه

یو سلو اته پنخوسمه ماده

د ملت دبابا لقب او همه امتیازونه چې د ۱۳۸۱ هجري شمسی کال د اضطراری لویه جرگهٔ له خوا د افغانستان پخوانی پاچا اعلیحضرت محمد ظاهر شاه ته ورکړل شوي دي، ددي اساسی قانون د حکمونو له رعایت سره سه د ژوند تر پایه د دوی لپاره محفوظ دي.

مادهٔ یکصدو پنجاه و نهم

مدت بعد از نفاد این قانون اساسی تا تاریخ افتتاح شورای ملی، دورهٔ انتقال شمرده می‌شود.

دولت انتقالی اسلامی افغانستان، در دورهٔ انتقال، وظایف ذیل را انجام میدهد:

۱. اصدار فرمانیں تقییی مربوط به انتخابات ریاست جمهوری، شورای ملی و شورا های محلی، در مدت

شش ماه؛

یو سلو نه پنخوسمه ماده

ددغه اساسی قانون له نافلېدو خخه د ملي شوری د انتخاب تو نېټي پسوري مسوده د انتقال دوره ګډل کېږي.

د افغانستان انتقالی اسلامی دولت د انتقال په دوره کې لاندېني وظيفې سرته رسوي:

۱. د شپږ و مباشتو دنه د جمهوری ریاست، ملي شوری او محلی جرگه د انتخاباتو په اړه د تقدیمی فرمانوونو صادرول؛

رسمي جريده

۸۶

۲. اصدار فرایمین در مورد تشکیلات و صلاحیت محاکم و آغاز کار روی قانون تشکیلات اساسی در خلال مدت کمتر از یکسال؛
۳. تشکیل کمیسیون مستقل انتخابات؛
۴. انجام اصلاحات لازم به منظور تنظیم بهتر امور اجرایی و قضایی؛
۵. اتخاذ تدابیر لازم جهت آماده ساختن زمینه برای تطبیق احکام این قانون اساسی.
۶. به یوه کال خجھ په کمه موده کې د حکمود صلاحیتونو او تشکیلاتو او د اساسی تشکیلاتو یه قانون باندی د کار د پل په اړه د فرمانونو صادرول؛
۷. د انتخاباتو د څلواک کمپیون جورول؛
۸. د اجرایی او قضایی چارو د غوره تنظیم په منظور د لازمو اصلاحاتو سره رسول؛
۹. ددی اساسی قانون د حکمونو د تطبیق په برخه کې د زمینې د برابرلو لپاره لازم تدبیرونه نیول.

مادهٔ یکصدو شصتم

اولین رئیس جمهور منتخب، سی روز بعد از اعلام نتایج انتخابات، مطابق به احکام این قانون اساسی به کار آغاز می کند.

کوشش همه جانبه صورت می گیرد تا اولین انتخابات رئیس جمهور و شورای ملی با هم در یک وقت صورت بگیرد. صلاحیت های شورای ملی مندرج در

يو سلو شپېتمه ماده

لو مرني منتخب جمهور رئیس د انتخابات د نتایجو تر اعلان د بشوره ورخی وروسته د دغه اساسی قانون له حکمونو سره سه په کار پل کوي.

هر اړخیزی هخې کېږي ېهي د جمهور رئیس او ملي شورا انتخابات په یوه وخت کې تر سره شي. د ملي شوری واکونه د هېغې د تأسیس

رسمی جریده

۸۷

این قانون اساسی تا زمان تأسیس این شوری به حکومت تفویض میشود و ستره محکمه^۱ مؤقت به فرمان رئیس جمهور تشکیل می گردد.

تر مودی پوری په دی اساسی قانون کې حکومت ته سهارل کېږي او موقنه ستره محکمه د جمهور رئیس په فرمان جوړېږي.

ماده^۲ یکصدو شصت و یکم
شورای ملی، وظایف و صلاحیت های خود را به مجرد تأسیس، مطابق به احکام این قانون اساسی، اعمال می کند.

بعد از دایر شدن اولین جلسه^۳ شورای ملی، در خلال مدت می روز، حکومت و ستره محکمه مطابق به احکام این قانون اساسی تشکیل می گرددند.

رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان تا زمانیکه رئیس جمهور منتخب به کار آغاز کند اجرای وظیفه می نماید.

ارگانهای اجرایی و قضائی دولت با رعایت حکم فقره^۴ چهارم ماده^۵ یکصدو پنجاه و نهم این قانون^۶ اساسی، الی

یو سلو یو شپتمه ماده
ملی شوری له تاسیس سره سه
چېل واکونه او وظایف ددی
اساسی قانون د حکمونو مطابق عملی
کوي.

د ملی شوری له لسومنې غونډي
وروسته د دېشو ورخو په موده
کې حکومت او ستره محکمه ددی
اساسی قانون له حکمونو سره سه
تشکیلېږي.

د افغانستان د انتقالی اسلامی دولت رئيس
تر هله وخته پوری وظیفه سره رسوی
چې منتخب جمهور رئيس په کار پیل نه
وې کړي.

ددی اساسی قانون د یو سلونه پنځومې
مادی د خلورمې فقری د حکم په رعایت،
د دولت اجرایی او قضائی ارگانونه د

رسمی جویده

۸۸

تشکیل حکومت و ستره محکمه به
وظایف خود ادامه می دهد.
فرامین تقیی که از آغاز دوره' موقت
به بعد نافذ گردیده است به اولین
جلسه' شورای ملی ارجاع می گردد.
این فرامین تا زمانیکه از طرف
شورای ملی لغو نگردیده باشد نافذ می
باشد.

حکومت او ستری محکمی تر تشکیل
پوری خپلو وظایفو ته ادامه ورکوي.
هغه تقیی فرمانونه چې د موقفی دوری له
پیل خخه وروسته نافذ شوي دي د ملي
شوری لوړنی غونډوي ته راجع کېږي.
دا فرامین تر هغه وخته پوری چې د ملي
شوری له خوا لغوه شوي نه وي نافذ ګټل
کېږي.

ماده' یکصدو شصت و دوم

این قانون اساسی از تاریخ تصویب لویه
جرګه نافذ و از طرف رئیس دولت
انتقالي اسلامی افغانستان توشیح و اعلام
می گردد.
با نفاذ این قانون اساسی، قوانین و
فرامین تقیی مغایر احکام آن ملغی
میاشد.

یو سلو دوشیزمه ماده'

دا اساسی قانون د لویې جرګې له تصویب
څخه وروسته نافذ او د افغانستان د انتقالي
اسلامی دولت د رئیس خوا توشیح او
اعلامبری.
په نافذېدو سره بې ددې اساسی قانون له
حکمونو معاير قوانین او تقیی فرمانونه
لغوه کېږي.

فهرست المحتوى

قانون اساسی افغانستان

رسمی جریده

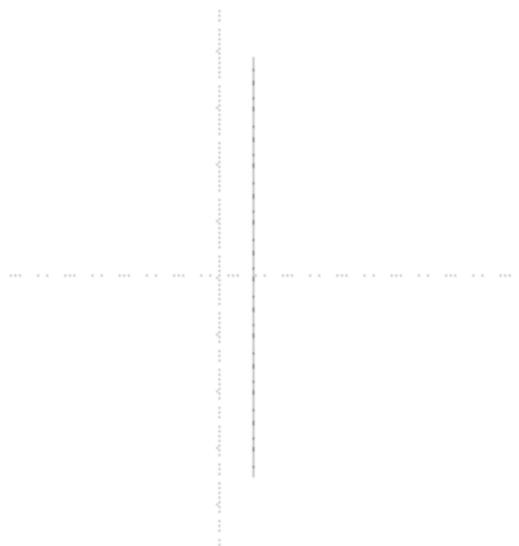
رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
			۱	آثار باستانی	-۹۴-۹۹-۷۵-۶۱
۹			۲	آرای	-۱۱۳-۱۰۶-۱۰۰
			۳	آزاد	-۱۵۹
			۴	آزادی	-۳۷-۳۴-۳۲-۲۶
			۵	آسایش	۵۷
			۶	آغاز	-۱۱۷-۹۸-۸۷-۸۳
			۷	آفات	۱۶۱-۱۶۰-۱۵۰
			۸	آمرين	۱۴۳-۴۹
			۹	آموزى	۷۷
			۱۰	اتابع	-۳۳-۲۸-۲۲-۱۴
					-۴۲-۳۹-۳۶-۳۵
					-۵۵-۵۲-۵۰-۴۶
					۱۴۹-۷۴-۵۷
۱	الف				
۱۱	الخواز	-۵۰-۱۷-۱۵-۱۴	۱۲	اتهام	-۶۴-۵۴-۵۳-۵۲
۱۳	الثبات	۱۳۳-۱۲۷-۱۰۲	۱۴	اجازه	۱۰۲-۹۸-۶۵-۳۸
۱۵	اجباری	۹۸	۱۶	اجتماعی	۱۲۷-۹۰-۹۵-۶۹-۶
۱۷	اجلاس	۱۰۷-۹۱-۹۹-۹۴	۱۸	اجمالی	۱۹
۱۹	احاطه	۱۹	۲۰	احترام	۸
۲۱	احزاب	۱۵۳-۳۵	۲۲	احکام	-۱۲-۱۱-۵-۳-۲
					-۳۵-۳۴-۲۷-۱۴
					-۴۰-۳۹-۳۸-۳۷
					-۴۷-۴۶-۴۵-۴۴
					-۵۳-۵۲-۵۰-۴۸
					-۶۴-۶۱-۶۰-۵۹
					-۷۰-۷۹-۷۷-۷۰
					-۹۱-۸۳-۸۴-۷۰

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۲۵	اساستامه	۲۸	-۱۱۱-۱۰۸-۴۸		
-۶۰-۵۹-۳۴-۵			-۱۱۹-۱۱۷-۱۱۵		
-۶۷-۶۵-۶۲-۶۳			-۱۲۶-۱۲۳-۱۲۱		
-۷۶-۷۴-۶۹-۶۸			۱۳۱-۱۳۰-۱۲۸		
-۱۰۶-۹۱-۹۰-۷۸			۹۱-۴۶	اختصاصی	۲۳
-۱۱۵-۱۱۳-۱۱۱			-۱۳۶-۵۰-۴۶-۹		
-۱۲۱-۱۱۹-۱۱۷	اساسی	۲۹	-۱۴۰-۱۳۹-۱۳۷	اداره	۲۴
-۱۴۲-۱۳۰-۱۲۳			۱۵۶-۱۴۱		
-۱۴۸-۱۴۶-۱۴۳			۱۶۱	ادامه	۲۵
-۱۵۸-۱۵۷-۱۴۹			۴۷	ادب	۲۶
-۱۶۱-۱۶۰-۱۵۹			۴	ادیان	۲۷
۱۶۲			۱۷-۱۳	ارتفاعی	۲۸
۱۲۹	اسباب	۳۰	-۷۲-۶۹-۶۲-۴۷		
-۷۹-۷۰-۶۴-۵۱	امتنای	۳۱	-۱۱۸-۸۵-۷۸	ارتکاب	۲۲
۱۱۷			۱۳۳-۱۲۷		
۶۳	استعانت	۳۲	۱۴۲	ازمش	۲۳
۷	استعمال	۳۳	-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵		
۱۰۸-۹۰	استغفاء	۳۴	-۹۹-۷۵-۷۴-۶۴	ارضی	۲۴
۹۰-۹	استفاده	۳۵	۱۱۱		
-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵	استقلال	۳۶	۴	ازیک	۲۵
-۹۹-۷۵-۷۴-۶۴			۱۶	ازیکی	۲۶
			-۱۲۷-۱۲۱-۹۷-۹	اساس	۲۷

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۴	اطلاقی	۵۲	۱۱۱		
۸۱-۳۴-۳۰	اظهار	۵۳	۱۴۳	استماع	۳۷
۱۴۸-۷۹-۶۴-۳۰	اعتبار	۵۴	۴۰	استملاک	۳۸
۳۰	اعتراف	۵۵	۱۸	استوار	۳۹
۹۸-۹۷-۹۰-۶۴	اعطای	۵۶	۹۲-۹۱	استیصال	۴۰
-۸۳-۶۴-۶۱-۴۰	اعلان	۵۷	۹۰	الحق	۴۱
۱۶۰-۱۴۳-۱۲۸			۱۶	اسکان	۴۲
۷	اعلامیه جهانی	۵۸	-۶۲-۵۴-۳۵-۳-۲		
۱۲۸-۶۷-۶۱	اعلام	۵۹	۱۴۹-۱۱۹-۷۴	اسلام	۴۳
۸۹-۷۴-۴	اعمال	۶۰	-۱۱۶-۸۱-۶۰-۱		
۱۶۳	اختشاش	۶۱	-۱۵۹-۱۴۹-۱۳۶	اسلامی	۴۴
۶۴	افتخاری	۶۲	۱۶۲-۱۶۱		
۴	افراد	۶۳	۱۵۲-۱۲۶-۱۱۹	اشتغال	۴۵
۴	افرادی	۶۴	۱۵۹	اصدار	۴۶
۴۹-۴۲-۳۹-۳۶-۴	الغافن	۶۵	۲۵	اصلی	۴۷
-۱۲-۷-۴-۳-۲-۱			-۸۹-۸۸-۸۷-۴۵		
-۲۱-۲۰-۱۹-۱۶			۱۰۸	أصول	۴۸
-۳۵-۳۴-۲۸-۲۲			-۱۴۴-۱۴۳-۶۴		
-۴۳-۴۱-۳۹-۳۶			۱۴۷-۱۴۶	اضطراری	۴۹
-۵۵-۵۰-۴۶-۴۰			-۵۴-۴۹	اطفال	۵۰
			۱۳۵-۱۰۴-۳۱	اطلاع	۵۱

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

نامه	موضوع	مواد قانون	شماره
-۶۰-۵۸-۵۷-۵۹	اکبر	۳۰	۷۷
-۶۵-۶۴-۶۳-۶۲	امتیاز	۴۲	۷۸
-۷۵-۷۴-۷۳-۷۶	امحای بسوادی	۴۴	۷۹
-۱۱۰-۹۰-۸۵-۸۱	امر	۱۰۷-۲۹	۸۰
-۱۱۹-۱۱۸-۱۱۶	امراض	۵۲	۸۱
-۱۵۸-۱۳۶-۱۲۸	امکالات	۱۴	۸۲
-۱۶۲-۱۶۱-۱۵۹	املاک	۹	۸۳
-۹۹-۶۴-۵۰-۵	انستیت	۱۵۳-۱۵۱-۱۴۴	۸۴
-۶۵-۱۴-۱۲-۱۱	اموال	۹۱	۸۵
-۱۳۶-۹۰-۷۵	امور	-۱۴۱-۱۰۸-۴ ۱۵۹	۸۶
-۱۳۷	انتفاعی	۱۵۱	۸۷
۵۱-۴۶-۲۹	انسان	۴۴	۸۸
۳۰	انسانی	۲۹-۶	۸۹
۶-۴	انعقاد	۷۹	۹۰
-۶۹-۶۴-۶۱-۶	انکشاف	۵۲-۱۷-۱۳-۶	۹۱
-۱۰۶-۱۰۰-۹۲	اهدا	۶۶	۹۲
-۱۴۹-۱۲۷-۱۱۳	اهداف	۱۳۹-۳۵	۹۳
۹۷	الله اکبر	۲۰-۱۹	۹۷
۶۸	الحق	۹۰	۹۸
۶۹	الغای	۹۰	۹۹
۷۰	المقاب	۶۴	۱۰
۷۱	اقتصاد	-۱۳۶-۹۰-۷۵	۱۰
۷۲	اقتصادی	۱۳۷	۱۰
۷۳	افدام	۵۱-۴۶-۲۹	۱۰
۷۴	افرار	۳۰	۱۰
۷۵	اقوام	۶-۴	۱۰
۷۶	اکثریت	-۱۰۶-۱۰۰-۹۲ -۱۴۹-۱۲۷-۱۱۳	۱۰

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۱۱۰	برابری	۶	۹۴	اهل	۱۳۱
۱۱۱	برالت	۲۵	۹۵	اهلیت	۵۰
۱۱۲	براهوی	۴	۹۶	او صاف	۸۵
۱۱۳	برگزار	۱۴۷-۸۳-۶۷-۶۱	۹۷	اولویت	۹۷
۱۱۴	بسم الله الرحمن الرحيم	۱۱۹-۷۴-۶۳	۹۸	ایتمام	۵۳
۱۱۵	بضاعت	۵۳	۹۹	ایجابات	۱۱
۱۱۶	بفروشد	۶۶	۱۰۰	ایجاد	۵۰-۴۴-۶
۱۱۷	بلا فاصله	۱۴۸-۱۰۲	۱۰۱	ایماق	۶
۱۱۸	بملطف	۲۸	۱۰۲	آینده	۹۸
۱۱۹	بلوج	۴			
۱۲۰	بلوجی	۱۶			
۱۲۱	بنام	۱۱۹-۷۴-۶۳			
۱۲۲	خداوند	۱۲۱			
۱۲۳	بورزگ				
۱۲۴	بنیه	۱۹			
۱۲۵	بهود	۱۴			
۱۲۶	بهمترین	۱۳۰			
۱۲۷	بودجه	-۹۵-۹۱-۹۰-۷۵ ۹۲۵-۹۹-۹۸-۹۷			
			۱۰۳	بارگاه	۶۳
			۱۰۴	بازار	۱۰
			۱۰۵	بالترتیب	۶۸
			۱۰۶	بانک	۱۵۱-۶۴-۱۲
			۱۰۷	پذیرد	۱۱۴-۱۰۵
			۱۰۸	بحث	-۷۲-۶۷-۶۶-۱۶ -۸۴-۸۱-۷۷-۷۳ -۱۱۷-۱۱۶-۱۱۲ ۱۳۸-۱۲۵-۱۲۰
			۱۰۹	بدنی	۵۲

ب

-۷۲-۶۷-۶۶-۱۶ -۸۴-۸۱-۷۷-۷۳ -۱۱۷-۱۱۶-۱۱۲ ۱۳۸-۱۲۵-۱۲۰		
		۱۰۸

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۱۲۶	بيان	۳۶	۱۲۷	برق	۱۹
۱۲۷	بسوادی	۴۴	۱۲۸	بیشترین	۶۱
۱۲۸	بیظرفی	۵۰	۱۲۹	بن الدول	۱۲۱-۶۴-۲۸
۱۲۹	بیصاعت	۵۳-۳۱	۱۳۰	پا	
۱۳۰	پامیری	۱۲۰	۱۳۱	پایان	۸۳-۶۱
۱۳۱	پایتحت	۱۲۱	۱۳۲	پلیورفتہ	۵۰
۱۳۲	پروزدگار	۱۲۲	۱۳۳	پشو	-۴۳-۱۶-۱۴-۱۲
۱۳۳	بروگرام	-۹۰-۷۵-۴۷-۴۴	۱۳۴	پشنون	۹۹-۹۸-۹۷-۹۹
۱۳۴	پشنونی	۱۳۵	۱۳۵	پشنون	۲۰-۱۶
۱۳۵	پاهندگی	۱۳۶	۱۳۶	پشنونی	۱۶-۴
۱۳۶	پاهندگی	۱۳۷	۱۳۷	پشنونی	۴
۱۳۷	پاهندگی	۱۳۸	۱۳۸	پاهندگی	۴
۱۳۸	پاهندگی	۱۳۹	۱۳۹	پاهندگی	۴
۱۳۹	پاهندگی	۱۴۰	۱۴۰	پاهندگی	۴
۱۴۰	پاهندگی	۱۴۱	۱۴۱	پاهندگی	۴
۱۴۱	پاهندگی	۱۴۲	۱۴۲	پاهندگی	۴
۱۴۲	پاهندگی				
ت					
-۷۲-۶۹-۶۸-۶۴					
-۱۱۷-۹۷-۹۱	تأثید	۱۵۵			
۱۵۷-۱۴۵-۱۴۳					
-۷۲-۶۲-۲۸-۴	تابعیت	۱۵۶			
۸۵					
۴	تاجک	۱۵۷			

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۱۵۸	تأدیبه	۴۲	۱۶۱	تأسیس	-۵۸-۵۲-۴۶-۳۵
۱۵۹	تامین	۱۶۲	-۱۶۰-۱۳۲-۶۶	ترفیع	-۵۲-۴۳-۶-۵
۱۶۰	تعیضی	۱۶۳	-۱۱۹-۸۳-۵۴	ترجمان	-۱۳۵-۱۳۰
۱۶۱	تجارت	۱۶۴	۱۴۲-۱۴۰-۱۳۹	ترکمن	-۱۳۴-۱۲۴
۱۶۲	تجزیه	۱۶۵	۱۱۸-۷۴-۷۲	ترکمنی	۶۳
۱۶۳	تحالی	۱۶۶	۱۱۸-۷۴-۷۲	تساری	۸
۱۶۴	تحمیل	۱۶۷	۱۱۸-۷۴-۷۲	تسهیلات	۱۳۷
۱۶۵	تحويل	۱۶۸	۱	تشبات	۵۲
۱۶۶	شخص	۱۶۹	۱۹	تشکیل	-۱۳۴-۱۲۷
۱۶۷	تدابیر	۱۷۰	۱۱۸		-۱۱۰-۸۸-۸۷
۱۶۸			۱۱۸-۱۷-۱۵-۱۴		-۱۲۳-۱۲۵
۱۶۹			-۶۴-۵۴-۵۳-۵۲		-۱۳۴-۱۲۸
۱۷۰			۱۵۹-۱۴۲-۱۳۷		-۱۴۲-۱۴۱
					-۱۵۷-۱۵۶

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۱۶۱-۱۶۰-۱۵۹			۱۹۷	تعلق	۴
۵۲-۴۷-۱۰	تبلیغ	۴۳-۱۷	۱۹۸	تعلیمات	۴۴-۴۳
-۷۶-۶۷-۶۶-۶۳			۱۹۹	تعلیم	۱۴۲-۱۲۹-۷۵
-۱۵۱-۱۱۸-۸۰	تصدی		۲۰۰	تعمیل	۴۰
۱۵۳-۱۵۲			۲۰۱	تعویضی	
-۹۴-۵۱-۳۸					-۴۸-۴۴-۳۸-۳۱
۱۳۹-۱۲۸-۱۱۶	تصريح				-۶۸-۶۷-۶۴-۶۱
۴۷-۴۳	تصمیم				-۸۳-۷۳-۷۲-۶۹
۳۴	تصویر				-۸۷-۸۵-۸۴
۵۷-۵۳-۴۷-۱۰	تضمن				-۱۱۷-۱۰۸-۸۹
۳۶	تظاهرات				-۱۳۲-۱۱۸
-۹۰-۶۷-۶۵					-۱۵۴-۱۴۳
-۱۱۱-۱۰۴-۹۲	تعديل				۱۰۷-۱۰۵
-۱۶۹-۱۶۶					۱۱۷
۱۰۰					۴۰-۳۸-۳۷
۲۹	تعديل				۱۲۱
-۳۷-۳۱-۲۴	عرض				۱۶۰-۱۳۷-۱۲۲
۴۰-۳۸					۱۲۷-۶۹
-۱۰۲-۷۹-۱۸	تعطیل				۱۳۲-۱۲۴-۶۴
۱۰۷					-۹۸-۹۷-۹۴-۷۹
-۴۹-۴۷-۴۶					۱۳۳-۱۲۵
۱۰۴-۱۰۱	تعقیب				۱۳۲-۱۲۴

رسمی جریده

رہنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۲۱۱	تفویت	۵۴-۱۶	۲۲۳	تفاہم	۱۴
۲۱۲	تفویج	۱۸	۲۲۴	تفہیہ	۱۴
۲۱۳	تكلم	۴۲-۱۶	۲۲۵	توازن	۴۴
۲۱۴	تمکیل	۱۱۶-۱۱۳-۸۵	۲۲۶	توأم	۹۸
۲۱۵	تکالوڑی	۹۰-۷۵	۲۲۷	توشیح	۱۶۲-۱۰۰-۶۴
۲۱۶	تلفون	۳۷	۲۲۸	تو وضع	۱۴
۲۱۷	تلگراف	۳۷	۲۲۹	توزیع	۹۲
۲۱۸	تلوزیون	۳۴			-۲۹-۲۷-۲۶
۲۱۹	تمامیت	-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵ -۹۹-۷۵-۷۴-۶۴ -۱۱۱			۱۰۲
۲۲۰	تمدید	۱۴۷-۱۴۳-۱۰۷			۱۲-۷
۲۲۱	تناسب	۱۳۸-۸۳			
۲۲۲	تنظیم	-۱۲-۱۱-۸-۴ -۴۴-۱۹-۱۸-۱۶ -۳۲-۳۲-۳۱ -۴۸-۴۶-۳۴ -۶۲-۵۸-۵۲ -۷۶-۷۱-۷۰ -۱۲۲-۱۰۸-۸۹ -۱۲۷-۱۲۳ -۱۳۶-۱۴۴ ۱۴۱-۱۴۰			
۲۲۳		۲۲۳		ث	-۹۴-۸۹-۸۴-۶۹
۲۲۴		۲۲۴			۱۵۰-۱۲۷-۱۰۰
۲۲۵		۲۲۵		ج	
۲۲۶		۲۲۶			۱۱۱-۶۳-۵-۴
۲۲۷		۲۲۷			-۶۹-۶۸-۶۴-۱۲

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
-۸۲-۷۹-۷۷-۷۷			-۸۷-۸۵-۸۴-۸۳		
-۹۴-۹۲-۹۱-۸۹			-۱۱۰-۹۸-۹۷		
-۱۱۳-۱۱۲-۱۱۱			-۱۲۷-۱۱۷-۱۱۴		
-۱۵۷-۱۵۰-۱۴۷			۱۶۲		
-۳۸-۳۰-۲۷-۲۶	جزم	۲۴۸	۱۲۷-۱۰۲		
۱۳۶-۲۹-۲۶	جزا	۲۴۹	۵۴	جسمی	۲۴۰
۱۰۴-۱۰۳-۷۹	جلسه	۲۴۱	۷	جلوگیری	۲۴۲
۱۸	جمعه	۲۴۳	۲۵	جمعیتها	۲۴۴
۲۴	جمعی	۲۴۵	-۶۳-۶۲-۶۱-۶۰		
-۶۷-۶۶-۶۵-۶۴			-۷۱-۷۰-۶۹-۶۸		
-۸۴-۷۹-۷۷-۷۴	جمهور				
۱۲	چاپ	۲۵۰			
۱۲	چاپ	۲۵۰			
۱۰۶-۷۹-۳۱	حاضر	۲۵۱			
۱۲۸-۵۱-۴۹	حالاتی	۲۵۲			
۱۴۳-۷۹-۳۰	حالت	۲۵۳			
۹۶	حاوی	۲۵۴			

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۲۵۵	حاکمیت	۱۱-۶۳-۵-۴	۲۵۶	حایز	۷۹
۲۵۷	حدائق	۸۲	۲۵۸	حدود	-۴۰-۴۴-۱۴-۲
۲۵۹	حرب	۹۴	۲۶۰	حرفه	-۵۷-۵۰-۴۸
۲۶۱	حرمان	۱۳۰	۲۶۲	حزبی	-۸۵-۷۲-۶۲
۲۶۳	حسن	۱۱۸	۲۶۴	حصول	۸۰-۶۶-۳۵
۲۶۴	حافظت	۵۱-۴۲	۲۶۵	حفظ	۱۱۸-۸
۲۶۵	حفظ	۱۱۹-۱۵-۸-۶	۲۶۶	حقایق	۱۴۳-۱۳۷-۷۵
۲۶۶	حقوق	-۵۳-۵۱-۵۰-۴۲	۲۶۷	حقوق	-۷۰-۶۳-۶۲-۵۷
۲۶۷	حقوق	-۸۵-۷۴-۷۲			
۲۶۸					
۲۷۰	حقیقی	۱۲۰	۲۷۱	حکم	-۷۹-۷۳-۶۸-۶۷
۲۷۱	حکم	-۴۰-۳۵-۲۷-۲۵	۲۷۲	حلف	۱۱۹-۷۴-۶۳
۲۷۲	حلف	-۱۲۹-۱۲۰	۲۷۳	حکمی	-۱۲۹-۱۲۰
۲۷۳	حکمی	۱۲۱-۱۵۷-۱۳۱	۲۷۴	حکمی	-۴۴-۱۲-۱۰-۳
۲۷۴	حکمی	-۵۴-۵۲-۴۷-۳۹	۲۷۵	حمل	۷۴-۶۲-۵۸
۲۷۵	حمل	۷۴-۶۲-۵۸	۲۷۶	حنفی	۱۲۰
۲۷۶	حنفی	۱۲۰	۲۷۷	حوزه	۸۳
۲۷۷	حوزه	۸۳	۲۷۸	خاتمه	۹۹-۶۴

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره مواد قانون	شماره موضوع	شماره مواد قانون	شماره موضوع
------------------	-------------	------------------	-------------

د			
-۷۷-۳۸-۳۱-۲۸			
-۱۰۵-۹۷-۹۹	داخل	۲۹۱	
۱۳۰-۱۰۹			
-۸۹-۸۸-۸۷-۱۱	داخلی	۲۹۲	
۱۰۸			
۱۵۴-۷۵-۴۰	دارانی	۲۹۳	
۴۴-۴۳	درجه	۲۹۴	
۱۶	دری	۲۹۵	
۵۰	دسترسی	۲۹۶	
-۶۴-۵۸-۵۵-۵	دفع	۲۹۷	
۱۳۲-۷۵			
۵	دفاعی	۲۹۸	
۳۱	دفع	۲۹۹	
۹۴-۹۲	دلایل	۳۰۰	
۱۴	دهقان	۳۰۱	
۶۴	دول	۳۰۲	
-۸-۷-۶-۵-۲-۱			
-۱۳-۱۲-۱۰-۹	دولت	۳۰۳	
-۲۴-۱۷-۱۶-۱۴			

۶۴-۲۸-۱۱-۸	خارجی	۲۷۹
-۷۹-۷۸-۶۹-۶۳		
۱۳۴-۱۲۷-۱۲۲	خاص	۲۸۰
۵۴	خانواده	۲۸۱
۸۴	خیز	۲۸۲
۵۱	خسارة	۲۸۳
۱۱۹-۳۵	خصوص	۲۸۴
۵۲-۱۰	خصوصی	۲۸۵
۷۶-۶۴	خطوط	۲۸۶
-۶۹-۶۷-۶۱-۳۸		
-۱۴۷-۹۸-۸۳	خلال	۲۸۷
۱۶۱-۱۵۹		
۱۹	خورشید	۲۸۸
۱۹	خوشہ	۲۸۹
خ		
-۱۰۱-۱۱۰-۹۶		
-۱۰۳-۱۰۲	خارجتوالی	۲۹۰
۱۰۰-۱۰۴		

رسمی جریده

رہنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۳۰۹	رایج	۱۶	-۳۹-۳۷-۳۱-۲۸		
۳۱۰	رایگان	۵۲-۴۳	-۴۹-۴۴-۴۳-۴۲		
۳۱۱	رأی دهندگان	۹۱	-۵۳-۵۲-۵۱-۴۷		
۳۱۲	ربع	۱۱۴-۹۸	-۶۰-۵۸-۵۷-۵۴		
۳۱۳	شخصی	۴۸-۱۸	-۸۵-۸۱-۷۵-۶۵		
۳۱۴	رسانه	۱۶	-۹۱۹-۹۸-۹۶		
۳۱۵	رسمی	۱۶	-۱۲۵-۱۲۴		
۳۱۶	رسوم	۵۴	-۱۴۲-۱۳۹		
۳۱۷	رسیدگی	-۱۳۰-۱۲۰-۹۷ ۱۵۴-۱۳۳	-۱۵۹-۱۵۱		
۳۱۸	رشد	۱۳	۱۶۴-۱۶۱		
۳۱۹	رضایت	۳۰	-۶۹-۵۰-۴۶-۴۲ ۹۱-۹۰	دولتی	۳۰۴
۳۲۰	رکن	۱۱۶-۵۴	-۶۳-۵۶-۲-۱ ۱۴۹-۱۱۹-۷۴	دین	۳۰۵
۳۲۱	روح	۷۶	۴۵-۱۷-۴	دینی	۳۰۶
۳۲۲	روحی	۵۴			
۳۲۳	زبان	-۴۲-۳۵-۲۰-۱۶ ۱۳۵			
۳۲۴	زراعت	۱۴			
۳۲۵	زمنیه	۴۳			
ذ					
۳۰۷	ذم	۲۵			
ر					
۳۰۸	رؤسای	۱۱۰			

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
شماره	موضوع	مواد قانون
۴۴	زنان	۳۲۶
۲۲-۱۴-۱۲	زندگی	۳۲۷
۹	زیروزمهنی	۳۲۸
۱۵	زیست	۳۲۹
س		
۴۸	ساعات	۳۳۰
۱۴۸-۷۹	ساقط	۳۳۱
۳۸	ساکن	۳۳۲
۱۴۰-۱۳۸	ساکنین	۳۳۳
۱۰۴-۹۸	سالانه	۳۳۴
۵۲-۵۰	سلام	۳۳۵
-۱۶-۹-۵-۴-۲		
-۶۶-۳۴-۱۸		
-۶۴-۶۳-۴۹-۴۸		
-۷۸-۷۷-۷۵-۷۴	سایر	
-۱۴۹-۹۰-۸۳		
۱۳۱-۱۳۰		
۱۹	سیز	۳۳۷
۲۸	سیرده	۳۳۸
۶۴	سران	۳۳۹

رسمی جویله

و هنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

مواد قانون

موضوع

شماره

-۱۰۰-۹۸-۲۷ ۱۵۹	شهرده	۳۷۰
-۹۷-۸۴-۴۹ ۱۲۰	شمول	۳۷۱
۶۱-۲۵	شناخته	۳۷۲
۳۰	شهادتی	۳۷۳
۲۱	شهر	۳۷۴

ص

۶۴	صاحب	۳۷۵
۶۴	منصبان	۳۷۶
۱۲۹-۵۲	صدر	۳۷۷
۷۴	صادقانه	۳۷۸
۱۳۵	صحبت	۳۷۹
۳۰	صحت	۳۸۰
۵۲	صحی	۳۸۱
۵۰	صدمه	۳۸۲
۱۱۳-۹۴	صریح	۳۸۳
۱۱۳	صریحاً	۳۸۴
۶۸-۶۷	صعب - الاعلاج	۳۸۵

مواد قانون

موضوع

شماره

۴۶	سود	۳۵۶
۹۳	سؤال	۳۵۷
۶۳	سوگند	۳۵۸
۱۹	سیا	۳۵۹
۷۶-۶۴-۸	سیاست	۳۶۰
۱۱۸	سرت	۳۶۱
۵۰	سیستم	۳۶۲

ش

۴۵	شه	۳۶۳
-۸۴-۷۲-۶۲-۲۶	شخصی	۳۶۴
۱۰۵-۹۲-۸۵		
-۵۵-۴۶-۳۳-۱۴		
-۷۵-۷۲-۶۲	شرط	۳۶۵
۱۱۸		
-۱۲۶-۹۶-۳۵		
۱۴۳-۱۲۹	شرط	۳۶۶
-۹۷-۸۴-۴۸	شغل	۳۶۷
۱۲۰		
۹۳	شفاهی	۳۶۸
۵۸	شكایت	۳۶۹

رسمی جریده

رہنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۳۹۰	طفل	۵۶	-۳۱-۳۰-۲۷-۲۵		
۳۹۱	طلوع	۱۹	-۵۱-۴۰-۳۸-۳۵		
۳۹۲	طول	۱۹	-۶۷-۶۶-۶۴-۶۰		
	ظ		-۹۱-۹۰-۸۹-۷۲		
۳۹۳	طرف	۹۷-۹۴-۶۱	-۱۲۱-۱۲۰-۱۱۶	صلاحیت	۳۸۶
	ع		-۱۲۵-۱۲۴-۱۲۲		
۳۹۴	عادلانه	۸۳-۴۱	-۱۳۷-۱۳۶-۱۳۲		
۳۹۵	عالی	-۸۱-۷۲-۶۴-۴۶	-۱۶۰-۱۵۹-۱۴۴		
۳۹۶	عامه	۱۱۸-۱۱۰	۱۶۱		
۳۹۷	عایدات	۹۶	-۵۸-۴۳-۴۰-۳۷		
۳۹۸	عدالت	-۱۱۹-۴۴-۶	-۷۰-۶۹-۶۸-۶۷		
۳۹۹	عدلی	۱۲۰	-۹۸-۹۷-۹۵		
۴۰۰	عدم	۹۲-۸	-۱۰۴-۱۰۲		
۴۰۱	عنز	۵۶	-۱۰۸-۱۰۷	صورت	۳۸۷
۴۰۲	عرب	۴	-۱۲۴-۱۱۹		
۴۰۳	عرض	۱۹	-۱۳۴-۱۲۸		
۴۰۴	عرصه	۹۰-۴۷	۱۶۰-۱۴۹-۱۳۵		
	ط				
۴۰۸	طبی	۶۷-۵۳-۵۲			
۴۰۹	طرح	۱۲			

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره موضوع مواد قانون

۱۰۵	عنف	۴۲۰
۶۸-۶۷	عهدہ	۴۲۱
۹۸	عواملی	۴۲۲
۴۲	عوايد	۴۲۳
۳۹	عودت	۴۲۴
غ		
-۶۷-۶۱-۶۰	غياب	۴۲۵
۱۰۸		

ف

۴۲	فراهم	۴۲۶
۴۵	فرهنگ	۴۲۷
۴۱	فروشی	۴۲۸
۷۵	فساد	۴۲۹
	اداری	
۹۰	فسخ	۴۳۰
-۵۸-۳۵-۱۴	فعالیت	۴۳۱
۱۲۴		
۲۷	فعل	۴۳۲
۱۶۱-۱۴۵-۱۱۷	فقره	۴۳۳

شماره موضوع مواد قانون

۱۲۵-۱۲۲-۵۵	عسکری	۴۰۵
-۸۲-۸۱-۷۳-۴۱		
-۱۱۷-۱۰۲-۸۴	غیر	۴۰۶
۱۲۷-۱۱۸		
۴۱	عقاری	۴۰۷
۶۴	عقد	۴۰۸
۳۰	عقل	۴۰۹
۵۲	علاج	۴۱۰
۸۵-۱۶	علاوه	۴۱۱
۱۴۳-۱۰۱-۲۸	علت	۴۱۲
۴۷-۱۶	علمی	۴۱۳
-۱۱۴-۱۰۵-۳۵		
۱۲۸	علنی	۴۱۴
۱۱۱-۸۱-۶۶	علیای	۴۱۵
-۱۲۰-۶۹-۲۵		
۱۲۴	عليه	۴۱۶
-۶۰-۵۹-۵۳-۲۶		
۱۴۸-۹۳-۹۲	عمل	۴۱۷
۵۰-۴۷	عملی	۴۱۸
۱۹	عمودی	۴۱۹

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۴۳۴	فقده	۱۲۰	۴۳۵	فقپی	۳۵
۴۳۶	فکر	۲۴	۴۳۷	فهرست	۱۰۹-۹۷-۹۹
۴۳۸	فوق العاده	۱۰۷	۴۳۹	فيصله	۹۴-۸۴
۴۴۰	ليصله	۱۲۹-۷۵			
ق					
۴۴۱	قابل	۱	۴۴۲	قابلت	۵
۴۴۳	قاطبه	۸۱			-۹-۵-۴-۳-۲
۴۴۴	قانون	-۹۰-۱۴-۱۲-۱۰			-۱۶-۱۴-۱۲-۱۰
		-۳۳-۲۷-۲۴-۲۲			-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴
		-۴۶-۴۰-۳۹-۳۸			-۴۶-۴۰-۳۹-۳۸
		-۵۱-۵۰-۴۸-۴۷			-۵۱-۵۰-۴۸-۴۷
		-۵۶-۵۵-۵۳-۵۲			-۵۶-۵۵-۵۳-۵۲
		-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷			-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۴۶۰	قومی	۸۰-۹۶	۴۶۱	قیادت	۹۴
۴۶۲	فیزد	۱۴۵	۴۶۳	کابل	۲۱
۴۶۴	کار	۴۸	۴۶۵	کزگر	۴۸
۴۶۶	کاشف	۴۷	۴۶۷	کافی	۱۱۸
۴۶۸	کامل	۵۰-۳۰	۴۶۹	کرامت	۲۹-۴۴-۹
۴۷۰	کسب	۹۸-۸۰-۶۱-۴۰	۴۷۱	کشور	-۱۲-۱۱-۶-۵ -۴۴-۳۹-۱۸-۱۶ -۷۶-۷۲-۶۴-۵۰ -۱۱۱-۹۹-۸۳ ۱۴۳
۴۷۲	کلمه	۱۹-۴	۴۷۳	کمال	۱۱۹
۴۷۴	کمتر	-۱۱۸-۷۲-۶۲	۴۷۵	قبایل	-۱۶۰-۱۵۹ ۱۶۲-۱۶۱
۴۷۶	قول	۶	۴۷۷	قیلی	۳۴
۴۷۸	قرصه	۹۸-۹۷-۹۰	۴۷۹	قرغیز	۴
۴۷۹	قریباش	۱۹	۴۸۰	قسمت	۶۴
۴۸۱	قضات	۸۱	۴۸۲	قضات	-۱۳۰-۱۲۲-۳۱
۴۸۴	قطعات	۱۳۱	۴۸۴	قضایای	۱۳۱
۴۸۵	قطعات	۹۴	۴۸۵	قطعی	-۹۸-۷۵-۴۵
۴۸۶	قطعی	۱۳۰-۱۲۵-۱۲۲	۴۸۶	قناعت	۹۲
۴۸۷	قوای	۱۵۳-۱۳۴-۶۴	۴۸۷	سلح	۱۳۱-۳۵
۴۸۸	قومیت	۱۳۱-۳۵	۴۸۸		

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	مواد قانون	شماره	موضوع

۱۹	لام الله الا الله محمد رسول الله	۴۸۶
-۵۰-۱۷-۱۵-۱۴		
-۹۴-۵۴-۵۳-۵۲	لازم	۴۸۷
۱۵۹-۱۴۲-۱۳۷		
۴۳	لسان	۴۸۸
۸۰-۶۹	لسانی	۴۸۹
۱۹۲-۱۹۱-۹۰	لغو	۴۹۰
۱۵۸	لقب	۴۹۱
م		
-۴۲-۱۶-۱۴-۱۳		
۴۷-۴۴	مؤثر	۴۹۲
۶۷	مؤقت	۴۹۳
۴۷	مؤلف	۴۹۴
۴۳-۷	مادری	۴۹۵
۳۵	مادی	۴۹۶
۱۴	مالداران	۴۹۷
۱۴	مالداری	۴۹۸
-۷۰-۳۵-۱۴-۲	مالی	۴۹۹

۱۵۹		
-۸۶-۶۴-۵۸-۱۲		
-۹۳-۸۹-۸۸	کمیسیون	۴۷۵
۱۵۹-۱۵۷-۱۵۶		
۱۹	کنار	۴۷۶
۵۳	کهن - سالان	۴۷۷
۱۴۰-۴۴-۱۴	کرجیان	۴۷۸

گ

۱۰۲-۲۷	گرفتار	۴۷۹
-۴۱-۲۹-۲۶	گرفتاری	۴۸۰
۱۰۲		
۱۶	گروهی	۴۸۱
۳۴	گفتار	۴۸۲
۲۵	گناه	۴۸۳
۱۹	گندم	۴۸۴
۴	گوجر	۴۸۵

ل

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۵۱۵	متوله	۶۲	-۹۸-۹۷-۹۵-۷۵		
۵۱۶	مجاز	۱۴۹-۴۱-۴۰	۱۲۶		
۵۱۷	مجازات	-۱۴۴-۶۴-۲۷ ۱۳۳	۱۰۲-۳۸	مامور	۵۰۰
۵۱۸	مجرد	۱۶۱-۳۱	۱۲۴-۶۴	مامورین	۵۰۱
۵۱۹	محوز	۲۳	۹۹۴	مباحثات	۵۰۲
۵۲۰	محظيات	۱۴۹	۱۹	مبارک	۵۰۳
۵۲۱	محراب	۱۹	۴۰-۳۵-۸	مبانی	۵۰۴
۵۲۲	محرمیت	۳۷-۲۱	۶۴	منارکه	۵۰۵
۵۲۳	محروم	۲۳-۴	۶	منزقی	۵۰۶
	-۲۵-۳۰-۲۷-۲۵	-۸۲-۷۱-۶۹-۴ ۱۱۰	۵۰۷	مشکل	
۵۲۴	محکمه	-۷۸-۶۹-۵۱-۴۰ ۱۹۰-۱۲۷	۶۳	متعال	۵۰۸
۵۲۵	محکوم	-۶۲-۲۸-۲۹-۲۵ ۱۱۸-۸۵-۷۲	۳	معتقدات	۵۰۹
۵۲۶	محول	۱۲۷-۷۸-۶۹	۸	متقابل	۵۱۰
۵۲۷	محوله	۷۴	۶۷-۶۵-۳۵	متراضی	۵۱۱
۵۲۸	مخابرات	۳۷-۲۱	۵۳	متغایرین	۵۱۲
۵۲۹	مخالف	۳	-۳۰-۲۸-۲۶-۲۵ -۱۰۲-۷۸-۳۱	متهم	۵۱۳
۵۳۰	مخترع	۴۷	۱۳۴-۱۳۳-۱۲۷	متوازن	۵۱۴

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۷	مخدوش	۵۲۱	۷	مخدوش	۵۲۱
۸	مدخله	۵۲۲	۸	مدخله	۵۲۲
۱۷	مدارس	۵۲۳	۱۷	مدارس	۵۲۳
۲۱	مدافع	۵۲۴	۲۱	مدافع	۵۲۴
۶۴	مدافعا	۵۲۵	۶۴	مدافعا	۵۲۵
۹۶	مدرس	۵۲۶	۹۶	مدرس	۵۲۶
۳۲	مدیون	۵۲۷	۳۲	مدیون	۵۲۷
۱۰۲-۳۸	مذکور	۵۲۸	۱۰۲-۳۸	مذکور	۵۲۸
۳۵	مذهب	۵۲۹	۳۵	مذهب	۵۲۹
۸۰-۶۶	مذهبی	۵۴۰	۸۰-۶۶	مذهبی	۵۴۰
۱۵۶-۶۷-۶۵	مراجعة	۵۴۱	۱۵۶-۶۷-۶۵	مراجعة	۵۴۱
۳۷-۳۱	مراسلات	۵۴۲	۳۷-۳۱	مراسلات	۵۴۲
۲	مراسم	۵۴۳	۲	مراسم	۵۴۳
۶۴	مراقبت	۵۴۴	۶۴	مراقبت	۵۴۴
۵۲-۱۷	مراکز	۵۴۵	۵۲-۱۷	مراکز	۵۴۵
۳۵	مراقبه	۵۴۶	۳۵	مراقبه	۵۴۶
۴۴	مردان	۵۴۷	۴۴	مردان	۵۴۷
-۵۶-۱۶-۱۳-۱۱			-۵۶-۱۶-۱۳-۱۱		
-۷۱-۶۶-۶۵-۶۳	مردم	۵۴۸	-۷۱-۶۶-۶۵-۶۳	مردم	۵۴۸
-۱۳۷-۷۴-۷۳			-۱۳۷-۷۴-۷۳		

رسمی جریده

وہنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۵۶۵	شخص	۷۷	۵۸۱	معدن	۹
۵۶۶	مشروط	-۸۴-۸۲-۹۹-۶۸	۵۸۲	معارف	۱۶
۵۶۷	مشهود	-۹۸-۹۷-۸۷-۸۵	۵۸۳	معاش	۱۵۵-۷۱
۵۶۸	مشورہ	۱۰۰	۵۸۴	معاملہ	۲۸
۵۶۹	مصطفیٰ	۱۲۹-۱۲۶-۳۵	۵۸۵	معاهدات	-۹۷-۹۰-۶۴ ۱۲۱
۵۷۰	مصطفیٰ	۱۰۲-۳۸	۵۸۶	معاون	۱۱۲-۶۸-۷۰
۵۷۱	مصادرہ	-۱۳۹-۱۲۵-۱۲	۵۸۷	معزول	۱۲۲
۵۷۲	مصارف	۴۰-۳۴-۳۹-۲۴	۵۸۸	معطی	۱۲۵
۵۷۳	مصالح	۷۰	۵۸۹	معلولیت	۱۰۸
۵۷۴	مصطفیٰ	-۷۱-۶۶-۴۴-۱۱	۵۹۰	معلولین	۸۴-۵۳
۵۷۵	مصطفیٰ	۱۱۲	۵۹۱	معنوی	۳۵
۵۷۶	مصطفیٰ	۱۶	۵۹۲	معیشتی	۱۴
۵۷۷	مضامین	۱۰۰-۹۴	۵۹۳	معربیت	۱۰۸
۵۷۸	مطابع	۱۰	۵۹۴	معربین	۸۴-۵۳
۵۷۹	مطبوعات	۴۵	۵۹۵	مخایل	۱۶۱-۵۴
۵۸۰	مطرح	۳۴	۵۹۶	مفقودین	۵۳
		۳۴-۱۶	۵۹۷	مقاصد	۳۶-۳۵
		۹۹	۵۹۸	مقامات	۳۴
			۵۹۹	مقتضیات	۱۶۹

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شاره	موضوع	مواد قانون
۶۰۰	مقام	-۶۳-۵۴-۳-۲ ۱۴۹-۱۱۹-۷۴	۷۶	مقررات	-۵۲-۴۵-۲۰-۱۹
۶۰۱	مقرراتها	۹۱	مقرراتها	-۶۷-۶۵-۶۴-۶۳	
۶۰۲	مکافات	۱۲۴	مکافات	-۷۵-۷۴-۷۳-۷۹	
۶۰۳	مکالمات	۲۱	مکالمات	-۸۹-۸۵-۸۱-۷۹	
۶۰۴	مکتوب	۳۷	مکتوب	-۹۳-۹۰-۸۸-۸۷	
۶۰۵	مکلف	-۳۸-۲۴-۱۵-۶ -۵۰-۴۴-۴۳-۴۲ ۱۲۹-۵۷	۱۵۸	ملت	-۱۳۴-۱۱۱-۱۱۰ -۱۴۵-۱۴۴-۱۴۳ -۱۴۹-۱۴۷ -۱۵۳-۱۵۱-۱۵۰ -۱۶۰-۱۵۹-۱۵۵ -۱۶۶
۶۰۶	ملتوی	۱۴۷	ملتوی	۱۴۳	
۶۰۷	ملحق	۷	ملحق	۴۹-۴۰-۴۲	
۶۰۸	ملحوظات	۸۰-۶۶	ملحوظات	۹	
۶۰۹	ملکیت	۴۱-۴۰-۴	منابع	۶	
۶۱۰		۶۱۷	منافع	۶۳-۴۰-۸	
۶۱۱		۶۱۸	مناقصی	۷۶-۶۵-۳۵	
۶۱۲		۶۱۹	منبر	۱۹	

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۶۲۰	موافقه	۱۴۳-۹۴	۳۵	منحل	-۶۰-۵۹-۳۵-۳۴
۶۲۱	موجب	-۵۱-۵۰-۴۰-۳۲ ۷۵	-۶۸-۶۶-۶۴-۶۲		-۱۱۱-۹۰-۹۹
۶۲۲	موجبات	۳۵		مندرج	-۱۱۷-۱۱۵
۶۲۳	موضوع	-۹۲-۷۸-۶۹ ۱۲۷-۱۰۲-۹۳	-۱۴۲-۱۲۲		-۱۶۰-۱۶۹
۶۲۴	مشافها	۹۰			۱۱۲-۸۷
۶۲۵	متعادی	۲۱		منتسب	۶۹-۳۱
ن					
۶۲۶	نایب	۱۱۲-۸۷	-۰۲-۳۵-۱۴		
۶۲۷	ناشی	۱۲۷	-۰۸-۰۴-۰۳		
		-۹۸-۹۴-۲۷ -۱۲۴-۱۰۰ ۱۶۲-۱۶۱-۱۵۰	-۷۰-۶۴-۶۱		
۶۲۸	نافذ		-۹۷-۹۰-۷۵	منتظر	۶۲۴
		-۱۳۲-۱۴۹	-۱۳۷-۱۳۳		
۶۲۹	نتائج	-۸۳-۶۱-۴۷ ۱۶۰	-۱۰۰-۱۶۹ ۱۰۹		
۶۳۰	تحسین	۱۰۲-۷۹	۹۹	متفصل	۶۲۵
۶۳۱	نشان	۱۹	۱۳۶	منقسم	۶۲۶
۶۳۲	نشانها	۶۴	۱۳۲	موافقده	۶۲۷
۶۳۳	نشر	-۴۴-۱۶-۱۲	۲۷	مواد	۶۲۸
			۶۳	مواطبت	۶۲۹

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
۶۰-۸-۶	همزمان	۶۶۰	۱۵۴		
۱۳۹	همکاری	۶۶۱	۴۵-۳۵	نصاب	۶۴۴
۴۶	هر	۶۶۲	۷۶	نص	۶۴۵
-۱۰۲-۱۰۱	هنگام	۶۶۳	۱۵۷-۱۵۶-۵۸	ناظارت	۶۴۶
۱۱۵-۱۱۳-۱۰۶			-۱۱۸-۸۳-۱۰	نظام	۶۴۷
و					
۲۵	وابسته	۶۶۴	۱۰۱-۹۸	نظیره	۶۴۸
۱۲۹	واحد-	۶۶۵	۸۳	نفس	۶۴۹
	التعیل		۵۸	نقض	۶۵۰
-۸۴-۷۲-۶۲	واجد	۶۶۶	۸۴-۶۴-۴	نمایندگان	۶۵۱
۱۱۸			۸۳-۸۱-۶۴-۴۱	نمایندگی	۶۵۲
۹۰-۷۷-۴۲-۱	واحد	۶۶۷	۱۶-۴	نورستانی	۶۵۳
۶۲	والدین	۶۶۸	۳۴	نوشه	۶۵۴
۸۶	وثابق	۶۶۹	۱۱۹-۳۵	تصوص	۶۵۵
ه					
۴۹-۲۲ و در فصل دوم	رجایب	۶۷۰	۱۸	هجرت	۶۵۶
۵۹-۶	وحدت	۶۷۱	۱۹-۱۸	هجری	۶۵۷
۱۴۳	وخیم	۶۷۲		شمسي	
۵۴	ورزشگاهی	۶۷۳	۴	هزارة	۶۵۸
-۷۷-۷۴-۷۳-۷۱	وزراء	۶۷۴	۸	همجواری	۶۵۹

رسمی جریده

رهنمای قانون اساسی به قریب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون	شماره	موضوع	مواد قانون
			-۹۳-۹۲-۹۱-۸۰ ۱۳۹		
۶۷۵	وزیر	-۷۸-۷۰-۶۸-۰۲ ۱۰۶-۹۳-۹۱-۸۳	۶۷۶	وسیله	۳۷-۲۴-۳۰
۶۷۷	وضع	-۷۶-۷۵-۴۲-۱۷ ۱۴۵-۱۲۶-۱۳۰	۶۷۸	وظایف	-۷۵-۷۴-۶۸-۵ -۸۸-۸۷-۷۷-۷۶ ۱۳۹-۱۱۷-۱۰۸
۶۷۹	وظیفه	۱۱۹-۴۶	۶۸۰	وفات	۶۸-۶۷-۶۱-۶۰
۶۸۱	وقایه	۵۲	۶۸۲	وکیل	۸۳-۳۱
۶۸۳	ولایت	-۱۳۶-۸۴-۸۳ ۱۳۹-۱۳۸	۶۸۴	ولسوالی	۱۴۰-۱۱۰-۸۴
۶۸۵	ولسی	-۶۹-۶۸-۶۴-۱۲ -۸۲-۷۹-۷۷-۷۲ -۸۹-۸۶-۸۵-۸۳ -۹۷-۹۴-۹۲-۹۱			

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمين و محصلين با ارائه تصديق، نصف قيمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر اميريکائي

قيمت اين شماره : (۱۵۰) افغانی

نمبر تيلفون : (۲۵۰۹۳)

تعداد طبع : (۲۱۰۲۰) جلد

**TRANSITIONAL ISLAMIC
STATE OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

Extraordinary Issue

Constitution Of Afghanistan

Issue: No. 818

Date : January / 28 / 2004

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library